

הלכות בשר בחלב

מראה מקומות

פרק א

איזה מין בשר, איזה מין חלב
ובמה נאסר
בשר בחלב

חלק א

הוצאת מכון הם חיינו

בעזרת החונן לאדם דעת
המראה מקומות בקובץ זו נתקבצו על ידי

גרשון סגל

הערות יתקבלו בשמחה נא לשלחם

Questions@heimchayeinu.org

חורף תשפ"ד

תוכן הענינים

- 1..... הפסוקים שבתורה
- 2..... גמרא חולין דף קיג: משנה סוף העמוד עד דף קטז. משנה סוף העמוד
- 9..... גמרא חולין דף קג: משנה סוף העמוד עד דף קד: משנה תחלת העמוד
- 13..... הרא"ש פרק כל הבשר סימן נ"א
- 15..... רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ט' הלכות א – ז
- 19..... טור יורה דעה סימן פ"ז סעיפים א – ד
- 22..... שולחן ערוך שם
- 28..... פרי מגדים על סעיפים הנ"ל
- 31..... חכמת אדם כלל מ סעיפים א – ד
- 32..... ערוך השולחן שם סעיפים א – י"ח

הפסוקים שבתורה

שמות פרשת משפטים - פרק כג

תרגום אונקלוס

(יט) ריש בכורי ארעך תיתי לבית מקדשא (י"ט) ראשית בכורי אדמתך תביא בית יקנוק
דיי אלהך לא תיכלון בשר בחלב: אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו:

רפ"י

(יט) ראשית בכורי אדמתך. אף השביעית חייבת בבכורים, לכך נאמר אף כאן בכורי אדמתך. כיצד, אדם נכנס לתוך שדהו, ורואה תאנה שבכרה, כורך עליה גמי לסימן ומקדישה. ואין בכורים אלא משבעת המינין האמורין במקרא (דברים ח ח) ארץ חטה ושעורה וגו':
לא תבשל גדי. אף עגל וכבש בכלל גדי, שאין גדי אלא לשון וולד רך, ממה שאתה מוצא בכמה מקומות בתורה שכתוב גדי, והוצרך לפרש אחריו עזים, כגון (בראשית לח יז) אנכי אשלח גדי עזים, (שם שם כ) את גדי העזים, (שם כז ט) שני גדיי עזים, ללמדך, שכל מקום שנאמר גדי סתם, אף עגל וכבש במשמע. ובשלושה מקומות נכתב בתורה אחד לאיסור אכילה, ואחד לאיסור הנאה, ואחד לאיסור בישול:

שמות פרשת כי תשא - פרק לד

תרגום אונקלוס

(כו) ריש בכורי ארעך תיתי לבית מקדשא (כ"ו) ראשית בכורי אדמתך תביא בית יקנוק אלהיך
דיי אלהך לא תיכלון בשר בחלב: לא תבשל גדי בחלב אמו:

רפ"י

(כו) ראשית בכורי אדמתך. משבעת המינין האמורים בשבח ארצך (דברים ח ח) ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון, ארץ זית שמן ודבש, הוא דבש תמרים:
לא תבשל גדי. אזהרה לבשר בחלב, ושלוש פעמים כתוב בתורה אחד לאכילה, ואחד להנאה, ואחד לאיסור בישול:
גדי. כל וולד רך במשמע ואף עגל וכבש. ממה שהוצרך לפרש בכמה מקומות (בראשית לח יז) גדי עזים, למדת שגדי סתם כל יונקים במשמע:
בחלב אמו. פרט לעוף שאין לו חלב אם, שאין איסורו מן התורה אלא מדברי סופרים:

דברים פרשת ראה - פרק יד

תרגום אונקלוס

(כא) לא תיכלון כל נבילא לתותב ערל (כ"א) לא תאכלו כל נבילה לגר אשר בשעריך
דבקרוד תתננה וייכלנה או תזבננה לבר עממין ארי עם קדיש את קדם יי אלהך לא תיכלון בשר בחלב: ליקנוק אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו:

רפ"י

(כא) לגר אשר בשעריך. גר תושב שקבל עליו שלא לעבוד עבודה זרה ואוכל נבלות:
כי עם קדוש אתה לה! קדש את עצמך במותר לך. דברים המותרים ואחרים נוהגים בהם איסור, אל תתירם בפניהם:
לא תבשל גדי. פרט לחיה ולעופות ולבהמה טמאה:

כל הבשר פרק שמיני חולין

קיד.

עין משפט
נר מצוה

- (א) ונסמחה פ"ח ה"ג,
- (ב) [על קיד: וי"ג],
- (ג) משפ"ח פ"ו מ"ה,
- (ד) [קדושין: ה' פ"א וס"ג].

ק"א ב ג מ" פ"ט מה"ל
מחלוקת אמרות הלכה
1 ו כחנ' לארין קמח טושי"ע
י"ד סימן פו סעיף ו [11]:
ק"ד ד מ"י פ"י מחלוקת
טומאת אולתן הלכה
ד:
ק"ח ה מ"י ט"ס הלכה יג:

רבינו גרשום

המבשל חלב בחלב. איבעית אימא מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי כלומר מ"ד לוקה אבישול אבל אבילה לא לקי. ומ"ד אינו לוקה אבילה דאין איסור חל על איסור אבל אבישול לקי. מיתבי המבשל במי חלב כו' הפיגול והותר והא הכא חוין דאיסור בכי כחלב חל על פיגול ועל נותר: והמוחל כמי הוא של שמן כו' פ"א מוחל שבא תחלה כשדורכין הורחים לעשות שכן מה שבא תחלה כמי הוא ואין שמן גמור. תאמר בפרה ורחל שלא נאסרה עמו בשחיטה הואיל ואינו נאסרה עמו בשחיט' עם הגדי לא יאסר עמו בבישול ת"ל בחלב אמו כל שיש לו חלב אסר. בחלב אחרת גדולה מנין כגון פרה. אחרת גדולה שלא נכנסה עמו לדרור להתעשר כלומר כל מעשר בקר וצאן בקר כפ"ע וצאן כפ"ע. מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחרת הקטנה ברחל שלא נאסרה עמו בשחיטה אחרת גדולה תוכיח שלא נאסרה עמו בשחיטה ואסורה עמו בבשול אף אני אסר אחרת קטנה מה לאחרת קטנה כו' אי הכי אחרת גדולה נמי תיחי מביניא כו' כלומר מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחרת גדולה שלא נאסרה עמו בשחיטה אחרת קטנה שלא נכנסה עמו לדרור להתעשר אין אני יוכלן להקשות שהיא נכנסה עמו לדרור

ומר אמר חדא כו'. מ"ד לוקה קאי אבישול דחלף איסורה הוא ומ"ד אין לוקה קאי אבילה דאסר לא חסורו כו' משום אכילה חלב אלא משום שזר בחלב אינו לוקה דלא חמי איסור שזר בחלב וחיל איסור חלב: כמי חלב. מיסג"א זלע"ו: הפגול והטורח. אלמא

ביון דעל אכילה לא לקי אבישול נמי לא לקי ואיכא דאמרי אבישול כולי עלמא לא פליגי דלקי כי פליגי אבילה מאן דאמר אינו לוקה דהא אין איסור חל על איסור ומאן דאמר לוקה להכי אפקה רחמנא לאכילה בלשון בישול ביון דאבישול לקי אכילה נמי לקי ואיבעית אימא מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי מיתבי ^(א) המבשל אבמי חלב פטור דדם שבשלו בחלב פטור דהעצמות והגידים והקרנים והמלפים שבשול בחלב פטור הגול והותר והטמא שבשול בחלב חייב דהא תנא אסור ^(ב) איסור חל על איסור המבשל במי חלב פטור מסייע ליה לריש לקיש דתנן ^(ג) דמי חלב הרי הן כחלב דהמוחל הרי הוא כשמן אמר ריש לקיש לא שנו אלא להכשיר את הזרעים אבל לענין בישול בשר בחלב מי חלב אינו כחלב תנו רבנן בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו בפרה ורחל מנין אמרת קל וחומר ומה אמו שלא נאסרה עמו בהרבעה נאסרה עמו בבשול פרה ורחל שנאסרו עמו בהרבעה אינו דין שנאסרו עמו בבשול תלמוד לומר בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא

ביון דעל אכילה לא לקי אבישול נמי לא לקי ואיכא דאמרי אבישול כולי עלמא לא פליגי דלקי כי פליגי אבילה מאן דאמר אינו לוקה דהא אין איסור חל על איסור ומאן דאמר לוקה להכי אפקה רחמנא לאכילה בלשון בישול ביון דאבישול לקי אכילה נמי לקי ואיבעית אימא מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי מיתבי ^(א) המבשל אבמי חלב פטור דדם שבשלו בחלב פטור דהעצמות והגידים והקרנים והמלפים שבשול בחלב פטור הגול והותר והטמא שבשול בחלב חייב דהא תנא אסור ^(ב) איסור חל על איסור המבשל במי חלב פטור מסייע ליה לריש לקיש דתנן ^(ג) דמי חלב הרי הן כחלב דהמוחל הרי הוא כשמן אמר ריש לקיש לא שנו אלא להכשיר את הזרעים אבל לענין בישול בשר בחלב מי חלב אינו כחלב תנו רבנן בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו בפרה ורחל מנין אמרת קל וחומר ומה אמו שלא נאסרה עמו בהרבעה נאסרה עמו בבשול פרה ורחל שנאסרו עמו בהרבעה אינו דין שנאסרו עמו בבשול תלמוד לומר בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא

דדינא פירכא מהיכא קא מיייתית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר בפרה שלא נאסרה עמו בשחיטה אחרת גדולה מנין אמרת ק"ו ומה אמו שנכנסה עמו לדרור להתעשר נאסרה עמו בבשול אחרת שלא נכנסה עמו לדרור להתעשר אינו דין שנאסרה עמו בבשול תלמוד לומר בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא דדינא פירכא מהיכא קא מיייתית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחרת גדולה מנין אמרת ק"ו ומה אמו שנכנסה עמו לדרור להתעשר נאסרה עמו בבשול אחרת שלא נכנסה עמו לדרור להתעשר אינו דין שנאסרה עמו בבשול תלמוד לומר בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא

דדינא פירכא מהיכא קא מיייתית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחרת גדולה מנין אמרת ק"ו ומה אמו שנכנסה עמו לדרור להתעשר נאסרה עמו בבשול אחרת שלא נכנסה עמו לדרור להתעשר אינו דין שנאסרה עמו בבשול תלמוד לומר בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא

דדינא פירכא מהיכא קא מיייתית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחרת גדולה מנין אמרת ק"ו ומה אמו שנכנסה עמו לדרור להתעשר נאסרה עמו בבשול אחרת שלא נכנסה עמו לדרור להתעשר אינו דין שנאסרה עמו בבשול תלמוד לומר בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא

דדינא פירכא מהיכא קא מיייתית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחרת גדולה מנין אמרת ק"ו ומה אמו שנכנסה עמו לדרור להתעשר נאסרה עמו בבשול אחרת שלא נכנסה עמו לדרור להתעשר אינו דין שנאסרה עמו בבשול תלמוד לומר בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא

לאיסורא

כל הבשר פרק שמיני חולין

קטו.

תורה אור השלם

1. ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העשה בה מלאכה ונברחה הנפש יהוא מקרב עמיה.
2. לא תזרע פתק בלאים פן תקדש המלאכה הזרע אשר תזרע ותבואת הכרם. וברים כב ט
3. את חקתי תשמרו בהמתך לא תרביע בלאים שדך לא תזרע בלאים ובגר בלאים שעטנו לא יעלה עליך: ויקרא יט ט
4. אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים על אם צלי אש ראשו על בקרעיו ועל קרבו: שמות יב ט

שיטה מקובצת

[א] בלאי זרעים ליחסור. גיב עי' תוס' בכורות דף נד ע"א:

רבינו גרשום

מדאר רחמנא כלאים לגבוה. והיו אסר רחמנא שור או כשב פרט לבלאים: מאר רחמנא מחוסר זמן לגבוה. דכתיב מיום השמיני והלאה:

אלתחת ובוזבזים צ"כ (דף נד.) דפליגי תנאי גבי ולקח הכהן מדם החטאת בצלצבו ונתן לחיכה דמוקי אצבע אשליפניו אולקח ולא אנתניה של אחריי ואיכא דמוקי לה אנתניה של אחריי ולא אלקיחה דלפניו ואיכא דמוקי לה אנתרייהו היינו טעמא דפשיטא דקרא משמע טפי אלקיחה דלקמייה ואשכחן צדוכאח אחרניה ולקחת מדם הפך ונתת על קרנות המוצח אצבע פליגי דהוי אצבע אנתניה והשתא פליגי דמד מוקי אלקיחה כמשמעויה דקרא ומד מוקי לה אנתניה דליף קסום מן המפורש ולא צעי נמי לאוקומי אלקיחה דלא שייך לקיחה אצבע אלא דענד לחון לשפת המזרק וכן דמויק אנתרייהו אלקיחה משום משמעויה ואנתניה דליף נמי מן המפורש (יזאריך עיון כל היכא דאמר מקרא נדרש לפניו ולאחריו אס נוכל לישב של אקשה למה ירשנו לפניו ולאחריו יומר מאתם שרשנו לך הכרע: לעיל) בל שתיעבתי ד' הר י הוא בב' האבא. וא"ת היאך אנו אולקין אילים אפילו סירסן עובד כוכבים מ"ש מצנר חבלו וי"ל מדאסר רחמנא מעון וכמות לגבוה מכלל להדיטו שרי [א] וא"ת גורס און צבור ליתסר אפילו לרמו עובד כוכבים וי"ל (א) דשרי רחמנא קדשים שהוממו כצני ואיל א"כ אינו דבר מתעובד: ד"ה קדש ואין מעשיה קדש. וא"ת ואימא למשרי צנהא אכל צאכילה אסירי דכפרין בסמוך גבי זרעים וי"ל דהיתר הגאה נפקא לן מלכס דלאמר צמורה (ב"ק דף ע"א.) וצאלו נערות (מכוזות נד.) אפילו לרבי יוחנן הסגלר דאוסר צמבשל צצנת וקצת תימה לרבי יוחנן למה ליה למימר מקדש דמעשה צנת אסירי תיפוק ליה מכל שתיעבתי והיתר הגאה מלכס: **חורש** בשור וחמור והוכם פי פרה ודש בה י"תסרו. פי' השור והחמור וש ספרים דגרסי השתא לגבוה שרו להדיטו מצעא [א] ולגבוה מנא לן דשרו דכתיב (ויקרא נג) ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם אלהיכם מכל אלה מכל אלה אי אתה מקריב מישתרו לגבוה אלא צעלי חיים דאי כל מיילי א"כ כל מעשה צנת נמי תיפוק ליה מאלה ול"ל היא קדש וי"ל דלא שייך (א) מכל שתיעבתי לך הזרעים והדישה ללא תחוס אסור משום צמה וכן לא תחרוש ולא משום חרישה וזריעה דאפילו בלאו חרישה אסור להנהיג צבור וחמור [א] וא"ת וצמון כסוגין פריך שילוח הקן ליתסר תיפוק ליה דלף לגבוה שרי מהאי קרא דאלה וי"ל דקרא דאלה צמה כתיב ולא צמפות ועוף מצמה לא אחי משום דאין גדלות וקטנות פוסל צמה כמו צמורים וצני יונה [א] וא"ת למה לי קרא דאלה הא מצאיריך קרא צפרק כל האסורין (תמורה כה:) מן הצמה להוציא הרובע והנרצע מכלל דשאר קדשים שנעצדה צהן עזירה לא אסירי מכל שתיעבתי וכי מימא ללא אחת מן הצמה אלא לאשמעין מכלל להדיטו שרי ולא מיתסר מכל שתיעבתי מ"מ ילף חורש צבור וחמור ואוסר פי פרה צקי' מרובע ורצוע צמיתה ושרי להדיטו וי"ל דאי לאו אלה הוה אסרינן להו מדכתיב מן הבקר כי היכי דממעטין מניה נעוד ואיסר ספרים דגרסי ומה צנת דחמיירא אמרת היא קדש ואין מעשיה קדש הני לא כל שכן וכן גריס צקונטרס ופי' דצנצר וחלב לא אמרינן האי [א] קושיא דמסתברא דכל שתיעבתי עליה רמינן דקא אכיל תועבה גופה אכל לא אכיל החרישה עצמה וכן חוסס לאו חסימה גופה קאכיל אלא הגא על ידה ממנה וילפינן משנת דאין הגא מנחה קודש וקשה דלמה לא יחשב צישול של צנת תועבה גופה כמו צישול של צנר חבלו ונראה דהיינו טעמא משום דצנצר חבלו הציסול ניכר אכל מעשה צנת אין ניכר שנעשה צצנת ואותו ואת צנו וסילוח הקן דפריך ליה מייניהו י"ל דניכר צהס האסור יותר ממה שניכר צמורה צבור וחמור וחוסס פי פרה ודש צה: **פן** תקדש פן תוקד אש. וא"ת והא אלתערין לאשמועינן דמנמו צשריפה הא כלאי זרעים אין מנאותן צשריפה אכל צנהא אסירי וי"ל דצנצו הכי פריך שפיר אי"י ליכתוב פן תשקר ומדכתיב תקדש משמע דאתא לאסור הגאה כקדש: **בלאי** זרעים באכילה אסירי בהנאה שרו. וא"ת לקמן (דף קטו.) גבי מעביר עזין דלא מיתסר כי אס צבוסיף מאתים אכל לא הוסיף שרי צאכילה מדכתיב תרי קראי המלאה והזרע נימא ה"מ צנהא אכל צאכילה אסירי מכל שתיעבתי לך כדצעי למימר הגא וי"ל דמאחר דאשכחן בלאי זרעים דשרו צאכילה דאיתקוש לצמה וכלאי הכרס אסורין אס כן צנצו הוא בלא הוסיף כיון דלא מיתסר לגמרי כשאר כל בלאי הכרס יש לו להיתר אף צאכילה כמו צנצלי זרעים: **מדאסר** רחמנא בלאים לגבוה מב' ד'הדיוט שרי. וא"ת ודלמא אלתערין קרא להקדישה ואח"כ הרביעה בלאים דלאמר פרק כל האסורים (תמורה נע.) גבי טרפה דליתערין לאסור לגבוה היכא דהקדישה ואח"כ נטרפה וי"ל דמ"מ הכא אי אמין למיכר של הדיטו מכל שתיעבתי לך כ"ש דלגבוה אסירא מכל שתיעבתי וכן וי"ל גבי אוחו ואת צנו צמון אי נמי מדגלי לך צטרפה אפילו חילוק האי כנלאים ומחוסר זמן: **מדאסר** רחמנא מחובר זמן לגבוה. דכתיב ומיזם והלאה ירלה דלאמר לעיל צפרק אוחו ואת צנו (דף ע"א.) נתקו הכתוב ללא דאותו ואת צנו לעשה: **לא** אמרה תורה ש"ח א"תקצא. תימה דשרינן הכא מהא סנצרא בלא שום קרא וצסוף פרק שני דקדושין (דף מ.) גבי צפרי מזרע דיש כל צפור טהורה תאכלו לרבות המשולחת ואת אשר לא תאכלו לרבות השחוטה ופריך ואיפוך אלא ושמני רצא לא אמרה תורה שלח לתקלה והשתא למה לן קרא "דכל צפור טהורה תאכלו להמיר דהכא שרינן מהאי טעמא שילוח הקן וי"ל דהתם כיון דכתיב לא תאכלו לאסור האחת הוה אנתיה דאריך נמי אסירא משום דאתקוש צפרים אהדדי ולא הוה שרינן מטעם דלא אמרה תורה שלח לתקלה אי לאו דאיכא עדיין יתורה דכל צפור טהורה תאכלו ולא דמי לכל שתיעבתי לך דהכא דלא כתיב צהדיא אשלות הקן ומתך סנצרא איכא לאוקומי במילי אחריי:

שאיין ת"י מבושא. לית ליה לר"ל הכך דרשות דלרשינן צסוף פרק כל שעה (פסחים דף מ"א.) מינה צלאו ואח"כ צשלו או לשאר משקים כו': צצני

מעשה שבת ליתסרו דהא תיעבתי לך הוא אמר קרא יכי קדש היא לכם [א] היא קדש ואין מעשיה קדש חורש בשור ובחמור וחוסס פי פרה ודש בה ליתסרו דהא תיעבתי לך הוא השתא ומה שבת דחמורא מעשיה מותרים הני לא כל שכן [א] בלאי זרעים ליתסרו דהא תיעבתי לך הוא מדגלי רחמנא גבי בלאי הכרס [א] פן תקדש פן תוקד אש מכלל דבלאי זרעים שרו ואימא בלאי זרעים אסורין בין באכילה בין בהנאה בלאי זרעים באכילה אסירי בהנאה שרו איתקוש לבלאי בהמה דכתיב בהמתך לא תרביע בלאים שדך לא תזרע בלאים מה בהמתך היוצא מומנה מותרת אף שדך היוצא ממנו מותר ובלאי בהמה גופייהו מנא לן מדאסר רחמנא בלאים לגבוה מכלל דלהדיטו שרי אותו ואת בנו ליתסר מדאסר רחמנא מחוסר זמן לגבוה מכלל דלהדיטו שרי שילוח הקן ליתסר [א] לא אמרה תורה שלח לתקלה אמר ריש לקיש מנין לבשר בחלב שאסור ת"ל 'אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל שאין תלמוד לומר מבושל מה תלמוד לומר מבושל לומר לך יש לך בשול אחר שהוא כזה ואי זה זה בשר בחלב א"ל רבי יוחנן בעורה

ואפילו שלחה דהא כל שתיעבתי לך הרי הוא לך לעולם צבל תאכל והרי אסרמיה לך צמותה שעה וזה נראה לי עיקר דהא לא קאמר רב אשי דכל דבר שנעצדה צו צריחה ומתחלה הוא מותר אסור דאס כן החורש צבור וחמור והמרביע בלאים והחוסס יאסרו בהנאות ואין לא פריצין מייניהו מידי אלא מן היוצא מהן: **שהוא צנו**: שאסור צאכילה כזה: בעורה

מעשה שבת. כגון המבשל צצנת ליתסרו צאכילה לכל ישראל דהא הזהרתיך לתעבו ולהתרחק ממנו ואין מן צמזיז לא יאכל הוא משום קנס צבל אחרים אולקין צפ"ק (לעיל ע"א.) **ליתסרו**. הזרעים והדישה ליתסרו דהא תיעבתי מהם כל הגא דקאמר ליתסרו: **הני לא י"ש**. אכל צנצר חבלו לא אמרינן האי קו"ו דהא כתיב לא תאכל כל שתיעבתי לך ומסתברא דאסורא דקרא עליה קאמר דהא אכיל תועבה גופה אכל לא אכיל החרישה עצמה אלא הגא מנחה והחוסס אלא נמי לאו חסימה גופה קאכיל אלא מעשה הגא על ידה וילפינן משנת דאין הגא מנחה קדש: **כלאי זרעים**. הן עמון תועבה וליתסרו: **כלאים**. אסירי לגבוה דתניא שור או כשב או עז (ש"ס) פרט לכלאים צנצנר דהשוחט (לעיל נ"א): **אוסו ואס צנו**. אחר אלא מחוסר זמן שהיוס אסור ומתו: **שילוח הקן ליתסר**. כגון נטל את האס מעל הצניס וצא לפניו ומייצניוהו לשלח דכתיב לקמן (דף קמ"א.) משלח ואינו לוקח תאסר לאכילה עולמית דהא נעצדה צה עזירה: **לא אמרה תורה שלח לתקלה**. וכאן הרי אמרה שלח דכתיב (דברים כג) לא תקח אותה והדר שלח תשלח דאס לקחת אותה חוזר ושלה ואס הימה אסורה לא היה אומר לך שלחנה ויכשלו צה צני אדס וה"ה דמני למימר נמי צבל הני מה צנת דחמיירא כו' ומיניה מידי דמשכח פירוקא מגופיה לאו יליף מאחריי לישנא אחריינא שילוח הקן ליתסר כל שילוח הקן ליתסר האס לעולם ואפילו שלחה דהא כל שתיעבתי לך הרי הוא לך לעולם צבל תאכל והרי אסרמיה לך צמותה שעה וזה נראה לי עיקר דהא לא קאמר רב אשי דכל דבר שנעצדה צו צריחה ומתחלה הוא מותר אסור דאס כן החורש צבור וחמור והמרביע בלאים והחוסס יאסרו בהנאות ואין לא פריצין מייניהו מידי אלא מן היוצא מהן: **שהוא צנו**: שאסור צאכילה כזה: בעורה

פ"י מעון וכמות ונתקו וצרות אכל אתה מקריב קדשים שנעצדה צהן עזירה וא"ת חיים דאי כל מיילי א"כ כל מעשה צנת נמי תיפוק ליה מאלה ול"ל היא קדש וי"ל דלא שייך (א) מכל שתיעבתי לך הזרעים והדישה ללא תחוס אסור משום צמה וכן לא תחרוש ולא משום חרישה וזריעה דאפילו בלאו חרישה אסור להנהיג צבור וחמור [א] וא"ת וצמון כסוגין פריך שילוח הקן ליתסר תיפוק ליה דלף לגבוה שרי מהאי קרא דאלה וי"ל דקרא דאלה צמה כתיב ולא צמפות ועוף מצמה לא אחי משום דאין גדלות וקטנות פוסל צמה כמו צמורים וצני יונה [א] וא"ת למה לי קרא דאלה הא מצאיריך קרא צפרק כל האסורין (תמורה כה:) מן הצמה להוציא הרובע והנרצע מכלל דשאר קדשים שנעצדה צהן עזירה לא אסירי מכל שתיעבתי וכי מימא ללא אחת מן הצמה אלא לאשמעין מכלל להדיטו שרי ולא מיתסר מכל שתיעבתי מ"מ ילף חורש צבור וחמור ואוסר פי פרה צקי' מרובע ורצוע צמיתה ושרי להדיטו וי"ל דאי לאו אלה הוה אסרינן להו מדכתיב מן הבקר כי היכי דממעטין מניה נעוד ואיסר ספרים דגרסי ומה צנת דחמיירא אמרת היא קדש ואין מעשיה קדש הני לא כל שכן וכן גריס צקונטרס ופי' דצנצר וחלב לא אמרינן האי [א] קושיא דמסתברא דכל שתיעבתי עליה רמינן דקא אכיל תועבה גופה אכל לא אכיל החרישה עצמה וכן חוסס לאו חסימה גופה קאכיל אלא הגא על ידה ממנה וילפינן משנת דאין הגא מנחה קודש וקשה דלמה לא יחשב צישול של צנת תועבה גופה כמו צישול של צנר חבלו ונראה דהיינו טעמא משום דצנצר חבלו הציסול ניכר אכל מעשה צנת אין ניכר שנעשה צצנת ואותו ואת צנו וסילוח הקן דפריך ליה מייניהו י"ל דניכר צהס האסור יותר ממה שניכר צמורה צבור וחמור וחוסס פי פרה ודש צה: **פן** תקדש פן תוקד אש. וא"ת והא אלתערין לאשמועינן דמנמו צשריפה הא כלאי זרעים אין מנאותן צשריפה אכל צנהא אסירי וי"ל דצנצו הכי פריך שפיר אי"י ליכתוב פן תשקר ומדכתיב תקדש משמע דאתא לאסור הגאה כקדש: **בלאי** זרעים באכילה אסירי בהנאה שרו. וא"ת לקמן (דף קטו.) גבי מעביר עזין דלא מיתסר כי אס צבוסיף מאתים אכל לא הוסיף שרי צאכילה מדכתיב תרי קראי המלאה והזרע נימא ה"מ צנהא אכל צאכילה אסירי מכל שתיעבתי לך כדצעי למימר הגא וי"ל דמאחר דאשכחן בלאי זרעים דשרו צאכילה דאיתקוש לצמה וכלאי הכרס אסורין אס כן צנצו הוא בלא הוסיף כיון דלא מיתסר לגמרי כשאר כל בלאי הכרס יש לו להיתר אף צאכילה כמו צנצלי זרעים: **מדאסר** רחמנא בלאים לגבוה מב' ד'הדיוט שרי. וא"ת ודלמא אלתערין קרא להקדישה ואח"כ הרביעה בלאים דלאמר פרק כל האסורים (תמורה נע.) גבי טרפה דליתערין לאסור לגבוה היכא דהקדישה ואח"כ נטרפה וי"ל דמ"מ הכא אי אמין למיכר של הדיטו מכל שתיעבתי לך כ"ש דלגבוה אסירא מכל שתיעבתי וכן וי"ל גבי אוחו ואת צנו צמון אי נמי מדגלי לך צטרפה אפילו חילוק האי כנלאים ומחוסר זמן: **מדאסר** רחמנא מחובר זמן לגבוה. דכתיב ומיזם והלאה ירלה דלאמר לעיל צפרק אוחו ואת צנו (דף ע"א.) נתקו הכתוב ללא דאותו ואת צנו לעשה: **לא** אמרה תורה ש"ח א"תקצא. תימה דשרינן הכא מהא סנצרא בלא שום קרא וצסוף פרק שני דקדושין (דף מ.) גבי צפרי מזרע דיש כל צפור טהורה תאכלו לרבות המשולחת ואת אשר לא תאכלו לרבות השחוטה ופריך ואיפוך אלא ושמני רצא לא אמרה תורה שלח לתקלה והשתא למה לן קרא "דכל צפור טהורה תאכלו להמיר דהכא שרינן מהאי טעמא שילוח הקן וי"ל דהתם כיון דכתיב לא תאכלו לאסור האחת הוה אנתיה דאריך נמי אסירא משום דאתקוש צפרים אהדדי ולא הוה שרינן מטעם דלא אמרה תורה שלח לתקלה אי לאו דאיכא עדיין יתורה דכל צפור טהורה תאכלו ולא דמי לכל שתיעבתי לך דהכא דלא כתיב צהדיא אשלות הקן ומתך סנצרא איכא לאוקומי במילי אחריי:

שאיין ת"י מבושא. לית ליה לר"ל הכך דרשות דלרשינן צסוף פרק כל שעה (פסחים דף מ"א.) מינה צלאו ואח"כ צשלו או לשאר משקים כו': צצני

- (א) (מכוזות נד.) כ"ק ע"א.
- (ב) (קדושין נ"א.) (ג) (לקמן קמ.) יומא סו: קדושין נ"א.
- (ד) (ויקרא כג.) (ה) (וישע' תוס' פסחים כא:) ד"ה ליתסרו: (ו) (ועין תוס' תמורה ד: ד"ה רצא וגי') (ז) (ועין תוס' מכוזות נד.) ד"ה אמר קרא יתוסי צ"ק ע"א. ד"ה מה קדש וכו' כחצו מירון נטון.) (ח) (ועין מהר"ם המשך דבני האדם.) (ט) (ז"ל קו"ו.) (י) (ועמ"ש רש"י קדושין נ"א: ד"ה רצא אמר וכו' וקרא דאמרן לעיל יכו' אשכחא צנצנר הוה עב"ל.)

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כל וכו' ר"ל מרש"י: (ב) ד"ה חורש וכו' י"ל דלא שייך לאסור מכל:

הגהות מהר"י לנדא

[א] תיר"ח כל שתיעבתי לך וכו' וא"ת זרע און צבור ליתסר. נכתב על הגליון עי' פרש"י צמנות פרשת ראה צפסוק לא תאכל כל תועבה וצמנותי שם עי' תנ"ח צמורות דף נד ע"א תנ"ח: ומי קים ר"ח:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תיר"ח חורש וכו' ולגבו מנא לן. גיב עיון מיר דף ל"ה ע"א רש"י ד"ה מן הכוכבים וכו' ומת' שם ד"ה רצא אמר וכו' הדיק: [ב] בא"ח וא"ת וצמון פריך וכו' צ"ל:

(6) וזמית קה: (3) זיל
ממי: (4) זיל אוכל ועטם
(10) זיל: (5) זיל: הדוק,
(6) זיל: (1) זיל: (1) זיל:
ממי: זיל: זיל: זיל: זיל:
למעט מי: זיל: זיל: זיל:
קל: זיל: זיל:

גזיון הש"ס

נפ' והקיא וחור ואכלו.
עי' יומא מא ע"א זכמי'
שם וממזות סט ע"א זכמי'
דבלע זכמי' זיל: זיל:
זיל: זיל: זיל:

שיטה מקובצת

(6) הא אי אפשר ללעוס
אכילה לבלועה כולה יחד:
(7) מחוסר מעשה מי שלא
אכל: (8) והאי דנקט גרונו
משום דהנחת: (9) שאפי'
חור ואכל אותו חצי זית
עצמו חייב ושמעיה לר'
אפי דקא נקט חצי זית
אחר אבל ההוא: (10) חר'
נהנה גרונו בכזית ולא
הוי עיכול הדין: (11) לר'
אלעזר ורבי דמחייב חלקי
מבחוץ אפי' אכל:

מכללו. אכל זהו: חלקו מבחוץ. לזכות אבר מן החי נחלק לשנים קודם שיתנו למוך פיו ואכל זה לצדו ואח"כ חליו השני: מהו. מי מנטרפי לחיוביה ככל שאר איסורים דקיימא לן דמנטרפי שיעוריהו לחלפין במוך כדי אכילת פרס כדאמרין בפירק בתרא דיומא (דף פ:): או דילמא כיון דמידוש הוא דהא גידין ועלמות דעלמא לא מחייב עלייהו והכא מחייב ואימא לן אין צו אלא חדושו וכי אכיל ליה צבת אחת מחייב דתסת אכילה צבת אחת משמע אכל לחלפין לא: מבפנים. לאחר שצא סמוך לצית בליעתו בלעו לחלפין: אכילה מצטו. כשהוא יורד לתוך מעיו לרץ שיהא צו שיעור אכילה: היכי משכחם לה דמחייב. בכזית הא אי אפשר ללעוס אכילה כולה יחד: בגרומיפא ועירפא. ענש קטן שעל קף היקן שיש צו משהו צטר וגיד וענש משלמו לכזית ואין אדם לועסו אלא בזלעו: מחוסר קריבא. שנתחקו זה מזה מעט: מחוסר מעשה. (10) נמי שלא אכל אלא חצי זית: חוץ משל צין השינים. לרץ שיהא כזית צמה שהוא צולע לצד השאר צשינים: צל צין השינים. אפילו רבי יוחנן מודה דלא מחייב צדיה דהא אין נהנה לא גרונו ולא מעיו שאין אדם טועם עד שיהא סמוך לצית הצלעה כדכתיב (וי' וי) ויחך (ויעטם אוכל): צין החניכיים. המדקדק צחכו שגרונו נהנה צו ומעיו לא נהנה: חייב. ואע"ג דלא צא צמיעו זית שלם לא צבת אחת ולא צוה אחר זה: חרי נהנה גרונו. צטעם שני חלאי זמיים. והא דרבי אפי' פליגא אדרב דמי ורבי דאמרי לעיל משמיה דרבי יוחנן חלקו מבחוץ פטור. והאי ג' נהנה גרונו משום דהנחת גרונו היינו טעמיה והרי טעם שני חלאי זמיים ואע"ג דזה אחר זה הוא לא איכפת לן הואיל וצבדי אכילת פירס שני חלאי אכל הנחת מעיים אינה אלא במילוי כרס ואע"ג דבלע שני חלאי זמיים לא נתמלא כרסו אלא בחלאי זית שצטעמו ליה יא כבד זה: אי הוי עיכול. צבליעתו והוי פירפא צעלמא ואכילה שניה לאו כלום היא: חצעי ליה כזית. ולחייבו צ' מלקיות: אלא אי צטר גרונו אוליין. דפשיטא ליה דלאו עיכול הוא וקא מיבעיא ליה מי אמרינן חרי נהנה גרונו או דילמא חרי לא נהנו מעיו אלא בחלאי זית: חפשוט ליה מדרבי אפי'. דצטר גרונו

מכללו אבר דלא הותר מכללו לא כי אחא רב דימי אמר בעא מיניה רבי שמעון בן לקיש מרבי יוחנן חלקו מבחוץ מהו אמר ליה פטור מבפנים מאי אמר ליה אי חייב כי אחא רבין אמר חלקו מבחוץ פטור מבפנים רבי יוחנן אמר חייב וריש לקיש אמר פטור רבי יוחנן אמר חייב הרי נהנה גרונו בכזית וריש לקיש אמר פטור אכילה בכזית וליכא אלא לרבי שמעון בן לקיש הכי משכחת לה דמחייב אמר רב כהנא בגרומיפא ועירפא ורבי אלעזר אמר אפילו חלקו מבחוץ נמי חייב (6) מחוסר קריבא לאו במחוסר מעשה דמי אמר ר"ש בן לקיש כזית שאמרו חוץ משל בין השינים ורבי יוחנן אמר אף עם בין השינים אמר רב פפא בשל בין שינים דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בין החניכיים מר סבר דהרי נהנה גרונו בכזית ומר סבר אכילה במעיו בעינן אמר רבי אפי' אמר רבי יוחנן אכל חצי זית והקיא וחור ואכל חצי זית אחר חייב מ"ט הרי נהנה גרונו בכזית בעא רבי אלעזר מר' אפי' אמר חצי זית והקיא וחור ואכלו מהו מאי קא מיבעיא ליה אי הוי עיכול אי לא הוי עיכול ותיבעי ליה כזית אלא אי בתר גרונו אוליין אי בתר מעיו אוליין ותפשוט ליה מדרבי אפי' רבי אפי' גמריה איפקר ליה ואתא ר' אלעזר לאדכוריה והכי קאמר ליה למה לי חצי זית אחר לימא מר בדיריה דאיכא למשמע מינה תרתי שמעינן מינה דלא הוי עיכול ושמעינן מינה דהרי נהנה גרונו בכזית אישתיק ולא א"ל ולא מידי א"ל מופת הדור לא זימנין סגיאין אמרת קמיה דרבי יוחנן ואמר לך הרי נהנה גרונו בכזית:

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים וחגבים הנודר

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים וחגבים הנודר

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים וחגבים הנודר

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים וחגבים הנודר

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים וחגבים הנודר

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים וחגבים הנודר

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים וחגבים הנודר

התלויה צורך אלטרין משום דאיתקיש לבשר נחלצו: ואסור דהעלות עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים וחגבים. הא חוץ לא אלטרין דאפילו לבשל שרי אלא אגב רישא נקטיה:
הנודר
אלמא הוי עיכול ואחא לאדכוריה ושאל לו בלשון צעיא משום כבודו אכלו לאותו עלמו מהו כלומר היזכר מה ששמעת על כך: אישפיק. רבי אפי' א"ל. ר' אלעזר: מופת הדור. גדול הדור כמו (וזכיה ג) אנשי מופת המה: זימנין סגיאין אמרת. דבר זה לפני רבי יוחנן דאפילו צההוא עלמו חייב והודה לדבריך ואמר חרי נהנה גרונו בכזית (8):

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשל בחלב. דאע"ג דאמר רחמנא גדי (שמות כג) הוא הדין למיה ועוף ומיפלא פליגי צה לקמן (קג). איכא למ"ד דאורייתא ואיכא למ"ד דרבנן: ואסור להעלות. דילמא חמי למיכליהו כי הדדי דקא נגעו ובלעו מהדדי ואע"ג שמתר לאכול צטר אחר גבינה כדאמרין בגמרא (קה:): הנודר

חזרו ואכלו: ואמר לך הרי נהנה גרונו בכזית. וחייב: חליק פירקא

כל הבשר פרק שמיני חולין

קד.

עין משפט נר מצוה

ג א מ"י פ"ט מהלכות
נדרים הל' ו' טושי"ע
י"ד ט"י ר"ח טע"ף ח' הל'א
כה"א מ"א:
ד ב מ"י ש' הל' ב' יע"י
ר"מ טושי"ע ש"ס טע"ף
ד:
ה ג מ"י פ"ט מהלכות
מאכלות אסורות הל' ג
סמ"ג לאוין קמ"א טושי"ע
י"ד ט"י פ"ו טע"ף ג:
ו ד ה מ"י ש"ס הל' ד ה
טושי"ע ש"ס טע"ף ג:

רבינו גרשום

א"ר עקיבא האמר חיה
ועוף אינן מה"ט.
במשנה ע"מ"ל: כל מדי
דמימליך עליה שליח כו'.
כיצד מימליך עליה שליחא
דאי א"ל רבו לך קנה
לי בשר והוא חזר ואמר
לא מצאתי אלא עופות
ודאי בר מיניה דבשר
הוא כדאשכחן ברילועין:
ואין הקטנית בכלל ירק.
כלומר הכא נמי לענין
עופות אומר לא מצאתי
אלא עופות מכלל דעופות
בכלל בשר: ומנא תימרא
דלא גרינג גזירה לגזירה:
דתנן תלת חולין

לא לקמן דף ק"ב.

הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים והגבים. בגמרא מוקי לה כר"ע דכל מילי דמימליך עליה שליח בר מיניה הוא וצ"פ הנודר מן הירק (מ"רס דף נ"ד): פריך דצבצר דגים נמי מימליך ומוקי מתניתין דהכא במאן דכאיב

הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים והגבים: **גמ'** הא עוף אסור מדאורייתא במאן דלא כרבי עקיבא דאי רבי עקיבא האמר: היה ועוף אינו מן התורה אימא סיפא הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים והגבים הא עוף אסור אתאן לרבי עקיבא דאמר כל מילי דמימליך עליה שליח בר מיניה הוא וצ"פ הנודר מן הירק מותר בדלועין ור"ע באוסר אמרו לו לר"ע והלא אומר אדם לשלוחו קח לנו ירק והוא אומר לא מצאתי אלא דלועין אמר ליהון כן הדבר כלום אומר לא מצאתי אלא קטנית אלא שדלועין בכלל ירק ואין קטנית בכלל ירק רישא רבנן וסיפא ר"ע אמר רב יוסף רבי היא ונסיב לה אליבא דתנאי בנדרים סבר לה כר"ע בבשר בחלב היא והכי קאמר כל הבשר אסור לבשל בחלב ימהן מדברי תורה ימהן מדברי סופרים יחויך מבשר דגים והגבים שאינם לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים: ואסור להעלות [וכו'] אמר רב יוסף שמע מינה בשר עוף בחלב מדאורייתא דאי סלקא דעתך דרבנן אכילה גופה גזירה ואנן נגור העלאה אטו גזירה רבנן לגזירה רבנן ר"ע חלת חוצה לארץ נאכלת

היא שניה צ"פ בתרא דמס' חלה (משנה ח) אמר ר"ג שלש ארצות חלה מחרץ ישראל עד כיצד חלה אחת מכיזב עד הנהר ועד אמנה שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור יש לה שיעור ושל כהן אין לה שיעור מנהר (ב) ועד אמנה ולפנים שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור אין לה שיעור ושל כהן יש לה שיעור ועבול יום אכילה רבי יוסי אומר אין כריך טבילה ואסורה לזבים ולזבות ולילדות ונאכלת עם הזר על השלקן וניתנת לכל כהן שירצה והכי פירשו מכיזב עד הנהר ועד אמנה שהיו סמוכים לארץ העמים ואין יכולין לשמור עצמם ופירוניהם בטערה והיו חלותיהם טמאות וטעויות שרפה ולכן זריכין להפריש שתי חלות אחת לאור שהיא חלה לדאורייתא דפירושהין גדלין בארץ ישראל ולכן נמי יש לה שיעור דמפרש צירושלמי מפני שהיא מדברי תורה ואחת לכהן מדברי סופרים שלא תשחך תורת חלה וצ"פ שהיא מדברי סופרים אין לה שיעור מנהר ועד אמנה ולפנים שהיא חלה לארץ שמי חלות מדברי סופרים אחת לאור משום דקטניות לארץ ישראל ומהחיות חלה ידיהו כחלת ארץ ישראל גזיר עליה שלא לאוכלה חלה אפילו כהן טהור גמור כמו בחלת אור דא"י ואחת לכהן שלא תשחך ויש לה שיעור לפי שהיא נאכלת ועבול יום אכילה ואין זריך הערב שמש שלא החמירו בה כמו בתרומה לדאורייתא רבי יוסי אומר אין כריך טבילה ואפילו בטומאה דקרי (ב) דבטומאה היו"א מגופו שרי רבי יוסי מדרל חשיב בעל קרי בחיסורא דזבין וזבות ואסורה לזבין וזבות כו' בלא טבילה איירי מדקאמר עליה צירושלמי דלרבי יוסי נכרה ונראה דלרבנן נמי דעבו טבילה דוקא לבעל קרי שטומאה יואה לו מגופו אבל טמא מת שרי בלא טבילה כרבי יוסי דאי מזכיר נמי טבילה בטמא מת תקשה לכו דמקשה גמ' צ"פ עד כמה (בכורות דף ק"ב): וכי הזאה יש לנו ומה תועיל טבילה בטמא מת ומסתמא טמאי מתים היו כמה פעמים כי אי אפשר להם ליהר מטומאת מת דנהי דמטומאת מת עצמו זריכין ליהר מחמת כהונתם מטומאת חרד הרי הוא כחלל אין יכולים כלל ליהר בדשום בית שהיה בו מת מעולם נעשה כחלל כל המתכות שבתוכו והיו כמאהיל על המת כדאמרין בנייר צ"פ ר"ג (דף נ"ג): וגם לא היו זריכין ליהר מטומאת חרד הרי הוא כחלל כיון שאין הגזיר מגלה עליה דמטומא כריש תוספתא דאהלות וא"כ כולן זריכין הואה ואין סברה כלל שתקנו חכמים חלת חולין שלא יאכלוהו אלא"כ ילך ויהי צאי"י ולהכי מסתבר שבלא הזאה וטבילה היו אורלין אותה אפילו לרבנן דרבי יוסי וצבצל וכן לרדין שרחוקין מא"י א"כ שמי חלות אלא אחת כדאמרין צ"פ עד כמה (בכורות דף ק"ב): ונותנה לכהן קטן ואחיל לה דכי ליכא כהן קטן דוקא קאמר התם דמפריש אחרת ונותנה לכהן גדול וראשונה שורפה וחלה של אור מנהר ועד אמנון ולפנים אינה מותרת לכהן קטן אלא לעולם נשרפת דמיא דחלת אור א"י משום דסמוכין לא"י ומתחזיא כחלת א"י כדפרישתי ומש"ה אין לר"ח לעולם שמים אבל שרחוקין כגון צבצל ודודן דכלל מתחזיא חלה ידיהו כחלת הארץ שטמא נותן לכהן קטן ומסתבר דאף לכהן גדול שטביל לקריו ולא צבצין הערב שמש דלזין להחמיר בה מנחלה של כהן בסמוכין לא"י וכי"כ בה"ג בהלכות חלה אמר רבינא הלכה נדה קוזה לה חלה ואחיל לה כהן קטן או מאן דעביל לקריו יש קאת מימה אמאי קאמר דנותנה לכהן קטן כיון דאפילו כהן גדול יכול לאוכלה אחר שטביל או לצטלה כרוב כמו תרומה דאמרין צ"פ עד כמה (סס) רבה הוה מבטל לה כרוב ואחיל לה צימי טומאה ונראה דדוקא חלת חולין לפי שאין לה שיעור ודבר מועט הוא קאמר דיכול ליתנה לכהן קטן כ"ש אם יש כהן גדול שטביל או רואה לצטלה שיכול ליתנה לו וכן משמע דבבר מועט הוא דקאמר התם דשקל לה זריש מסיא אבל תרומה שהיא מחבובה או מיין ושמן אין ליתן לקטן לפי שהוא מאבדה ועוד יש לה שיעור כמו בתרומת מעשר ולכן אין ליתנה לקטן אלא לכהן גדול שטביל או רואה לצטלה כרוב וא"כ אין להפריש שניה דלא תשחך כיון שרחוקין מא"י א"כ שמי חלות אלא אחת כדאמרין צ"פ עד כמה (בכורות דף ק"ב): כריך (ב) לפרש שמי תרומות אלא דוקא חלה כי ליכא כהן קטן או גדול שטביל שאי היא נשרפת ולכן זריך להפריש חלה שניה שלא תשחך תורת חלה אבל תרומה דאין נותנין אותה אלא לכהן גדול שטביל או רואה לצטלה כרוב א"כ שמי חלות לא היו מפרשיין אלא תרומה אחת לכהן נראה שחלה יש לחוש יותר שלא תשחך משום דשייכא בכל אדם המגביל עיקמו אבל תרומה אין רגילין בה אלא בעלי קרקעות וממרימי תבואות והיאכ

הנודר מן הבשר. כל הנודר אין דעמו אלא אחר לשון בני אדם שהוא קורא שם הדבר כך ואשמועינן ממי' דכל מין בשר אדם קוראו בשר מוח מבשר דגים והגבים: **גמ'** קס"ד האי איסור דמתניתין מדאורייתא קאמר: דר"ע במתניתין היא צהאי פירקא (לקמן דף ק"ב): מוסר צבצר דגים.

שלין קוריהו בשר: הא עוף אסור. דבנדרים אחר לשון בני אדם אטו זריכין להלך ואשמועינן ממי' דלדך לקרותו בשר: כל מידי דמימליך עליה שליח. כל דבר שאינו נשמע מן הסמס לא נמוך הכלל ולא מוצא (ט) ומן הכלל זריכין השליח לחזור ולפרש ולשאל רובה אחת כזה: מיניה הוא. חשבו לענין נדרים מאותו המין כגון הכא שהאומר לשלוחו קנה לנו בשר מן השוק אינו נשמע לו מן הסמס בשר עוף והוא נמלך צבעל הבית ושאל כלום אפי' נוקח בשר עוף: מיניה הוא. מין בשר אסור שהרי אמר לו קנה לי בשר ואם לא היה עוף מין בשר לא היה נמלך אם יקח ממנו דהא לאו בשר הוא: לא מלאכי אלא דילועין.

ואינו לוקמן מיד כשמואלן אלמא לא קרו ליה אינשי ירק דהא האי ירק סמס קאמר ליה ואי צבצל ירק הוא לא היה זריך לימלך: אמר להם כן הדבר. ומשם אני מביא רביה שהוא מין ירק שאינו לא מלא אלא קטנית לא היה משיבו לנו מלאכי אלא קטנית אלא לא מלאכי ירק וצדילועין היה אומר לא מלאכי ירק אחר אלא דילועין ולמה היה אומר כן אלא שיש לך ללמוד שדילועין נקראים ירק ואין הקטנית צבצל ירק: סבר לה כר"ע. דלע"ג זריך לאימלוכי (י) ולא שקיל) מיניה

הוא דאי לאו מיניה הוא לא הוה אחר אשקול מהאי: ויש מהן מה"ס. בשר בהמה: ויש מדברי סופרים. היה ועוף: ש"מ. מדאסר עוף בהעלאה משום גזירת אכילה ש"מ איסור אכילה ידיהו מדאורייתא ולא כר"ע אשי: אכילה גופה גזירה. אטו בשר בהמה: חלת חולין. אינה אסורה לזרים אלא מדרבנן אבל חלת הארץ תרומה קרייה רחמנא (במדבר טו) ואסורה לזרים מוכל זר לא יאכל קדש (ויקרא כג): נאכלת

(א) לקמן ק"ב. (ב) ג' (ג) (ד) דקמן. (ה) נדרים נ"ד. מעילה כ"ג. (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ) (כ"א) (כ"ב) (כ"ג) (כ"ד) (כ"ה) (כ"ו) (כ"ז) (כ"ח) (כ"ט) (ל) (ל"א) (ל"ב) (ל"ג) (ל"ד) (ל"ה) (ל"ו) (ל"ז) (ל"ח) (ל"ט) (מ) (מ"א) (מ"ב) (מ"ג) (מ"ד) (מ"ה) (מ"ו) (מ"ז) (מ"ח) (מ"ט) (נ) (נ"א) (נ"ב) (נ"ג) (נ"ד) (נ"ה) (נ"ו) (נ"ז) (נ"ח) (נ"ט) (ס) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד) (ס"ה) (ס"ו) (ס"ז) (ס"ח) (ס"ט) (ע"א) (ע"ב) (ע"ג) (ע"ד) (ע"ה) (ע"ו) (ע"ז) (ע"ח) (ע"ט) (פ) (פ"א) (פ"ב) (פ"ג) (פ"ד) (פ"ה) (פ"ו) (פ"ז) (פ"ח) (פ"ט) (ק) (ק"א) (ק"ב) (ק"ג) (ק"ד) (ק"ה) (ק"ו) (ק"ז) (ק"ח) (ק"ט) (ר) (ר"א) (ר"ב) (ר"ג) (ר"ד) (ר"ה) (ר"ו) (ר"ז) (ר"ח) (ר"ט) (ס"א)

א א מ"י פ"ה מהלכות
בכורים הל' יב ט"ו ע"ע
י"ד ט"י שני:
ח ב ג מ"י פ"ט מהל'
מחללות אסורות הל' כ
סגן לארץ קמח ט"ו ע"ע
י"ד פ"ט סעיף א':
ט ד ה מ"י ע"ה הל' מ
סגן לארץ קמח
טו ט"ו ע"ד י"ד פ"ט סעיף
ג:

א [לקמן ק"ו: א] (ב) שם
ג"י ע"מ פ"ה מ"ג,
א [ג"ל והמקן: ד] ע"מ
פ"ה מ"ב, (ה) [דונתמו
בשבת ק"ג: ו] מנילה טו.
אבות פ"ו מ"ו [ומה ע"ו: א]
[פסח ד"ג: א] (ט) [וע"ע
מו"ס בכורות ס: ק"ה וי'
האכה: ט] [בכורות לו: א]
(י) [ע"י מהר"ם שהארץ
בד"ו].

רבינו גרשום

נאכלת עם הזור על השלחן וניתנת לכל
כהן שירצה אמר ליה אביי בשלמא אי
אשמועינן חלת חוצה לארץ בארץ דאיכא
למיוגור משום חלת הארץ דאורייתא ולא
גורנין איכא למשמע מינה אלא חו"ל משום
דליכא למיוגור הוא אבל הכא אי שרית ליה
לאסוקי עוף וגבינה אחי לאסוקי בשר
וגבינה ומיכל בשר בחלב דאורייתא מתקיא
לה רב גשיה סוף סוף ^א צונן בצונן הוא
אמר אביי גזירה שמא יעלה באילפס רותח
סוף סוף כלי שני הוא וכלי שני אינו מבשל
אלא גזירה שמא יעלה באילפס ראשון:
מתני' ^ב העוף עולה עם הגבינה על
השולחן ואינו נאכל דברי ב"ש וב"ה אומרים
לא עולה ולא נאכל א"ר יוסי זו מקולי
ב"ש ומחומרי ב"ה יאזיזה שולחן אמרו
בשולחן שאוכל עליו אבל בשולחן שסודר
עליו את התבשיל נותן זה בצד זה ואינו
חושש: **גמ'** רבי יוסי היינו ת"ק וב"ת
אכילה גופה איכא בנייהו דקאמר ת"ק
בהעלאה קא מיפלגי באכילה לא פליגי
ואמר ליה רבי יוסי אכילה גופה מקולי
בית שמאי ומחומרי ב"ה ^א והתניא ר' רבי יוסי
אומר ששה דברים מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה
זו אחת מהן עוף עולה עם הגבינה על
השולחן ואינו נאכל דברי ב"ש ובה"א לא
עולה ולא נאכל אלא ^א היא קמשמע לן מאן
תנא קמא רבי יוסי ^ב כל האומר דבר בשם
אומרו מביא גאולה לעולם שנאמר ותאמר
אסתר למלך בשם מרדכי תנא אגרא חמוה
דרבי אבא עוף וגבינה נאכלין באפיקורן הוא
תני לה והוא אמר לה יבלא גטילת ידים
ובלא קינוח הפה רב יצחק בריה דרב
משרשיא איקלע לבי רב אשי אייתו ליה
גבינה אבל אייתו ליה בשרא אבל ולא משא
ידיה אמרי ליה והא תאני אגרא חמוה דרבי
אבא עוף וגבינה נאכלין באפיקורן עוף
וגבינה אין בשר וגבינה לא אמר להו
יהנו מילי בליליא אבל ביממא הא חזינא
תניא בית שמאי אומרים מקנה ובית הלל
אומרים מדיח מאי מקנה ומאי מדיח
אילימא

תורה אור השלם

1. ויבדע הדביר למרדכי
ויגד לאסתר המלכה
ותאמר אסתר למלך
בשם מרדכי:
אסתר ב כב

הגהות מהר"ב
רנשבורג

א [יש"י ד"ה בשלמא חי
וכו' איכא למשמע מינה
למחני נמי וכו' כ"ל:
ב] תוס' ד"ה ר"י וכו' לא
פריך היינו מ"ק, כ"כ היינו
משה דלעיל:

מוסף רש"י

העוף עולה עם הגבינה
על השולחן: שאוכל עליו
מותר להניח בשר העוף
אלא הגבינה, דקפדי בית
שמאי בשר עוף נחלב לכו
דאורייתא, ולא גזרי העללה
אטו אכילה ואינו נאכל.
עמו (שבת י"ג).

מבואר

העוף עולה עם הגבינה
על השולחן: שאוכל עליו
מותר להניח בשר העוף
אלא הגבינה, דקפדי בית
שמאי בשר עוף נחלב לכו
דאורייתא, ולא גזרי העללה
אטו אכילה ואינו נאכל.
עמו (שבת י"ג).

נאכלת. לכהן עם הזור ולא גורנין דילמא שקיל זר מיניה ואכיל דהא אכילה
גופה לא מיסתרה בה אלא משום גזירת אכילת חלת הארץ: **לכל כהן
שירצה**. אפילו לעם הארץ שאין משמרה בטרה מה שאין כן בחלת
הארץ דכתיב (ד"ה צ"ג) לתת מנח לכהנים למחזיקים בתורת ה' מחזיקים

יש להם מנח ולא שאין מחזיקין. אלמלא
דברצנן לא גורנין העללה אטו אכילה:
בשלמא אי אשמועינן חלת חו"ל בארץ.
שהביאה לארץ ואשמועינן דאע"ג דיש
כאן חלה דאורייתא ואיכא למיוגור הא
אטו הא דאי מסקת חלת חו"ל לארץ
(לארץ) אחי לאסוקי חלת הארץ
ומיכלה הזור הוא איכא למשמע מינה
א) מתניתין נמי אי לא לאכילה עוף
דאורייתא לא היה גזר העללמו אטו
אכילתו ולא אטו דנהמה אלא בחוזה
לארץ טעמא משום דליכא למיוגור
אטו שום איסור דאורייתא הוא:
אכל הפא. אע"ג דלא איבעי לן
למיוגור העללמו אטו אכילתו איכא
למיוגור העללמו אטו העללמו ואכילת
בשר דנהמה דכי מסיק לכו היינו
אכילה דאמי למיכלינהו כהדדי:
מסקיף לה רב שש. אפילו אמ"ל
בשר עוף נחלב דאורייתא עדיין
משכחת לה גזירה לגזירה דהא העללה
דרצנן משום אכילה ואכילה גופה
דרצנן דהא סוף סוף זונן וזונן הוא
ואפי' אכיל לכו כי הדדי ליכא איסור
דאורייתא דדרך גישול אסרה תורה:
גזירה שמה יעלה. בשר דנהמה עם
הגבינה במקו אילפס רותח דה"ל גישול:
מתני' ואינו נאכל. עם הגבינה:
א"ר יוסי דבר זה כו'. בגמ' פריך
היינו מתא קמח: **בשולחן שאוכל עליו**.
דאידי דממשמשי גיה ידא אחי
לאתנוחי זה ע"ג זה: **גמ'** רבי יוסי
אומר ו' דברים כו'. יש אחרות הרבה
אבל באלו ששה לא היו מודים לו
חזיריו שהיו ב"ש מקילין וצית הלל
מחמירין: **כל האומר דבר בשם אומרו**.
והתנא שכן ולא הזכיר שמו דתחילה
וזכר והזכיר שמו: **באפיקורן**. דרך הפקר
שאינו מותר בהן וכדמפרש: **הוא פני**.
כך בקלה סדורה מרצו: **והוא אמר**
לה. והוא פירשה מסבגה שלו דמאי
אפיקורן: **בלא קינוח הפה**. שאם אכל
זה ובקש לאכול זה אין צריך לטוול ידיו
ולקנח. אבל צבצר בהמה בעי קינוח
דללקמן שלא יהא נדבק כלום מן
הראשון דחתיכו: **הא קא חזינן**.
ידים ריקניות שאין דנוק בהם כלום:
אילימא

והיכא דליכא כהן קטן ששורפה ומפריש שניה ונותנה לכהן עומא אפילו
הוא זכ דלא מפליג החס בשום טומאה ולא דמיא לחלה שניה בסמוכין
לא"י דהתם לעולם צריך להפריש אצל ברחוקים אי איכא כהן קטן או
גדול שטבל לקרוי אין צריך להפריש חלה שניה כלל והיא קלה ביותר
אלא שסוקרה לזרים דלא אשכחן דשרי

שהיא יש כמה מקומות דלא מפרשי לה
כלל ואפילו ליכא כהן קטן ועל אופן
מקומות יש קצת תימה אלא לפי שאינה
טובלת וצריך לשומרה מלהאכילה
לזרים נמנעו מלהפריש ושמה אפילו
אינה מדמעת ואף על פי שהראשונה
נראה קלה למדמעת מדהניח בפרק
רבי ישמעאל (מנחות דף טו.) תרומת
עוד כוכבים בחו"ל אינה מדמעת
דמשמע הא דישאל מדמעת מ"מ
השניה שהיא קלה ביותר שמה אינה
מדמעת וכמו שלא גזרו על מערובות
דמאי כמו כן שמה לא גזרו זה כיון
שהיא קלה כל כך: **וניתנת יבב**
בהן שירצה. פירש בקונטרס דאפילו
אינו מחזיק בתורה ה' יתנו לו חלת
חולה לארץ ואין נראה לר"י דהא הוא
דומיא דהנהו שטונה אחת משנה זאת
ואלו יתנין לכל כהן שירצה כו' וחשיב
בדדיהו הרועה והלמיים והקבה
ואמרינן לקמן בפרק הרווע (דף ק"ג):
שאינו ניתנת למי שאינו מחזיק בתורה
ה' לכן נראה לרבינו יצחק דהכא
מיייר דליכא כהן חזר אי נמי איכא
כהן חזר שהוא עשיר ואינו רוצה לקבל
ואפילו רוצה לקבל כיון דאין צריך זה
ע"ה עני וצריך שמונים להחיותו שאם
לא יתנו לו ינטרו למת לו חולין
וקמ"ל דיכול ליתן אע"פ שאין בקי
בטומאה וטרהה ולא חיישינן שמה
יאכלנו בנינו טומאתו אכל חלת הארץ
אינה ניתנת אלא לכהן חזר שישמרנה
בטרהה אפי' ליכא עתה כהן חזר אל
יתנה לכהן ע"ה אלא יתנו עד
שזדמן לו כהן חרש:

מתקיא זה רב ששת. לא אבני
קא פריך אלא ארבי יוסף
חזירו פריך דפ"י בקונטרס:
רבי יוסי היינו ת"ק. אצית הלל
לא פריך באינינו ת"ק דהכי
קאמר דבר זה מחלוקת ב"ש וב"ה
ואין זה סתמא ואח"כ מחלוקת דב"ש
במקום בית הלל אינה משנה"י:
עוף וגבינה אין בשר וגבינה א"א.
תימה דהיכי פריך מגבינה
אחר בשר אחר גבינה דרב

יחזק גבינה ואח"כ בשר אכיל ולא דמי כדאמר בסמוך ויש לומר דהכי פריך דברייתא דאגרא משמע עוף וגבינה נאכלין באפיקורן בלי נטילה
ידים ובלא קינוח הפה אלא שאר בשר בעי נטילה וקינוח הפה והיכי דמי אי בשר מחלה אפילו בנטילה וקינוח לא סגי עד טעודה אחריתי
כדאמר בסמוך אלא לאו אגבינה מחלה ^א והא דנקט הכא בשר וגבינה לא דק אלא גבינה ובשר לא ואגב דמוכר דברייתא עוף מחלה
נקט נמי בשר מחלה וברייתא נקט עוף מחלה דאפילו עוף מחלה נאכל באפיקורן ור"ת מפרש וכן הלכות גדולות אכל בשר
אסור לאכול גבינה בלא נטילה וקינוח שרי אכל גבינה מותר לאכול בשר אף בלא נטילה וקינוח ומר עוקבא
דלא אכיל עד טעודה אחריתי היינו בלא נטילה וקינוח אי נמי מחמיר על עצמו היה ולפירושו קשה מאי פריך הכא ארבי יצחק וז"ל
לפירושו דלענין נטילת ידים אין חילוק בין בשר מחלה לגבינה מחלה ולגבי קינוח דווקא יש חילוק והעולם נהגו שלא לאכול גבינה אחר
בשר כלל ואפילו אחר עוף יאע"ג דמי אגרא עוף וגבינה נאכלין באפיקורן דמשמע עוף מחלה דילמא משום דסבד בשר עוף נחלב
לאו דאורייתא ולא קיימא לן הכי ומיהו קשה דברייתא דאגרא כמאן אי כרבי יוסי הגלילי הא אף נכחלה שרי לנשול ולאכול זה עם זה
כדאמר לקמן (דף קטו.) דבמקומו של רבי יוסי הגלילי היו אוכלין בשר עוף נחלב ואי כר"ע היה ליה למיתני חיה צבדי עוף ודוחק
להעמידה ככ"ש דאמרי העוף עולה ואינו נאכל ואמיהו אשכחן נמי לרבי אלעזר בר' דיוק דתינא בתוספתא ככ"ש אי נמי כר"ע ונקט
עוף משום דשכיח והוא הדין חיה דהכי נמי קאמר לעיל הא עוף אסור מדאורייתא כמאן דלא כר"ע והוא ליה למינקט נמי חיה ור"ת
מפרש טעמא דאגרא משום דעוף אינו נדבק בידים וצניינים וחימים:

קדושה. הלכות אסורות פ"ח פ"ט

וקדש דמיהן (הרי זו) מקודשת וכבר נזכר זה פ"א מהלכות אישות ואמרו בגמ' (דף נ"ח.) מנא לן (דדמיהן מותרין) מדגלי רחמנא והיית חרס כמיהו כל שאמה מהיית היינו הרי הוא כמיהו מכלל דכל איסורין שבחורה שרו. וכבר נזכר דין זה פ"ז מהלכות עכו"ם ומבאר פ"י. יש מן המפרשים ז"ל מי שסובר שהמוכן עגמו אסור ליהנות לו מדמיהן אבל לאחרים הוא שמוטה. אבל דעת הרמב"ן ז"ל כדעת רבינו שאפילו הוא עגמו מותר בהן ואיסורא דעגד עבד וכן עיקר:

ובל דבר שאסור וכו'. משנה במס' שביעית פ' כלל גדול (משנה ג'): **אין עושין חחורה וכו'.** דע שאין זה אלא דוקא במה שהוא אסור באכילה ואינו עומד למלאכה אלא מה שעומד למלאכה כגון עומר וגמל מותר לעשות בהן סחורה שהרי אין לחוש בהן מתמם אכילה. וכן מפורש בירושלמי בפ' מרובה:

יך הצייד שנודרמנו לו חיה וכו'. שם בשביעית יידי מיה עופות ודגים שנודרמנו להן מנייט טמאין מותר למכרן רבי יהודה אומר אף מי שנתממה לו לפי דרכו לוקח ומוכר ובלבד שלא תהא אומנתו בך ותחמיס

אוסרין וקי"ל כחכמים דבכל גוונא אסור ליקח לכתמלה. ומכאן אמה למד שזהמה ומה ועופות ודגים טמאין כלם מותרין בהנאה ומה שלא היכירו רבינו למעלה ספק לו על מ"ש כאן: **ובותר לעשות סחורה וכו'.** במס' שביעית פ' פירות שביעית:

יך זה החלב כל שאיסורו וכו'. בירושלמי בפ' מרובה:

פ"ט א בשר בחלב אסור לבשלו וכו'.

זה מצוה בהרבה מקומות ומהם פרק כל הבשר (דף קט"ו.) וכלהו תנאי קבירא ליה כן ומתלקו שם מנא לן איסורין אלו: **וקוברין אותו וכו'.** במס' פ' אהרן: **ומשיבשל משניהם וכו'.** בפ' כל הבשר (דף ק"ח:) חלי זית בשר וחלי זית חלב (ששגלן ע"ז שם זכ) אמר רב לוקח על אכילתו ואינה לוקח על בישולו וכו' ולוי אמר אף לוקח על בישולו ופסק רבינו כליו לגבי רב דרב ולי הלכה כליו: **וכן האוכל בידת וכו'.** דוקא נחשלו כחמד אבל לא נחשלו לא שלא אסרה מורה אלא דרך ביטול. ומ"ש רבינו שעל כוית משניהם לוקח כבר נבאר בסמוך דלפי רב מודה באכילה: **לא**

בהנאה אם נהנה ולא אבל כגון שמכר או נתן לעכו"ם או לכלבים אינו לוקח ומכין אותו מכת מרדות והדמים מותרין. וכל דבר שאסור באכילה ומותר בהנאה אע"פ שהוא מותר בהנאה אסור לעשות בו סחורה ולכוין מלאכתו בדברים אסורים חוץ מן החלב שהרי נאמר בו **יעשה לכל מלאכה.** לפיכך אין עושין סחורה לא בנבלות ולא בטרפות ולא בשקצים ולא ברמשים: **יך הצייד שנודרמנו לו חיה או עוף ודג טמאים וצדן.** או שניצודו לו טמאים וטהורים מותר [ל]מכורן אבל לא יכוין מלאכתו [ט]לממאים. ומותר לעשות סחורה בחלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו ובגבינות העכו"ם וכיוצא בהן: **יך זה החלב כל שאיסורו מן התורה אסור לעשות בו סחורה וכל שאיסורו מדבריהם מותר לעשות בו סחורה בין בספיקו בין בודאו:**

פרק תשיעי

א בשר בחלב אסור לבשלו וכו'. יאסור לאכלו מן התורה ויאסור [א]בהנאה וקוברין אותו ואפרו אסור כאפר כל הנקברין. ומו שיבשל משניהם כוית כאחד לוקח שנאמר לא תבשל גדי בחלב אמו. וכן האוכל כוית משניהם מהבשר

א שם בטור ובסמ"ג: ב טור י"ד סי' פ"ז סמ"ג לאין ק"מ קמ"א:

לחם משנה

פ"ח במקום אחר פירשתי דקדוקים בפרק זה. ועתה אני בא לכתוב הנוסף לי בקיפת פה:

א בשר בחלב אסור לבשלו וכו'. ומי שיבשל משניהם כוית כאחד לוקח שנאמר לא תבשל. נראה שפסק כליו לגבי רב. וא"ת למה דפסק כרב ומאי דקאמר מי שיבשל ר"ל כוית מכל אחד ואחד דבהא מודה רב דאסור. וי"ל דמשמע ליה משום דלמחר בקיפא וכן האוכל כוית משניהם כו' שנבשלו כחמד ומשמע דאחור הכוית לבד חלי מבשר וחלי מחלב נחשלו כחמד ואפ"ה קאמר לוקח. ויש ספרים שכתבו דבדבי רבינו ומי שיבשל משניהם כוית כאחד לוקח ולפי זה הנוטעא בריו הוא דפסק כליו אבל לפי מקלט הנוטעאות שכתבו ומי שיבשל משניהם כחמד ז"ל כמו שכתבתי. עוד כתב ה"ה ומ"ש רבינו שעל כוית משניהם וכו' כבר נבאר וכו'. קשה דהא בגמרא נפקא כל הבשר **דף**

משנה למדך

דקאי ארישא דמלתא הוא דמוק קתה בעיני. והנראה אולי בטונת דברי רבינו הוא דברים כפשוטן דקאי למאי דסמין ליה דהיינו דבר שאיסורו מדבריהם והכוונה דקודם זה כתב דמותר לעשות סחורה בחלב שחלבו כוית ומגבינות כויתם וכל זה מהמס' דפ"ד שביעית וכל מי איסורין כן מן הספק, דמלב שחלבו כוית הוא משום משש חלב בהמה טמאה ומן הדין לא היה לנו לחוש למיעוטא בדבר דלא אימחוק ארישא אלא שחמיס התמידי ואסוריהו. וכן גבינות הכויתם הוא מן הספק שמא העמידו אותם בעזרי קיבת נבלה ומן הדין לא היה לנו לחוש להם שהרי אפשר שיעמידו אותם בעשבים או בני פירות ועוד דלף במונה שהעמידו אותם בעזרי קיבת נבלה וכל זה במיעוטא אלא שחז"ל התמידי כוה משום דהוא דבר המעמיד או משום דאין הולפין באיסורין של ע"ז אחר נחיתת טעם וכמ"ס הראשונים ז"ל. ויש סוג אחר באיסורין של דגריהם שאין משום ספק אלא משום סיג. ולמה נא רבינו ז"ל ואמר כל דבר שאיסורו מדבריהם מותר לעשות בו סחורה בין בספיקו בין בודאו כלומר בין שהיה האיסור מתמם ספק בין שהיה האיסור של הודא. וכפי דרך זה כתבנו בדברי רבינו אין ללמוד מדבריו שיש להחיל על כל דבר מורה שמהיה הסחורה אסורה. ומ"מ נראה דעדיין יש ללמוד מדבריו דין זה מדהמיר מלב שחלבו עכו"ם ודכויה משמע הא שאר ספק איסור מורה אסור לעשות בו סחורה. ובר מין דין כיון שהסכמת כל הפוסקים ז"ל הוא דליקור סחורה בדגריהם האסורים באכילה הוא דבר מורה וכמ"ס הר"ב פ"מ שם באותה משנה ה"ל וכתב דסגרת הרב נעמ"ה דקובר דליקור זה הוא מדבריהם דברי יחיד הם. וכתב עוד דלף דבדינו לא גילה דעתו כוה אם איסור זה הוא דבר מורה או לא מ"מ יש להכריע דליה ליה דליסורין מן המורה ממה שאסר הסחורה כספק איסור מורה ע"כ. והנה הרב הולך לשיטתו כספיקו דברי רבינו קאי ארישא דמלתיה. ולדידי דעת שפתי רבינו ברור מללו דס"ל דליקור הסחורה הוא דבר מורה. שהרי כתב וכל דבר שאסור באכילה כו' חוץ מן החלב שהרי נאמר בו יעשה לכל מלאכה. ואם איתא דס"ל דכל דבר שאסור באכילה מן המורה מותר לעשות בו סחורה אלא שכתבנו גזרו ואסרו סחורה מניין לו לרבינו שגם על החלב לא גזרו דומיא דשאר איסורין. אלא דלאי דליקור דליקור הסחורה הוא דבר מורה ומש"ה כתב חוץ מן החלב. ולפי זה דליקור הסחורה הוא דבר מורה פשיטא דלף כספק איסור מורה אסור לעשות בו סחורה מהכלל המסור בהן דיינו ספיקא דאורייתא לתומא. וא"ת אין ימכן שהיה איסור הסחורה דבר מורה והא בפ"ק דבכורות (דף ה') אמרי' ותלב במה טמאה מני"ל דברי כו' אלא מדכתיב ודי חלב עזים ללמחך ללחם בימך ומיסי לנעויתך ודלמא לסחורה אלא מדכתיב ואת

יך הצייד שנודרמנו לו חיה וכו'. (א"ה עין בדברי המחבר לקמן בפרקין דין מ"י ע"ש):

יך זה החלב כל שאיסורו מן התורה וכו'. נאמתי על המומי"א שמוכרים הכהנים אי שפיר עבדי או לא כו'. (וא"ת יתבאר פסק זה בפ"י מה"ל אבל יע"ש כי שם בימה.) עוד זאת אדרש במומי"א הלז כמה שגם מוכר בדברי פשיטא ליה דלשראל שרי למוכרה ולא נסתפק אלא בכהן ומשום טומאה. ולדידי כגון דא כריכא רבה להמירו לשראל לעשות בו סחורה שהרי לטברת רבינו ז"ל (א"ה לעיל פ"ב מה"ל אלו דין ג' יע"ש) וכת דעמיא דליה להו דבשר מהלבי שמים אסור מה"מ פשיטא דאסור לעשות בו סחורה ודמתן בפ"ו דשביעית אין עושין בו סחורה בנבלות וטריפות ולא בשקצים ולא בזמשים (א"ה) וכמו שפסק רבינו בפירקין דין ט"ז) ואע"ג דכל היי איסורין בלאו פשיטא דלענין אסור סחורה אין חילוק בין דבר שאיסורו בלאו לדבר שאיסורו בנבלה שיהי כתב רבינו זה הכלל כל שאיסורו מן המורה כו' הרי דלא גזרו מן הכלל להמיר אלא דבר שאיסורו מדבריהם. ואי מלי דליכא לספוקי בני"ד הוא דכיון דליכא חולקיה על רבינו ז"ל וס"ל דבשר מהלבי שמים אין בו איסור מורה כלל ולדידהו פשיטא דמותר לעשות בו סחורה א"כ השתא דליכא ספיקא אם בשר מהלבי שמים אסור דבר מורה או לא היי לדידינו דייני לענין סחורה. ונראה דאסור לעשות בו סחורה וריאה ממ"ש רבינו זה הכלל כו' וסיים דבריו בין בספיקו בין בודאו. ונראה דהאי דקאמר בין בספיקו בין בודאו לא קאי למאי דסמין ליה דהיינו שאיסורו מדבריהם. משום דבספק של דבריהם אפילו באכילה מותר. ועוד דהן לו יהי שהיה דין דלף ספק של דבריהם היה אסור באכילה לא היה לריך רבינו נבאר שזה ההיתר של הסחורה באיסורין של דבריהם שהוא בין בספק בין בודאו. דמאתר שסתם וכמד דכל שאיסורו מדבריהם מותר לעשות בו סחורה מהיכא מימי שהיה עולה על הדעת לחלק בין ספק לודאי שהיה הדבר לריך לאומרו. אשר ע"כ נראה דלא קאי אלא ארישא דמלתא דכל שאיסורו מן המורה אסור לעשות בו סחורה ועל זה קאי מ"ש בין בספיקו בין בודאו דלא ימנא דוקא באיסור ודאי איתא איסור סחורה ולא כספק איסור. ובפרט כפי שיטת רבינו דליה ליה דליקור הספיקות אין אלא מדברין והיה עולה על הדעת דמי לחלב שחלבו כוית דמותר לעשות בו סחורה. ליה כתב דליהא אלא אפי' כספק איסור מורה אסור לעשות בו סחורה דלא דמו איסורין דרבען שעיקר איסורם הוא מדרבען לספק איסור מורה. טוב ראייתו להרב פ"מ ח"א סי' ג' שהבין בפשיטות בדברי רבינו הללו כדכתיבנא. ולפי זה תנא דליננא שאסור לעשות סחורה במומי"א הלו. הן אמת לפירוש זה שכתבנו בדברי רבינו דמ"ש בין בספיקו בין בודאו

מגיד עזו

פ"א בשר בחלב אסור לבשלו וכו'. ויאסור לאכלו מה"ת ויאסור בהנאה. פרק האיש מקדש ופ' כל הבשר (דף קט"ו): **ויאסור בהנאה וכו'.** עד גדי בחלב אמו. סוף מס' מנחה ופ' כל שעה (דף כ"ד): **א** וכן האוכל בידת משניהם על אלא שדבר הכתוב בהויה. פרק כל הבשר (דף ק"ט): **לא**

יך זה החלב כל שאיסורו מן התורה וכו'. נאמתי על המומי"א שמוכרים הכהנים אי שפיר עבדי או לא כו'. (וא"ת יתבאר פסק זה בפ"י מה"ל אבל יע"ש כי שם בימה.) עוד זאת אדרש במומי"א הלז כמה שגם מוכר בדברי פשיטא ליה דלשראל שרי למוכרה ולא נסתפק אלא בכהן ומשום טומאה. ולדידי כגון דא כריכא רבה להמירו לשראל לעשות בו סחורה שהרי לטברת רבינו ז"ל (א"ה לעיל פ"ב מה"ל אלו דין ג' יע"ש) וכת דעמיא דליה להו דבשר מהלבי שמים אסור מה"מ פשיטא דאסור לעשות בו סחורה ודמתן בפ"ו דשביעית אין עושין בו סחורה בנבלות וטריפות ולא בשקצים ולא בזמשים (א"ה) וכמו שפסק רבינו בפירקין דין ט"ז) ואע"ג דכל היי איסורין בלאו פשיטא דלענין אסור סחורה אין חילוק בין דבר שאיסורו בלאו לדבר שאיסורו בנבלה שיהי כתב רבינו זה הכלל כל שאיסורו מן המורה כו' הרי דלא גזרו מן הכלל להמיר אלא דבר שאיסורו מדבריהם. ואי מלי דליכא לספוקי בני"ד הוא דכיון דליכא חולקיה על רבינו ז"ל וס"ל דבשר מהלבי שמים אין בו איסור מורה כלל ולדידהו פשיטא דמותר לעשות בו סחורה א"כ השתא דליכא ספיקא אם בשר מהלבי שמים אסור דבר מורה או לא היי לדידינו דייני לענין סחורה. ונראה דאסור לעשות בו סחורה וריאה ממ"ש רבינו זה הכלל כו' וסיים דבריו בין בספיקו בין בודאו. ונראה דהאי דקאמר בין בספיקו בין בודאו לא קאי למאי דסמין ליה דהיינו שאיסורו מדבריהם. משום דבספק של דבריהם אפילו באכילה מותר. ועוד דהן לו יהי שהיה דין דלף ספק של דבריהם היה אסור באכילה לא היה לריך רבינו נבאר שזה ההיתר של הסחורה באיסורין של דבריהם שהוא בין בספק בין בודאו. דמאתר שסתם וכמד דכל שאיסורו מדבריהם מותר לעשות בו סחורה מהיכא מימי שהיה עולה על הדעת לחלק בין ספק לודאי שהיה הדבר לריך לאומרו. אשר ע"כ נראה דלא קאי אלא ארישא דמלתא דכל שאיסורו מן המורה אסור לעשות בו סחורה ועל זה קאי מ"ש בין בספיקו בין בודאו דלא ימנא דוקא באיסור ודאי איתא איסור סחורה ולא כספק איסור. ובפרט כפי שיטת רבינו דליה ליה דליקור הספיקות אין אלא מדברין והיה עולה על הדעת דמי לחלב שחלבו כוית דמותר לעשות בו סחורה. ליה כתב דליהא אלא אפי' כספק איסור מורה אסור לעשות בו סחורה דלא דמו איסורין דרבען שעיקר איסורם הוא מדרבען לספק איסור מורה. טוב ראייתו להרב פ"מ ח"א סי' ג' שהבין בפשיטות בדברי רבינו הללו כדכתיבנא. ולפי זה תנא דליננא שאסור לעשות סחורה במומי"א הלו. הן אמת לפירוש זה שכתבנו בדברי רבינו דמ"ש בין בספיקו בין בודאו

קדושה. הלכות מאכלות אסורות פ"ט

מפני אכילת בשר בהמה המזוי אבל בצבול והנאה לא נאסרו ולא יפו כחם מנשר בהמה טהורה עם חלב טמאה שמתורין בצבול והנאה כזכור למעלה אלמלא לא גזרו ביטול והנאה אטו ביטול והנאה ואין הגזירה אלא על אכילה בלבד ואע"פ שיש לדחות דשאני התם שיש אחד מהם כבר אסור באכילה ואין לחוש שמה יאכלם אבל בחייה ועוף בחלב שכל אחד בפני עצמו היתר גזרו על הצבול ועל הנאה שמה יבא ליד אסור אכילה וכשם שגזרו באסור העלאה על השלחן כמו שיתבאר צ"ל זה וכאלה חלה גזירה היא וכן דעת רבינו שלא נאסרו אלא באכילה בלבד:

ה דגים והגבים וכו'. כבר נתבאר זה בסמוך: והשוואם עוף וכו'. ברייתא פ"ק דיו"ט (דף ו'.) נזכרת כאן בהלכות השוחט את התרנגולת ומלא בה זביים גמורות מותרות לאלכלן בחלב רבי יעקב אומר אם היו מעורות בגדים אסורות וקו"ל כ"ק ומשמע ד"ק אפי' מעורות בגדים שרי אלו שנתמרה. וכמו הרשב"א ז"ל א"ז היא צינה גמורה כל שיש לה חלבון ותלמון אע"פ שמעורות בגדין אין לה חלב חלמון עדיין היא בשר וכו' והעוף ואסור לאלכלה בחלב. עוד כתב שכל שאין לה חלבון הרי היא טעונה מלחה לקדשה כד"ן בשר:

ו המעושן והמבושל וכו'. המעושן צניח ללא איפשיטא בירושלמי נזכרים פרק הנודר מן המבושל וידוע שספק מורה להחמיר ואין לוקין עליו. והמבושל בחמי טבירא וכו' ג"כ נראה שם שהוא שוה למעושן ולגבי שבת שהמבושל בחמי טבירא פטור כזכור בה"ל שבת: וכן המבושל בשר במי חלב וכו'.

לחם משנה

כל הבשר (דף ק"ז.) כולה ר"ע היא וכו' וא"ת הא לא אינטרין מירואא דרב אשי אלא לפרוקי קושיא דכחאן דלא כ"ע והך קושיא ליחא אלא אי חית לן סברת רב יוסף דקאמר לקמן דלא גזרינן גזירה לגזירה וכדכתיב שם ה'הוסיף' משום דסמך אסופא וכו' וא"כ רבינו דלית ליה סברא דרב יוסף דגזרינן העלאה אטו אכילה א"כ איך ספקי כהן מירואא דליתיה אלא אליבא דרב יוסף. מיהו ליה י"ט לומר דרבינו ס"ל כאן לומר שכתבו שם ה'הוסיף' דייק מדקתני כל הבשר דמשמע כל הבשר שוה וכו' דלחם הנודר מן הבשר אין כל הבשר שוה. ו"ל לדעת רבינו דשאני הכא דקאמר כל הבשר דלחם כל משמע דהכלל הוא צנעין אלא אלא הם לא אמר אלא הנודר מן הבשר מותר בצבול דגים וכו' ור"ל בדינים ומגבים הוא היתר גמור אבל צבאר בשר יש מדרורייתא ויש מדרבנן כגון בשר עוף. אבל מ"מ קשה לפירוש ה'הוסיף' דאין קאמרי דרך קושיא הוי משום דסמך אדרב יוסף דל"כ כסמירין רב אשי אמר כולה ר"ע וכו' הא הוא לא מירך אלא לשון כל ואין מירך קושיא דרב יוסף דהא קאמר אסור להעלות ואלו בשר קאי וא"י ס"ד כרבנן אכילה גופה וכו' כדפירש רב יוסף. ולכן נ"ל כוונת ה'הוסיף' דלא פריך גמ' אלא משום דלית ליה תרמי חלה ליטנא דכל ותדא קושיא דרב יוסף ו"ש דסמך כלומר סמך אהא אלא הקושיא היא ג"כ מלישנא דכל וכדמירך ליטנא דכל נאשר לבד קושיא דרב יוסף ולא הוי כלל משום דמכמישין ליה דלמירין דגזרינן גזירה לגזירה דהשתא לא מסייע ליה ליטנא דכל וכך הוא מסייע ליה הוא דהוה מקשינן וזהו פירוש דה'הוסיף' הם שוים. כתב ה"ה ולא יפו כחם וכו' ואין הגזירה על אכילה וכו' נראה דהטעם הוא דבאכילה הוא שהוא תאווה לאכול גזרו שלא יבא לעשות אבל לא גזרו ביטול דאין זה דבר תאווה כלל וכן הגאון אהרן נראה תאווה כמו אכילה ויורה היתר לעשות באכילה כיון שהוא תאווה תלבו. וכו'.

ו המעושן והמבושל בחמי טבירא וכו'. צטור יורה דעה סימן פ"ז כתב הטור כתב הרמב"ם המבושל בחמי טבירא וכו' וכמו שם הרב"ז ז"ל ורבינו ז"ל אמר החלוקה וכו' ובאומה חלוקה שכתב הרמב"ם קאי למבושל בשר ממה בחלב ולדס שצבול בחלב לזוקה על זה משום דם וכו'. מ"ש דקאי למבושל בשר ממה כו' לא בדנתי זה דהך חלוקה לא הזכירה רבינו אלא ממה היא ודס שצבול בחלב וכו' והוא דלחם דאמר על הביטול ועל האכילה לא לקי משום בשר בחלב אבל בצבול ממה חייב על הביטול והעניינים חלוקים והטור מ"ש דפטור היינו דמבושל בחלב ממה. ואם נאמר דהוא ט"ס ו"ל בדברי הרב"ז ז"ל חלב ממה ועל זה קאמר דקאי אין לוקה משום בשר בחלב משמע דמשום נבלה לקי לא היא דהא רבינו ז"ל צ"ג א"כ כתב דחלב הטמאה אינו לוקה עליהם אם לא שחלוקה דיש חילוק בין חלב הטמאים לחלב הנבלה דחלב נבלה לקי עלה משום נבלה אבל בחלב הטמאים לא דכמיז מנשרס לא תאכלו כדכתב רבינו שם דמשמע דבשר דוקא. ומה שכתב כאן הרב המגיד ז"ל ולגבי שבת שהמבושל וכו' נראה דהוקשה לו למה המבושל בחמי טבירא אינו לוקה כיון דהוא מבושל ומירך דכיון דגבי שבת פטור א"כ אין לנו לומר כאן דלקי:

וכן המבושל בשר במי חלב וכו' או שבשול דם בחלב פטור ואינו לוקה. נראה דכיון דרבינו פסק כר"ע דליתיה תלתא גדי חד למעוטי חיה חד למעוטי עוף וחד למעוטי

משנה למדך

למכרו שהי אין בנזונו להסתחר בדברים האסורים אלא שמדמן לו. ומ"מ נראה דאף שכתבו לאסור הסחורה הוא דבר מורה ולפיכך יש להחמיר דאפי' בספק אסור תורה שלא לעשות בו סחורה. מ"מ אין לאסור המומי"א בסחורה משום דמומי"א זו כבר נעלה ממשאל אדם ואינה ראיה לאכילה כלל וכל דבר שצטל ממאכל אדם אין בו אסור מורה וכמ"ש רבינו לקמן בפ"ד מהלכות יסודי התורה (ע"ש):

מגדל עז

ו המעושן והמבושל וכו'. כן משמע נזכרים בירושלמי פרק הנודר מן המבושל (דף ל"ט): ו ח וכן המבושל בשר בחלב עד ותעבד עם שאר החלב. פרק כל הבשר (דף ק"ג ק"ד): נפל

צפרק כל הבשר (דף ק"ז.) ברייתא המבושל במי חלב פטור דם שצבול בחלב פטור ואמרו שם (דף ק"ג): אמר שמואל וכו' גדי להוציא את הדם וכו' בחלב אמו ולא בחלב זכר בחלב אמו ולא בחלב שמוטה וזכר אלו נראה שסבור רבינו שהוא פטור אבל אסור וכן עיקר. ויתבאר דין חלב שמוטה קדין הכלל:

אבל המבושל בשר ממה וכו'. שם איתמר המבושל חלב בחלב (ואכלו) רב אמי ורב אסי חד אמר לוקה וחד אמר אינו לוקה. פירוש משום בשר בחלב ואמרו שם לימא בצבול חל על אסור קמיפלגי דחזו דכ"ע אין אסור חל על אסור ואכילה כ"ע לא פליגי דלא לקי כ"ע בצבול מ"ד לוקה חד אסורא הוא ומ"ד אינו לוקה להכי אפקה רחמנא לאכילה בלשון צבול כיון דאכילה לא לקי אצבול נמי לא לקי ואכ"ע אצבול כ"ע לא פליגי דלקי כי פליגי באכילה מ"ד אינו לוקה דהא אין אשת"א ומ"ד לקי להכי אפקה רחמנא לאכילה בלשון צבול כיון דעל צבול לקי על אכילה נמי לקי ואכ"א מר אמר חדא פ"י מ"ד לוקה בצבול ומר אמר חדא אכילה לא לקי ולא פליגי. ופסק רבינו כן שלוקה בצבול ולא באכילה משום בשר בחלב דאין אשת"א כל שאינו כולל או מוסקי"א או ב"ת אמת וכבר נזכר ענין פרק י"ז מהלכות אסורי ביאה וה"ה למטה שאין לוקה באכילה משום בשר בחלב דלא חייל לאסור נבלה ודלא כשמואל דלמר גדי לרבות את החלב גדי לרבות את הממה דס"ל לפוס לישנא בתרא בגמרא דככל דוכחא אשת"א ולא ק"ל הכי:

המבושל

בהמה טמאה ודרשות דדריש שמואל דהיינו גדי לרבות את החלב גדי לרבות את הממה גדי לרבות את השליל גדי להוציא את הדם גדי להוציא את הטמאה גדי להוציא את השליל דרבינו דפסק כר' עקיבא וספק דאין אסור חל על אסור אית לן לומר דרבי עקיבא סבירא ליה דלא דרשינן דרשות דדריש שמואל כי היכי דלייתירו ליה תלתא קראי לעוף וזהו ובהמה טמאה ואית ליה דחלב וממה לא מרבינן דלדרבא אית לן לומר דאין אסור חל על אסור וא"כ ודאי לא אהא קרא להכי ומיהא עממא נמי לא אהא למעוטי דם דפשיטא דאין אסור חל על אסור ולהוציא את השליל נמי לא נריך קרא דפירשא בעלמא הוא ולרבות את השליל נמי לא נריך קרא דגדי מעליא הוא איתירו ליה תלתא לרשא דר"ש. ויהי אמת דאחי חד לבהמה טמאה הא ודאי להא לא נריך קרא דפשיטא דאין אסור חל על אסור וכדכתב רש"י ז"ל צ"ל כל הבשר (דף ק"ג) ו"ל דליתו למעוטי דם וטמאה לא אינטרין קרא דכיון דאין אסור חע"א מה"ם לן דלייתירו דצני קרא למעוטיהו. ו"ל דסוכר רבינו דלמי למעוטי אסור צבול בחלב עם בשר טמאה דלא לימא אהא אסורא צבול דהאם ליכא ליימיר אין אסור חע"א דאין אסור בצבול טמאה אלא באכילה בלבד וכיון שכן הוא לבינה דעבר אלא אסור צבול קמ"ל. וה"ת א"כ נימא דתתא קרא למעט חלב ממה שאסור לבשל בחלב ואהא קרא למעוטי אסור צבול דליכא ליימיר אין אשת"א דאין אסור צבול בחלב ממה אלא באכילה בלבד ואשמעינן קרא דאין אסור צבול בחלב ממה. ו"ל דאפי' אית לן לאוקומי למעוטי אסור צבול חלב בצבול טמאה אלא בחלב ממה שכתב ליה דלקי על צבולו ולא לקי על אכילתו וכדכתב רבינו לקמן (ליכא) א"כ למדנו מכל מ"ש דכל מ"ש שאין גדי להוציא את הדם וכן מ"ש גדי לרבות את השליל וכן מ"ש גדי להוציא את השליל כולוה"ו לאו דוקא לדעת רבינו מפיך ליה ח"כ אלא דה"ה ליטנא דשמואל נקט וכו' היכי דשמואל עצמו לא דייק בכולהו דהא אש"ג דלמר גדי להוציא את השליל לאו דוקא מגדי ומפיך ליה דשליא פירשא בעלמא כו' וכן חלב וממה מתד קרא נפקי ודס לא נריך קרא וכמ"ש שם ה"ג אמרינן דה"ה לא דק למנאקט דדרשות לפי דעת רבינו אלא כלישנא דקאמר שמואל נקט וכו'. וה"ת כיון דליכא קרא לא למעט דם ולא להוציא את השליל דכדמיצנא מנא ליה לרבינו דבדס ושליא הוי פטור דמשמע פטור אבל אסור וכדכתב ה"ה וזכר אלו קרא למעט בחלב אמו ולא בחלב זכר בחלב אמו ולא בחלב שמוטה משמע דהוה ס"ד דנכנס באיסור הללו וכו' מעטניהו קרא לא מעטניהו אלא מאיסור לאו אבל איסורא מיהא איכא אבל הני דהם דם ושליא דלא אהא קרא להכי מנא ליה לרבינו דפטור אבל אסור. ועוד אם כוונת ה"ה בצאמרו וזכר אלו נראה שסבור רבינו פטור אבל אסור וכו' הוי כדמשמע לכאורה מדבריו דהוי מדהורג קרא למעוטיהו כדכתיבנא א"כ לעיל גבי צבול חלב טמאה וברר טהורה למה כתב מותר לבשל דמשמע אפילו לכתחילה הא ממי מיעט קרא התם בחלב אמו ולא בחלב טמאה דהא תלתא חלב אמו איכא מיותרים וחד אהא למעט חלב טמאה א"כ היא לו לרבינו לכתוב שם דהוי פטור אבל אסור כמ"ש גבי חלב זכר וחלב שמוטה:

שלין

אכל אורל האסור אחר שהביא והביא ונבל מאוכל אדם ה"ו פטור. ואע"י דמדרבנן מיהא אסור באכילה מ"מ כבר כתבנו דכל דבר שאין אסורו כי אם מדרבנן מותר לעשות בו סחורה. ועיין כמה שמעמדי א"ת האוכל דבר שאינו ראוי לאכילה אם אסור מן המורה או דלמא אין אסורו כי אם מדרבנן יע"ש שהארכתי בזה (א"ת נבחר לעיל פ"ה מהלכות יסודי התורה (ע"ש):

הגהות מיימוניות

ה [ב] שיש להן קליפה ע"כ: גרסין

זכירות צמחצור שאינם קרויים שרץ העוף אע"פ שעמידין לנחת ולפירות ואמר דכל שלא יאכל לאויר העולם אינו שרץ העוף ולא שרץ הארץ שהרי אין הצינה גדולה קרקע והניח הדבר בצ"ע ודברי הרשב"א הם בצ"פ א"ט וה"ה עטן בעד הרמב"ם ז"ל: וכו' ש' דין צינה עוף טהור. הכי משמע בצ"פ א"ט

(פד:) דקאמר התם דהא דתניא כל השרץ השורץ על הארץ לרבות אפרוחים שלא נתפתחו עיניהם הוא מדרבנן וקרא אקמחא בעלמא ובפ"ק ד"ט (ה) אוקימנא להאי צרייתא דאסרה אפרוחים שלא נתפתחו עיניהם כראצ"י אבל רבנן פליגי עליה ושרו כתב הר"ף בפ"א"ט דרבנן סברי דכיון שיהא לאויר העולם שרי נראה מדברייהם שכל שאר יאכל לאויר העולם אסור לד"ה וכ"כ הרשב"א שם וכתב עוד ומדרבנן כדאמר"ה הכא:

ט טריפה אינה יולדת לפיכך עוף שהוא ספק טריפה והטיל צינים משהין אותו וכו'. מימרה דלמחמר צ"פ א"ט (ו) (ג) (ג) אע"ג דליכא התם מרי לשיני משמע בגמ' דהאי לישנא איכא מסקנא דגמרא התם וכן פסקו כל הפוסקים בדק ה**בית** עמ"ש בסימן ג"ז:

י אין מוכרין ציני נצילה וטריפה לנכרי שמא יחזור ומיכרם לישראל וכו'. שאין קונין צינים טרופות מן הנכרי כדרייתא בצ"פ א"ט (גד): וכו' ש' דנ"א שראין אוסר טרופה וכו' אבל מותר לקנות ממנו פת שנילוש צינים וכו'. עד סוף הסימן כ"כ שם התוס' והרא"ש והרשב"א והר"ן:

כתב רבינו ירוחם י"מ דאפי' צומן הוא שלוקחים צינים מן הנכרי דאין ציני עוף טמא מנזיין ציניו אין לוקחים מהם צינים טרופות ויש מי שכתב שחיון שאין ציני עוף טמא מנזיין אללנו לוקחים מהם אפי' צינים טרופות וזה המחלוקת תלי בגירסאות הגמרא ונכון להחמיר עכ"ל:

פז א איסור נשר בחלב לא תשאל גדי בחלב אמו ונאמר ג' פעמים

מכין אותו מכת מרדות. מה שקשה לעיל בסימן ס"ו כתב רבינו דחייבים עליו אלא לאויר העולם אינו שרץ העוף ולא שרץ הארץ שהרי אין הצינה גדולה קרקע והניח הדבר בצ"ע ודברי הרשב"א הם בצ"פ א"ט וה"ה עטן בעד הרמב"ם ז"ל: וכו' ש' דין צינה עוף טהור. הכי משמע בצ"פ א"ט

ז"ל דנמנא על הקשר דנא מריקוס האפרוח חייבין עליו מדאורייתא וכאידך שניוא דמוס' אליצא דרש"י דאי איתא דלפילו נא מריקוס האפרוח אינו אלא מדרבנן וכשינוא קמא דמוספות אליצא דרש"י לא היה להם לאסור הדם צאינו נא מריקוס האפרוח ולכן כתב רבינו בסימן ס"ו דצנא מריקוס האפרוח חייבין עליו וצאינו נא מריקוס האפרוח אסור הדם מדרבנן והיינו אליצא דרש"י וכאידך שניוא דמוס' אכל למאי שכתב רבינו לשם דר"י היה ממיר גם הדם אם לא נא מריקוס האפרוח כגון שנמנא שלא על הקשר א"כ לדדיה אפילו נמנא על הקשר שהוא נא מריקוס האפרוח אינו מדאורייתא אלא מדרבנן דאי איתא לאסור אפילו מדאורייתא לא היה ממיר גם הדם צאינו נא מריקוס האפרוח דהא פשיטא כיון דמריקוס האפרוח אסור מדאורייתא אף בלא נא מריקוס האפרוח היה לנו לאסורו לנס מדרבנן גזירה אטו נא מריקוס האפרוח והע"ג דרבינו מסיק לשם ע"ש הרא"ש דעובד להחמיר ככל הפירושים אין זה אלא לגבי איסור אכילה אבל כאן הביא דברי הרמב"ם דאין לוקין על ריקוס אפרוח עוף טהור מדאורייתא אלא מכין אותו מכת מרדות בצנא וזה הולך על שיטת פרי"ו דמתיר א"כ הדם בלא נא מריקוס האפרוח א"כ לדדיה גם צנא מריקוס האפרוח אינו אסור מדאורייתא אלא מדרבנן וכיון שרבינו כבר גילה בסימן ס"ו דר"י דהיה ממיר גם הדם חולק אמ"ש תחלה דצנא מריקוס האפרוח חייבין עליו אלא אינו אסור אלא מדרבנן א"כ אין הדברים שכתב ע"ש הרמב"ם כאן קותרים כלל למ"ש בסימן ס"ו כיון דר"י תופס כמ"ש רמב"ם ודו"ק מיהו בש"ע ודאי אין ליישב כלל שהרי ברש"י בסימן ס"ו כתב דחייבין עליו וכן כתב דמכין אותו מכת מרדות וכן כתב בסימן ס"ו דר"י דרבינו קותרין זה את זה ועיין במ"ש לעיל סימן ט"ו ובס"ד: **ויצ"י עוף טהור שהחיל העוף לתפקט זה ואוללה**

העוף להתרקם בה לוקין עליו משום שרץ העוף (יט) וביצ"י עוף טהור שהתחיל העוף להתרקם בה ואכלה מכין אותו מכת מרדות ט טריפה אינה יולדת לפיכך עוף שהוא ספק טריפה והטיל ביצים משהין אותו עד שיטיל כל ביציו שטוען כבר אם טוען יותר פעם אחרת כשרה (כו) ואם לאו טריפה ו (כ) אין מוכרין ביצת נבילה וטריפה לנכרי שמא יחזור וימכרנה לישראל כיצד יעשה יטרפנה בקערה (כ) וימכרנה לנכרי שאז ודאי לא יקנה אותה ישראל ממנו שאין קונין ביצים טרופות מן הנכרי בד"א שרואין אותה טרופה בידו שיש לחוש ודאי ישראל מכרה לו מפני שהיא טרופה (כ) אבל מותר לקנות ממנו פת שנילוש בביצים במקום שנוהגין לאכול פת של נכרי כיון שאין רואין אותה טרופה בידו ואין חוששין ג"כ משום דם שרוב ביצים אין בהן דם שהרי אנו אוכלים ביצים מגולגלין ואין אנו חוששין משום דם:

דיני בשר בחלב

פז א איסור בשר בחלב (שמות כ"ג י"ט) (כ) כתיב (ה) לא תבשל גדי בחלב אמו ונאמר ג' פעמים בתורה

מכין אותו מכת מרדות. מה שקשה לעיל בסימן ס"ו כתב רבינו דחייבים עליו אלא לאויר העולם אינו שרץ העוף ולא שרץ הארץ שהרי אין הצינה גדולה קרקע והניח הדבר בצ"ע ודברי הרשב"א הם בצ"פ א"ט וה"ה עטן בעד הרמב"ם ז"ל: וכו' ש' דין צינה עוף טהור. הכי משמע בצ"פ א"ט

פז איסור נשר בחלב לא תשאל גדי בחלב אמו ונאמר ג' פעמים

מכין אותו מכת מרדות. מה שקשה לעיל בסימן ס"ו כתב רבינו דחייבים עליו אלא לאויר העולם אינו שרץ העוף ולא שרץ הארץ שהרי אין הצינה גדולה קרקע והניח הדבר בצ"ע ודברי הרשב"א הם בצ"פ א"ט וה"ה עטן בעד הרמב"ם ז"ל: וכו' ש' דין צינה עוף טהור. הכי משמע בצ"פ א"ט

מכין אותו מכת מרדות. מה שקשה לעיל בסימן ס"ו כתב רבינו דחייבים עליו אלא לאויר העולם אינו שרץ העוף ולא שרץ הארץ שהרי אין הצינה גדולה קרקע והניח הדבר בצ"ע ודברי הרשב"א הם בצ"פ א"ט וה"ה עטן בעד הרמב"ם ז"ל: וכו' ש' דין צינה עוף טהור. הכי משמע בצ"פ א"ט

(1) וכתב בארוך בשם סמ"ק כלל מ"ד דעכשיו דאין אנו נוהרין מפת של נכרי אסור למכור לנכרי אא"כ הנכרי יבשלו לפנינו דחיישין שמא יערבנו בפת וכלל מ"ב כתב דנוהגין כן עכ"ל

דרבי משה האריך

מז דין ה) כתב דלא נהגין כן עכ"ל ולא ידעמי טעמו גם כ"י כתב דין זה בלא מחלוקת: (ב) ישרפנו בקערה כו'. וכתב בחי"ק כלל מ"ד (ד"ן ה) בשם סמ"ק (ס"ו) דעכשיו דאין אנו נוהרין מפת של גויס אסור למכור לגוי אא"כ הגוי יבשלו לפנינו דחיישין שמא יערבנו בפת וכלל מ"ב (ד"ן ה) כתב דנוהגין כן עכ"ל: (ג) שאין קונין ביצים מן הנכרי כו'. כ"י בשם ר' ירוחם כתב דלפילו צומן הוא דאין מאי עוף טמא ציניו אין לוקין ביצ"י טרופות דחיישין שמא טריפה יהיה ויש ממיינין ונכון להחמיר עכ"ל:

יורה דעה הלכות דיני בשר בחלב פו

פו (א) במדריכי פא"מ דף שפ"ו ע"א יש להוכיח דאם נאסר ב"ב ע"י מליחה או ע"י כבוש דדוקא באכילה אסור ולא בהנאה ויש מוחין הילכך הממיר בהנאה אין מוחין בידו שכל כמה דלא אשכחן ראייה לאיסור עביל ובמ"מ פ"ט מהמ"א כתב דיש אסורין בשר עוף בחלב בהנאה אע"ג שהוא דרבנן ולקמן פסק הטור דשרי וכ"כ הארוך כלל ו' שכל דכל שהוא מדרבנן מותר בהנאה וכתב מהרי"ו אין מערבין מים שהורחו קירות בהם של בשר עם מים שהורחו בו קירות של חלב וליתן אותם לפני בהמתו דהוי בשר בחלב ואסור בהנאה עכ"ל וכתב באו"ה כלל ל' דאין להקפיד כולי האי אמנם המחמיר תע"ב. כתב בפסקי מהרי"ו דאין ליחוש להחזיק רעוהא בדבר דלא חזינו ובפרט במדינות אלו שאין רגילין כ"כ לבשל ולצלוח באותם עונדים במקום שהקדרות עומדים שם כנ"ל ובמהרי"ל מים שחופפין בו הראש אסור לתקן בכלי כשר משום דהקטמא עושין בו המים רובן נוטלין מן הכירה אצל האש ונבשלו שם קדרות חלב וקדרות בשר נמצא בשר וחלב מערבין בה ופעם אחת רצו לבשל בסיר של חמשת שטונין בו אלו המים וזה מהרי"ל להגעילו דע"ל בהגהות מרדכי פ"ק ג' דע"ז תשובת ר' ברוך שאסור לבשל בשר אסור בבית ישראל בקדרה של נכרי שמא יחתה הישראל בבחלים תחתיה ושמו בישל בה הנכרי ב"ב או בשר וחלב לבדו ובחיתו עובר על לא תבשל וה"ה מצריך לשפחה היושבת ברושת ישראל ב' קדרות אחד של חלב ואחד של בשר עכ"ל: (ב) וצ"ע דהרי אפי' בחלב בהמה טמאה מותר לבשל ואפי' בשר חיה ועוף בחלב טהורה הו"ל ואינו אלא

דרכך מליחה או כבוש וכדפסק בש"ע סוף סימן ז"א והוא מדברי האגור (סו' אלף רנ"ד) ע"ש: **וב"ש** ואינו נוגע אלא בטמאה וכו'. כתב ז"י ולשון רבינו אינו מכון לכלל דין בשר בהמה טהורה בחלב טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה עם דין בשר חיה ועוף בחלב טהורה ונהי דשויס הס לענין ללא גזרו על צישול והנאתם מ"מ מ"ש אינו אלא מדרבנן לא מצי קאי אלא למה ועוף בחלב טהורה דמותר בצליה מן המורה וגזרו עליו איסור אכילה אבל בשר טהורה בחלב טמאה א"י בשר טמאה בחלב טהורה כבר אסור בצליה מן המורה לא הו"ל לגזור עליו ולפע"ד דמכון הוא דק"ל לרבינו כדלה ומצי דק"פ ש"ג פלוגתא דמ"ק ור"ע ור"י הגלילי גדאורייתא היא אכל כולה ונתי מודו דלף צבצר טמאה וחלב טמאה אית ציה משום איסור בשר בחלב מדרבנן ואע"פ שכבר אסור הוא מן המורה נפקא מינה לענין חתיכה עגמה נעשה נבלה דק"ל כ"י אפרים (טור סימן ז"א) דלא אמרי' ז"י אלא צבצר בחלב אי נמי אפי' לר"מ דבכל שאר איסורין נמי אמרינן ז"י נפקא מינה לענין חתיכה הרואיה להתכבד דפסק הרמב"ם בפ"ו מהמ"א (ה"ו) דלף חתיכה שאינה אסורה אלא מדרבנן אינה בטולה אם היא ראויה להתכבד והביאו ז"י בסימן ק"א לפ"י חתיכת בשר טהורה שנתבשל בחלב טמאה היא חתיכה א"י גבינה חסודה שקבלה טעם מבשר טמאה אפי' בחלב אינו בטל אבל אם לא היה שם איסור בשר בחלב מדרבנן לא אמרינן צבצר איסורין ז"י וכן אין לו דין חט"ל מאלו דאין איסורו מחמת עצמו אלא מחמת שקבלה טעם מאיסור ומה ששינה הרב לשונו בש"ע לפי דעתו דלא גזרו איסור בשר בחלב אצטר טמאה וחלב טמא דלפ"י נמשך דלא אמרינן צבו חט"י וכן אין לו דין חט"ל איננו נכון ודו"ק: **אבל בשר טהורה בחלב בהמה טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה ובשר חיה ועוף וכו'.** וכן היא נוסחת כל ספרי רבינו ומה שהקשה ז"י ע"י התבאר בטוב טעם בחיבורי ומסרו"ן כדי להגיל מקושיית ז"י הגיה והוסיף מיצת לא וכ"ל או בשר טמאה בחלב טהורה לא ובשר חיה ועוף גם כתב ליישב נוסחת רבינו דרך שכתבתי ע"ש (קוטנרס אחרון זכ"ס): **וב"ש** ומותר צישול ובהנאה. משמע

צבצר אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור צישול וכו'. צרייתא צבצר כ"ה (קט"ו): **וב"ש** והוא לאיסור אכילה בלשון צישול נומר שאינו אסור מן המורה אלא דרך צישול אבל מדרבנן אסור בכל ענין. כ"כ הרשב"א בת"ה: **ב ג וגדי** א לאו דוקא וכו' ול"ש בחלב אחרת אלא שדבר הכסוב בהווה ואינו נוגע אלא בטמאה כגון בשר בהמה טהורה בחלב טהורה אלא בשר טהורה בחלב טמאה וכו'. משנה שם (ק"ג) בשר בהמה טהורה וחלב בהמה טמאה בשר בהמה טמאה וחלב בהמה טהורה מותר לבשל ומותר בהנאה ובשר העוף בחלב פשוט שם צממנה לכ"ע מותר מן המורה ובשר חיה פלוגתא דר"ע ור"י הגלילי (שם) ופוסק רבינו כר"ע דאמר חיה ועוף אינם מן המורה וכ"כ הרא"ש שהוא דעת הר"י וכן פסק הרמב"ם בפ"ט מהמ"א וכן פסק הרשב"א בת"ה ואמרינן בגמרא לכ"ע היינו דוקא מדאורייתא אבל מדרבנן אסרי וכתב הרמב"ם צפרק הנזכר שלא אסרו חכמים אלא בצליה אבל לא צישול והייתי וכבר י"ש ה"ה מה שקשה על זה ולשון רבינו אינו מכון שכלל דין בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה עם דין בשר חיה ועוף בחלב טהורה ונהי דלענין שלא גזרו על צישול והייתם הם שויס דמשמע מפשטא דמתני' ומדברי הרמב"ם ז"ל מ"מ מ"ש אינו אלא מדרבנן לא מצי קאי אלא למה ועוף בחלב טהורה דלילו לבשר טהורה בחלב טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה לא אשכחן שאסורה חכמים בצליה משום אסור בחלב וגם לא היה להם ענין לאסור מדבריהם אחר שכבר היה אסור ועומד מן המורה משום בשר טמא או משום חלב טמא וכן ה"ל לכבוד אבל בשר טהורה בחלב טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה מותרים צישול ובהנאה ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה מותר צישול והנאה ודף בצליה אינו אסור אלא מדרבנן:

ד כתב הרשב"א בתשובה (ח"ג ס"י זכ"ח) מקטמא שאסור לבשל בשר בחלב אשה מפני מראית העין ואם נפל לתוך התבשיל בטל ואין נריך שיעור (ב) וזה נ"ל צבור:

דק"ל דאין צו איסור כל עיקר ובדרבנן שרי וכו"כ ה"ה המגיד פ"ט אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים וקאמר עלה כה"ל דלא כר"ע דאין צבצר דהאי לבשל לאכול הוא ולישנא דקרא נקט כמו שפ"י ה"ה דהא קרא בין אכילה בין צישול קאמר דלא א"י לפרש דלאכול קאמר ולא צישול וז"ל הרשב"א צדושיו ר"פ כל הבשר אסור לבשל בחלב לישנא דקרא נקט דכתיב לא תבשל גדי ואסור לבשל ואסור לכוול קאמר עכ"ל א"כ לפ"י לאוקומתא דרב אשי נמי ה"ק לאסור לבשל ואסור לאכול דלר"ע נמי איכא איסור בשר בחלב צביה ועוף מדרבנן בין צישול בין בהנאה ודברי הרמב"ם נמי מכונים ע"פ דרך זה שהרי כתב (פ"ט מהמ"א ה"ה) אין אסור מן המורה אלא בשר בהמה טהורה כו' אבל בשר בהמה טהורה שצלו בחלב טמאה או בשר בהמה טמאה שצלו בחלב טהורה מותר לבשל ומותר בהנייה ואין חייבין על אכילתו משום בשר בחלב ומהא דכתב א"כ (ה"ד) וכן בשר חיה ועוף בין בחלב חיה בין בחלב בהמה אינו אסור בצליה מן המורה לפיכך מותר לבשל ומותר בהנייה מוכח להדיא דלענין איסורא דמן המורה קאמר ולהכי קאמר דמאלו דאינו אסור בצליה מן המורה לפיכך מותר לבשל ומותר בהנייה מן המורה והשתא ודאי משמע דלמאי דכתב א"כ וחסור בצליה מד"ס כו' ה"ה לאסור לבשל וצישול ובהנאה נמשך אחר איסור אכילה דמוכח להדיא מלמאי דכתב דכתב א"כ וחסור בצליה מד"ס וכן בשר חיה ועוף כו' אינו אסור בצליה מן המורה לפיכך מותר לבשל ומותר בהנייה דלמאי דכתב דכתב א"כ וחסור בצליה מד"ס ומה שלא כתב בפ"י לאסור מד"ס היינו לפי שלא נתבאר בתלמוד צפירות וזה דרכו שפוסק דבריו כלשון הגמרא ומאלו דמשמע דלא שרי מדרבנן צישול והנאה אלא בשר דגים וחגבים למה לנו להקל. ומו דהמוספות (ק"ג, א ד"ה גשר) כתבו אהא דמנן בשר בהמה טהורה בחלב טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה ונפקא לן מדדרישן לקמן את שאסור משום נבלה אסור לבשל עכ"ל לפ"י משמע דהלכה כרבנן דאין ר"ע הוא דאמר חיה ועוף אינו מן המורה ונפקא לן מדדרישן לקמן את שאסור משום נבלה אסור לבשל עכ"ל לפ"י משמע דהלכה כרבנן דאין

אסור אלא מדרבנן:

ד כתב הרשב"א בתשובה (ח"ג ס"י זכ"ח) מקטמא שאסור לבשל בשר בחלב אשה מפני מראית העין ואם נפל לתוך התבשיל בטל ואין נריך שיעור (ב) וזה נ"ל צבור:

(א) וגדי לאו דוקא דה"ג שור ושה כו' אלא שדיבר הכסוב בהווה פירוש שצבעה הוא גדי או אמו מניקת אותו ויש לה חלב: (ד) **אב"ב** בשר טהורה בחלב בהמה טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה לא כן נריך לגרום וכן הגיה מ"ו מילת לא ור"ל לא דמותר צישול ובהנאה ואין ענין כאן לאסור בצליה משום אסור בשר בחלב כיון שכבר אסור ועומד מן המורה משום בשר טמא ואין איסור חל על איסור ועד"ר: (ה) **ובשר** חיה ועוף אפילו בחלב טהורה אינו אלא מדרבנן פ"י בצליה (אבל המוספות עיקר דבשר חיה ועוף בחלב לאורייתא עיין בשערי רש"ל דפלוגתא ר"ע ורבי יוסי הגלילי הוא דר"י קבר לאורייתא עכ"ל) וז"ל הרמב"ם פ"ט מהמ"א ואסור בצליה מד"ס כדי שלא יפשיטו העם ויצאו לידו איסור אכילה של מורה שהרי אין משמע בכתוב אלא גדי בחלב ממש ואי תמיר חיה ועוף יצאו לחלב גם בשר בהמה גסה בחלב ע"כ:

אחד לאיסור בישול ואחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה וכו'. צרייתא צבצר כ"ה (קט"ו): **וב"ש** והוא לאיסור אכילה בלשון צישול נומר שאינו אסור מן המורה אלא דרך צישול אבל מדרבנן אסור בכל ענין. כ"כ הרשב"א בת"ה: **ב ג וגדי** א לאו דוקא וכו' ול"ש בחלב אחרת אלא שדבר הכסוב בהווה ואינו נוגע אלא בטמאה כגון בשר בהמה טהורה בחלב טהורה אלא בשר טהורה בחלב טמאה וכו'. משנה שם (ק"ג) בשר בהמה טהורה וחלב בהמה טמאה בשר בהמה טמאה וחלב בהמה טהורה מותר לבשל ומותר בהנאה ובשר העוף בחלב פשוט שם צממנה לכ"ע מותר מן המורה ובשר חיה פלוגתא דר"ע ור"י הגלילי (שם) ופוסק רבינו כר"ע דאמר חיה ועוף אינם מן המורה וכ"כ הרא"ש שהוא דעת הר"י וכן פסק הרמב"ם בפ"ט מהמ"א וכן פסק הרשב"א בת"ה ואמרינן בגמרא לכ"ע היינו דוקא מדאורייתא אבל מדרבנן אסרי וכתב הרמב"ם צפרק הנזכר שלא אסרו חכמים אלא בצליה אבל לא צישול והייתי וכבר י"ש ה"ה מה שקשה על זה ולשון רבינו אינו מכון שכלל דין בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה עם דין בשר חיה ועוף בחלב טהורה ונהי דלענין שלא גזרו על צישול והייתם הם שויס דמשמע מפשטא דמתני' ומדברי הרמב"ם ז"ל מ"מ מ"ש אינו אלא מדרבנן לא מצי קאי אלא למה ועוף בחלב טהורה דלילו לבשר טהורה בחלב טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה לא אשכחן שאסורה חכמים בצליה משום אסור בחלב וגם לא היה להם ענין לאסור מדבריהם אחר שכבר היה אסור ועומד מן המורה משום בשר טמא או משום חלב טמא וכן ה"ל לכבוד אבל בשר טהורה בחלב טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה מותרים צישול ובהנאה ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה מותר צישול והנאה ודף בצליה אינו אסור אלא מדרבנן:

ד כתב הרשב"א בתשובה (ח"ג ס"י זכ"ח) מקטמא שאסור לבשל בשר בחלב אשה מפני מראית העין ואם נפל לתוך התבשיל בטל ואין נריך שיעור (ב) וזה נ"ל צבור:

דק"ל דאין צו איסור כל עיקר ובדרבנן שרי וכו"כ ה"ה המגיד פ"ט אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים וקאמר עלה כה"ל דלא כר"ע דאין צבצר דהאי לבשל לאכול הוא ולישנא דקרא נקט כמו שפ"י ה"ה דהא קרא בין אכילה בין צישול קאמר דלא א"י לפרש דלאכול קאמר ולא צישול וז"ל הרשב"א צדושיו ר"פ כל הבשר אסור לבשל בחלב לישנא דקרא נקט דכתיב לא תבשל גדי ואסור לבשל ואסור לכוול קאמר עכ"ל א"כ לפ"י לאוקומתא דרב אשי נמי ה"ק לאסור לבשל ואסור לאכול דלר"ע נמי איכא איסור בשר בחלב צביה ועוף מדרבנן בין צישול בין בהנאה ודברי הרמב"ם נמי מכונים ע"פ דרך זה שהרי כתב (פ"ט מהמ"א ה"ה) אין אסור מן המורה אלא בשר בהמה טהורה כו' אבל בשר בהמה טהורה שצלו בחלב טמאה או בשר בהמה טמאה שצלו בחלב טהורה מותר לבשל ומותר בהנייה ואין חייבין על אכילתו משום בשר בחלב ומהא דכתב א"כ (ה"ד) וכן בשר חיה ועוף בין בחלב חיה בין בחלב בהמה אינו אסור בצליה מן המורה לפיכך מותר לבשל ומותר בהנייה מוכח להדיא דלענין איסורא דמן המורה קאמר ולהכי קאמר דמאלו דאינו אסור בצליה מן המורה לפיכך מותר לבשל ומותר בהנייה מן המורה והשתא ודאי משמע דלמאי דכתב א"כ וחסור בצליה מד"ס כו' ה"ה לאסור לבשל וצישול ובהנאה נמשך אחר איסור אכילה דמוכח להדיא מלמאי דכתב דכתב א"כ וחסור בצליה מד"ס וכן בשר חיה ועוף כו' אינו אסור בצליה מן המורה לפיכך מותר לבשל ומותר בהנייה דלמאי דכתב דכתב א"כ וחסור בצליה מד"ס ומה שלא כתב בפ"י לאסור מד"ס היינו לפי שלא נתבאר בתלמוד צפירות וזה דרכו שפוסק דבריו כלשון הגמרא ומאלו דמשמע דלא שרי מדרבנן צישול והנאה אלא בשר דגים וחגבים למה לנו להקל. ומו דהמוספות (ק"ג, א ד"ה גשר) כתבו אהא דמנן בשר בהמה טהורה בחלב טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה ונפקא לן מדדרישן לקמן את שאסור משום נבלה אסור לבשל עכ"ל לפ"י משמע דהלכה כרבנן דאין ר"ע הוא דאמר חיה ועוף אינו מן המורה ונפקא לן מדדרישן לקמן את שאסור משום נבלה אסור לבשל עכ"ל לפ"י משמע דהלכה כרבנן דאין

צבצר אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור צישול וכו'. צרייתא צבצר כ"ה (קט"ו): **וב"ש** והוא לאיסור אכילה בלשון צישול נומר שאינו אסור מן המורה אלא דרך צישול אבל מדרבנן אסור בכל ענין. כ"כ הרשב"א בת"ה: **ב ג וגדי** א לאו דוקא וכו' ול"ש בחלב אחרת אלא שדבר הכסוב בהווה ואינו נוגע אלא בטמאה כגון בשר בהמה טהורה בחלב טהורה אלא בשר טהורה בחלב טמאה וכו'. משנה שם (ק"ג) בשר בהמה טהורה וחלב בהמה טמאה בשר בהמה טמאה וחלב בהמה טהורה מותר לבשל ומותר בהנאה ובשר העוף בחלב פשוט שם צממנה לכ"ע מותר מן המורה ובשר חיה פלוגתא דר"ע ור"י הגלילי (שם) ופוסק רבינו כר"ע דאמר חיה ועוף אינם מן המורה וכ"כ הרא"ש שהוא דעת הר"י וכן פסק הרמב"ם בפ"ט מהמ"א וכן פסק הרשב"א בת"ה ואמרינן בגמרא לכ"ע היינו דוקא מדאורייתא אבל מדרבנן אסרי וכתב הרמב"ם צפרק הנזכר שלא אסרו חכמים אלא בצליה אבל לא צישול והייתי וכבר י"ש ה"ה מה שקשה על זה ולשון רבינו אינו מכון שכלל דין בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה עם דין בשר חיה ועוף בחלב טהורה ונהי דלענין שלא גזרו על צישול והייתם הם שויס דמשמע מפשטא דמתני' ומדברי הרמב"ם ז"ל מ"מ מ"ש אינו אלא מדרבנן לא מצי קאי אלא למה ועוף בחלב טהורה דלילו לבשר טהורה בחלב טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה לא אשכחן שאסורה חכמים בצליה משום אסור בחלב וגם לא היה להם ענין לאסור מדבריהם אחר שכבר היה אסור ועומד מן המורה משום בשר טמא או משום חלב טמא וכן ה"ל לכבוד אבל בשר טהורה בחלב טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה מותרים צישול ובהנאה ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה מותר צישול והנאה ודף בצליה אינו אסור אלא מדרבנן:

ד כתב הרשב"א בתשובה (ח"ג ס"י זכ"ח) מקטמא שאסור לבשל בשר בחלב אשה מפני מראית העין ואם נפל לתוך התבשיל בטל ואין נריך שיעור (ב) וזה נ"ל צבור:

דק"ל דאין צו איסור כל עיקר ובדרבנן שרי וכו"כ ה"ה המגיד פ"ט אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים וקאמר עלה כה"ל דלא כר"ע דאין צבצר דהאי לבשל לאכול הוא ולישנא דקרא נקט כמו שפ"י ה"ה דהא קרא בין אכילה בין צישול קאמר דלא א"י לפרש דלאכול קאמר ולא צישול וז"ל הרשב"א צדושיו ר"פ כל הבשר אסור לבשל בחלב לישנא דקרא נקט דכתיב לא תבשל גדי ואסור לבשל ואסור לכוול קאמר עכ"ל א"כ לפ"י לאוקומתא דרב אשי נמי ה"ק לאסור לבשל ואסור לאכול דלר"ע נמי איכא איסור בשר בחלב צביה ועוף מדרבנן בין צישול בין בהנאה ודברי הרמב"ם נמי מכונים ע"פ דרך זה שהרי כתב (פ"ט מהמ"א ה"ה) אין אסור מן המורה אלא בשר בהמה טהורה כו' אבל בשר בהמה טהורה שצלו בחלב טמאה או בשר בהמה טמאה שצלו בחלב טהורה מותר לבשל ומותר בהנייה ואין חייבין על אכילתו משום בשר בחלב ומהא דכתב א"כ (ה"ד) וכן בשר חיה ועוף בין בחלב חיה בין בחלב בהמה אינו אסור בצליה מן המורה לפיכך מותר לבשל ומותר בהנייה מוכח להדיא דלענין איסורא דמן המורה קאמר ולהכי קאמר דמאלו דאינו אסור בצליה מן המורה לפיכך מותר לבשל ומותר בהנייה מן המורה והשתא ודאי משמע דלמאי דכתב א"כ וחסור בצליה מד"ס כו' ה"ה לאסור לבשל וצישול ובהנאה נמשך אחר איסור אכילה דמוכח להדיא מלמאי דכתב דכתב א"כ וחסור בצליה מד"ס וכן בשר חיה ועוף כו' אינו אסור בצליה מן המורה לפיכך מותר לבשל ומותר בהנייה דלמאי דכתב דכתב א"כ וחסור בצליה מד"ס ומה שלא כתב בפ"י לאסור מד"ס היינו לפי שלא נתבאר בתלמוד צפירות וזה דרכו שפוסק דבריו כלשון הגמרא ומאלו דמשמע דלא שרי מדרבנן צישול והנאה אלא בשר דגים וחגבים למה לנו להקל. ומו דהמוספות (ק"ג, א ד"ה גשר) כתבו אהא דמנן בשר בהמה טהורה בחלב טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה ונפקא לן מדדרישן לקמן את שאסור משום נבלה אסור לבשל עכ"ל לפ"י משמע דהלכה כרבנן דאין ר"ע הוא דאמר חיה ועוף אינו מן המורה ונפקא לן מדדרישן לקמן את שאסור משום נבלה אסור לבשל עכ"ל לפ"י משמע דהלכה כרבנן דאין

אסור אלא מדרבנן:

פו א נראה ע"ל על ה"ג דגדי לאו דוקא וכן דל"ש בחלב אחרת ודאינו נוגע אלא בטמאה וכו'. דמהתם כולו נפקי ומבואר יותר בגמרא שם: ב ר"ל בשר לבדו ולפעמים חלב לבדו ומהבשיל בו א"כ חתיכה ודאינו נוגעין ונמצא מבשיל בשר בחלב:

פז א. שאינו אסור מן התורה אלא דרך בישול בו. כלומר אכל לא ע"י כבוש ומליחה שאינו דרך ציטול: ב. בשר בחלב בו מותר בהנאה. טור ואו"ה כלל ל' ד"ה וכן דעת המחבר בס"ג דבשר עוף בחלב שאינו אסור באכילה אלא מדרבנן מותר בהנאה אף מדרבנן וכן דעת הרא"ה בס' החינוך מ"ג ק"י"ג וכן דעת הרמב"ם פ"ט מהמ"א ד"ד להדיא וכן צ"ח דבריו צפ"י המשנה פכ"ה וכן פי' הרב המגיד דעתו וכן הבין מהרש"ל פ' (א"ט) [כל הבשר] סי' ק' ושאר אחרונים דעת הרמב"ם ולא כמ"ש הצ"ח דדעת הרמב"ם דבשר עוף בחלב אסור בהנאה מדרבנן כמו שאסור באכילה מדרבנן (ומה שכתב ודומק לומר דהאי לצל לאכול הוא כו' כבר השבתי עליו בספרי ע"ש) וכ"כ המרדכי פ' אין מעמידין³ והגהת אשר"י פ' בתרא דע"ז⁴ מא"י דעל ידי כבוש או ע"י מליחה מותר בהנאה וכ"כ המחבר לקמן ס"ס ז"א והוא מדברי האגור

הלכות בשר בחלב

פו (א) שאינו אסור מן התורה מותר בהנאה. רש"ל פ' כ"ה סי' ק' חולק על זה ועל מ"ש הרמב"ם¹ והמרדכי² וס"ל מסביר להחמיר בהנאה. ואנו אין לנו אלא דברי הראשונים והאחרונים:

פו באיזו בשר נהוג דין בשר בחלב והיאך

נקרא בשול. וכו' יא סעיפים:

א * כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו ג' פעמים אחד לאיסור בישול ואחד (א) לאיסור

אכילה ואחד (ב) לאיסור הנאה ב והוציא אכילה בלשון בישול לומר א [א] שאינו

אסור מן התורה אלא (א) דרך (ב) בישול [ב] אבל מדרבנן אסור בכל ענין. ב [ב] כל בשר בחלב (א) שאינו אסור מן המורה מותר (ב) (ג) בהנאה (טור וארוך כלל ל')

באר הגולה

א ברייתא חולין דף קט"ו: ב טור והרשב"א בת"ה: ג משנה וגמ' (א) בישול. כלומר אבל לא ע"י כבוש ומליחה שאינו דרך בישול. (וצלי בכלל בישול וצונן לתוך חם אף הוא דרך בישול וכן עירוי מבשל לפחות כדי קליפה ומעושן הוי כבישול

ומבושל בחמי טבריא לא אסור מן התורה. פר"ח): (ב) בהנאה. אף מדרבנן ומהרש"ל חולק ופוסק דאסור בהנאה והשיג עליו הש"ך וכו' שאין דבריו מוכרחים גם הט"ז כ' ואנו אין לנו אלא דברי הראשונים והאחרונים (ולפ"ו בשר עוף בחלב ואין בו ס' מותר ליתן לעובד כוכבים והקדירה מותר בהנאה הסכמת ראשונים ואחרונים דלא כמהרש"ל המחמיר בהנאה. והרדב"ז בת' נשאל על מה שנהגו לתת בתוך הצוק"ר בזמן שמבשלים אותו חלב של בהמה טהורה ואומרים האומנים שנותנים ב' למאה אם מותר לאכול הצוק"ר עם בשר והשיב דמותר דהרי נתבטל במים ובצוק"ר עיין פר"ח):

ביאור הגר"א

[א] שאינו בו'. ע"ש ק"ה א' וערש"י ע"ש ק"ד ב' ד"ה מתקוף כו' וכל שע"י האור הוא לך ציטול כמ"ש גזירה שמא יעלה ול"ק רק לאפוקי כבוש כמ"ש ס"ס ז"א וכמ"ש צפ"ג דפסחים (מ"ד ב') ופ"ו דנזיר: [ב] אבל מדרבנן בו'. רש"י דפסחים ע"ש וכמ"ש צמתני' דחולין קט"ז המעמיד צעור כו' ועתוס' דפ"ב דע"ז ל"ה א' ד"ה מפני כו': [ג] כל בשר כו'. (בע"ז) ע"ש ב' זין לרב חסדא זין כו' אכל לשמואל לא פריך.

פתחי תשובה

(א) לאיסור אכילה. . ואף שלא כדרך אכילה והנאה אסור והיה לוקה משא"כ בשאר איסורים חוץ ממלאי הכרס כ"כ הרמב"ם ספ"ד מהלכות מ"א הביאו הפמ"ג דפתיחה: (ב) לאיסור הנאה. . ואי היה לוקה על הנאה דעת הרמב"ם דאינו לוקה ושאר פוסקים סוברים לוקה והג"מ דזה"ז אי לוקה עבד"ט לעיל סי' ט"ז סק"י. ועיין פמ"ג דפתיחה שנסתפק אי אסור ח"ש ציטול והנאה מה"ת. דבאכילה קי"ל ח"ש אסור מה"ת וציטול והנאה ל"ע ע"ש ועיין בכל"ח דפסחים ד' כ"ב ד"ה והרי אמ"ה שנסתפק בזה ג"כ לענין הנאה לחוד ואח"כ כתב בפשיטות דלדעת הרמב"ם שאינו לוקה על הנאה ולאי לענין איסור גם ח"ש אסור בהנאה מה"ת אך לשאר פוסקים שלוקה על הנאה ודאי אינו לוקה על הנאה כ"א בכזית ע"ש ועיין (בתשובת רבינו עקיבא איגר סימן ק"ן) ש הביא ראייה מסוגיא דב"ק ד' מ"א דשיעורו בהנאה פרוטה ע"ש. ובשר בחלב הנאסר בהנאה קוברין אותו. ואם שרפו גם אפרו אסור בהנאה מה"ת. ולענין אי מותר להאכילו לכלבים עמ"ש לקמן סימן ל"ד ס"ק ה': (ג) דרך בישול. . עבד"ט ועיין פר"ח ג"ס טיגון בכלל בישול אך המ"י בסל"מ כלל פ"ה ומהר"ם סוף בסוף הספר על חולין ידדו להקל לטיגון לא הוי בכלל בישול ואינו אסור בהנאה. לסי' פ"ד):

גליון מהרש"א

[א] ושו"ע סעיף א' כתב בתשובת אמה לך סימן ז"א, גם במקום דלדיעבד מותר, מכל מקום אם הרב אסר לו לעשות כן מתחלה ולא שמע ועשה, לא מקרי דיעבד: [ב] ו[ס] אחד לאיסור בישול. ובשר שנתבשל לחודיה, וגם חלב מבושל, אסור אח"כ לצבטלם יחד. ולא אמרינן ביה אין ציטול אחר בישול, דזהו רק בשבת ואו"ה סימן שיח סעיף ז'. ומיהו בכבר נתבטלו יחד ורואה לצבטלם שנית, דייק סימן ק"ה במשפלות [זהב] ס"ק ב' ד"ה עוד למדתי, דשרי. וסיים ב"ע:

יורה דעה פו הלכות בשר בחלב

שהביא צ"י שם ומהרש"ל שם חלק ע"ז ואין דבריו מוכרחים : ג. אבל בשר שהורה בחלב במאה בו. ל' הטור אבל בשר שהורה בחלב בהמה טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה אינו אלא מדרבנן ומותר בבישול ובהנאה עכ"ל וכתב הצ"ח שלשון שאינו מכוון הוא דמ"ש אינו אלא מדרבנן לא מצי קאי אלא לחיה ועוף בחלב טהורה דאי לבשר טהורה בחלב טמאה או איפכא לא אשכחן שאסרוה חכמים באכילה משום בשר בחלב וגם לא היה ענין לאסרו מדרבניהם אחר שכתב הוא אסור ועומד מן התורה משום בשר טמא או חלב טמא כו' עכ"ל לכך תיקן כאן הלשון ויפה כוון אלא שהצ"ח השיג עליו ופי' שהטור אתא לאשמועינן דמ"מ

ב ג' גדי לאו דוקא דהוא הדין שור ועז וזו ולא שנא בחלב אם ולא שנא בחלב אחרת אלא שדבר הכתוב בהווה :

ג ד' אינו נוהג אלא (ה) בבשר בהמה שהורה בחלב בהמה שהורה בחלב במאה

משום בשר בחלב דנשלמא בבשר עוף שייך שפיר גזירה שאם היו אוכלי בשר עוף בחלב היו אוכלים ג"כ בשר בהמה בחלב וכדכתב הרמב"ם שם

רבי עקיבא איגר

נעשה צ"ח וכיון שהמרכיב לא ס"ל להגך תירוטים יאחר קושית תוספות דלמאי נקט נבילה הא בכשירה ג"כ אסור משום צ"ח ולי"ע גם קשה לי על תירוצ' המרכיב גבנינות לא נאסרו בהנאה לכבוס מותר בהנאה וכן לפמ"ש לתוספות לענין הנאה הוא ספק דרבנן מ"מ עדיין קשה והא גבניות עובד כוכבים אסורים לעשות מהם תבשיל לאם העובד כוכבים העמיד בעור ונבלע טעם בשר בחלב בכביסה כשעתה מבשל אותו הבלוע בתוך החלב הוא עתה בישול ועבר משום בישול צ"ח וגם בבשלו יהא אסור בהנאה ולי"ע: (סעיף א') הכרתי ופלתי סי' פ"ז סק"א הקשה, לשיטת הרמב"ם דס"ל דעל הנאה צ"ח אין לוקי, א"כ חד לא תבשל דקאי על הנאה מיותר, דהא מלא תאכל כל תועבה נפקא, ואיסור הנאה בכלל לר' אבהו דס"ל (פסחים כ"א ע"ג) ללא יאכל איסור הנאה משמע, וכן פסק הרמב"ם. ונ"ל לתרץ, למשכחת דאם בישל היום ח"ש בשר עם חלב, ואח"כ בישל עוד ח"ש. עם חלב, והחלב ביחד המה כזית, ואכלה, מטעם ל"ת כ"ת ליכא, דהא אינו עובר על בישולו דהא כל חד הוא ח"ש, להכי כתוב לא תבשל דחייב על אכילה או הנאה אפי' בכה"ג. אמנם בעיקר הדיון יש להסתפק, די"ל דאם בישל ח"ש ואח"כ בישל עוד ח"ש י"ל דחייב, דהא בישל בכלל שיעור שלם, כמו בשבת אם הוציא חצי גרוגרת לרשות זה ואח"כ הוציא חצי גרוגרת לרשות אחר וחייב, ולי"ע רב דלינא. באופן אחר יש לתרץ הכ"פ, די"ל דמל"ת כ"ת הוא אסור רק דרך הנאה, כמו כל הנאה וכתוב בלשון אכילה, לכך כתוב לא תבשל דאסור אפי' שלא כדרך הנאה, וכן פסק הרמב"ם פי"א הל' מא"ס: (שם בהג"ה) מותר בהנאה. והא ללא כתב דמותר בבישול היינו דכ"ח ע"י כביסה ומליחה בזה אסור בבישול כיון דכביסה ומליחה נבלע בו החלב וכשיבשל הוא מבשל עתה הבשר עם החלב שבתוכו ועובר משום בישול וגם יאסר בהנאה דנעשה צ"ח דאורייתא ודוק ולגרום כן [צדיקים] לערב בשר בחלב להנות ממנו ע' צמני" כלל פ"ה סק"י ט:

ד' אפרים

(שו"ע סעיף א) אלא דרך בישול. עיין באר היטב וס"ק א. ודיו מעושן ומבושל וטיגון עיין לקמן סעיף ו' ומה שכתבתי שם. ועיין במשפ"ת [אות א] בחלב שהיה בקדירה כבוס מעת לעת ושזב בשלו זה בשר בהמה, אסור בהנאה. ואף דבלעה הקדירה ע"י כבוס, הרי פלטה אח"כ ע"י בישול לבשר. ואם היה בשר עוף, אסור באכילה, ואין להקל. וכתב בשבות יעקב חלק א' סימן ס"א באחד שקלח לשאלו שאלה להמורה ואסר בהנאה, והשליך השליח הכל לאיבוד, ושזב נודע שטעה המורה בדבר משנה, המורה פטור מלשלם כיון שלא נתכוין המורה להזיק, ואפילו השליח פטור כיון שעשה ע"י שגגת הוראה. וכתב בנודע ביהודה [מהדורא קמא י"ד] סימן כ"ט כד שטייגה בחמאה אסורה, לא מצעיא כד כלוייה שאינה פולטת עוד נאסרה משום שמונית לאיסורא, אלא אפילו כד חיה אסורה, אפילו לרש"י וחולין קי"א, א ד"ה ומשום שמונית] נאסרה מהאי טעמא, ע"ש:

גליון מהרש"א

[ג] [שם] אלא דרך בישול. וכלי, להפרי חדש [ס"ק ב] הוא מן התורה, וכן טיגון. והמנחת יעקב וסולת למנחה, כלל פה דין ג' סובר דהוי דרבנן. ועירוי מכלי ראשון הוי ספק מן התורה. וחס לתוך כוונ, אדמיקר כו, הוי דרבנן. וכן כלי שני, עיין פרי מגדים שפתיחה ד"ה עוד אדבר. ועיין שם ד"ה והנה נגע, דבשר חס שנגע לגבניה חמה בלא רוטב אין דרך בישול, ואסור רק מדרבנן. ולח בלח, אי שייך תחאה גבר, עיין הר"ן שבת עלה כ"א ויט, ד ד"ה חנו רבנן נותן אדם לתוך כו: [ד] [שם] מדרבנן אסור בכל ענין. עיין בספר צדק הבית [צ"ח] סימן ק"ה [ועמוד רעט ד"ה כתב הרשב"א: [ה] [ש"ך ס"ק ב] ודוחק לומר דהאי לבשל. עיין לקמן [ש"ך] ס"ק ז' וס"ק י"א:

(ב) מותרים בביישוף ובהנאה. בטור כתוב אבל בשר טהורה בחלב טמאה או איפכא וזכר חיה כו' אינו אלא מדרבנן ומותר בביישול כו' הקשה צ"י דאם מין אחד טמא הא אסור באכילה מדאורייתא ולמה להו למיגור עליו איסור בשר בחלב לאכילה וזכרשה ומו"ח ז"ל ממל"ס דיש נ"מ בגמרה זו דלמהו
 זו דין חמיכה ע"מנה נעשית נבילה
 שס"ל לרבינו אפרים צבי" ז"צ דלא
 אמרינן כן אלא צבצר בחלב *ולא
 דקו רבנן זיה כבודם במקומם מונח

אבל מה ענין לגזור שבשר צהמה טהורה בחלב טמאה או איפכא יאסור משום בשר בחלב דהא בלאו הכי ליכא למיחש למידי כיון דבכלאו הכי אסור משום בשר או חלב טמאה זה נראה כוונת הצ"י צבי"ש וגם לא היה ענין לאסורו כו' דלא כמו שכתוב בשו"ת הצ"ח דהא כבר אסור באכילה מן התורה ולא הוצרכו לגזור עליו והצ"ח שהצ"י צא לומר דאין נ"מ בדבר אם הוא אסור משום בשר בחלב או לאו כיון שכבר אסור מן התורה ולכן השיב דנ"מ כו' אלא כוונת הצ"י דפירשתי וכן עיקר לדינא צבצם שחמיכה הראויה להתכבד גופיה הוי מדרבנן וכלקמן סי' ק"י גם הדרישה כתב צטוף דבריו אלא שעדיין קשה שלא מנינו זה בשום מקום שבשר טהורה בחלב טמאה או איפכא יש זו איסור דרבנן ושנעשית נבילה מדרבנן ע"כ :
 ד. ובשר חיה ועוף כו' ואף באביי"ה כו'. דעת המחבר דבשר חיה ועוף אינו אסור באכילה אפילו דרך גישול אלא מדרבנן ומותר בהנאה וביישול לגמרי ומהרש"ל והצ"ח תלו ע"מנן דבדברי מהר"א"י בהגהת ש"ד סי' ע"ו צבי"ש קשה להקל נגד התוס' לכך פסקו דבשר חיה ועוף בחלב דאורייתא ובספרי החוקתי דברי האומרים שהוא מדרבנן מן הש"ס והבאתי שם שכן דעת הרבה מאלד פוסקים ושאל מהר"א"י לא קאמר אלא שקשה להקל נגד התוס' שלא לאכול גבינה אחר בשר עוף מיד אבל מודה לדינא דבשר עוף בחלב דרבנן שהרי כתב בהגהת ש"ד סי' (ס"ט) [ע"י] דצ"ח גמורים מותר לאכלן בחלב משום דבשר עוף בחלב דרבנן הקילו (וכ"כ ר' נמן שפירא צבצום שיערי סימן (ס"ט) 4 שמהר"א"י תוספס עיקר כה"ג ע"ש) ואף שהתוס' תלו דין אכילת גבינה אחר בשר עוף זה דבשר עוף בחלב דאורייתא או דרבנן מ"מ אין זה מוכרח כמ"ש שם וגם מדרבי התוס' ע"מנן שם משמע שאין מוכרח לומר כן אלא שבאו ליישב מנהג העולם ע"ש ובאמת י"ל דרך אחרת דאף למאי דק"ל בשר עוף בחלב דרבנן אסור לאכול גבינה מיד אחריו וכלקמן ר"ס פ"ט והא דתני אגרא עוף וגבינה נאכלין צבציקורן מפרשין כמו שפירש הרמב"ם 5 וסייעתו ומציאו צ"י סי' פ"ט דהיינו באוכל גבינה ואח"כ עוף ועוד יש לחלק בכמה גווני והרי כתב הרמב"ם סוף פ"ב מהלכות ממרים שהאומר בשר עוף בחלב אסור מן התורה

הוא מטעם שכל אחד צפני ע"מנו מותר רק בתערובות אסורים ונעשים גוף אחד כמו שצי"א צ"י צבצם המוספוס צבי" ז"צ זה לא שייך כאן צמין אחד טמא דהא בלאו הכי יש זו איסור מן התורה וא"כ הוי כשאר אסורים וא"ל דרבנן גזרו זיה לומר חמיכה ע"מנה נ"י אטו שאר בחלב דאורייתא דא"כ גם צבישול והנאה היה להם לגזור כן כיון שאיסור אכילה יש בלאו הכי מן התורה והם החמירו על התערובות ה"י הו"ל להחמיר זיה ומדברים אלו הוקשה גם מ"ש עוד מו"ח ז"ל דיש נ"מ לחמיכה הראויה להתכבד שזכר בש"ע סי' ק"א דאם נאסרה מחמת שקיעלה טעם בטל מלכד צבצר בחלב גם זה ליתיה כלל דהא דהחמיר שם צבצר בחלב הוא מטעם שהחמיכה ע"מנה נעשית נבילה כמבואר צבי" שם צבצם ת"ה 1 (וסמ"ק) [וסמ"ג] 2 וסה"ת 3 דצ"ח דנתבשל בשר בחלב נעשה גוף אחד של איסור משא"כ בשאר איסורין כו' עכ"ל וכאן לא שייך לומר כן דיש באחד מהם איסור דאורייתא בלאו תערובות בשר בחלב מש"ה הוי בשר בחלב שלו עכ"פ לא גריע משאר איסור בלוע ואין זו משום ראוי להתכבד ומלכד כל מה שזכרנו אין מקום לומר שרבנן גזרו שיהא איסור אכילת בשר בחלב צמין א' טמא דלא מנינו זה בגמרא ולא צבציקים כלל אלא צבצר עוף לחוד יש פלוגתא ואדרבה צמתי"ן תנן צהמה טמאה מותר צבישול והנאה ופירש"י אבל אכילה לא הוצרכו דמותר כיון דיש איסור מחמת טומאה ש"מ דכלאו טומאה אין שום שייכות איסור זיה דאם לא כן היה למתני להזכירו אלא פשוט צמתי"ן אחד טמא הוי כשאר איסורין ממש אלא ברור דמ"ש הטור שאינו אלא מדרבנן לא קאי רק אבשר עוף ולא כלל בשר טמא או חלב טמא עמו רק לענין שיהא מותר בהנאה וביישול כמ"ש צ"י ומ"ה יפה עשה צב"ע שלא ולפי מה שנמלא צבצם רש"ל שהגיה בטור חזית לא קודם ובשר חיה

העמק זה ומו"ח ז"ל כתב דאינו נכון ולי נראה שהדין עמו צביכור כו' א"ש טפי דאין כוונת הטור רק להשמיענו שיש שם היתר גישול

באר הגולה

ה שם וכו' ע"ה הרא"ש בשם הרי"ף והרמב"ם בפ"ט מהמ"א (וכן דעת בה"ג וטור ורש"י בחומש וברטנורה וגאונים ורמב"ן ורשב"א ור"ן ורבינו ירוחם וצדה לדרך וכל בו והרא"ה וספר יראים קמ"ח והג"א מא"ז וכן נראה דעת סמ"ג וסמ"ק): ו כאוקימתא דרב אשי שם דף ק"ד: ז ב"א בתשובה:

(ג) ובהנאה. כתב הש"ך אבל באכילה בלא"ה אסור מן התורה משום בשר טמא או חלב טמא ולא שייך לאסור משום בשר בחלב והב"ח כתב דמדרבנן אסור משום בב"ה ונ"מ לענין הנ"ב דס"ל להמחבר לקמן סי' צ"ב דאינו אלא בבשר בחלב וכן לענין זה"ל והשיג עליו הט"ז דהא עיקר הטעם לרבינו אפרים דמחמיר בבשר בחלב הוא מטעם שכ"א בפני עצמו מותר רק התערובות אסרו דנעשים גוף א' וזה לא שייך כאן במין א' טמא וכן זה"ל לא שייך כאן דלא גרע משאר איסור הבלוע ואין בו משום זה"ל וגם הש"ך חולק על הב"ח ע"ש: (ד) מדרבנן. והב"ח פסק דבשר עוף בחלב הוא מן התורה וחולק עליו הש"ך ומביא ל' הרמב"ם שהאומר בשר עוף בחלב אסור מן התורה עובר בבל תוסיף: (ה) איסור. ובעט"ז כתב דמ"מ אין לאכול דגים בחלב מפני הסכנה כמ"ש בא"ח סי' קע"ג וטעות הוא שלא נזכר שם אלא דגים עם בשר אסור לאכול משום סכנה אבל דגים עם חלב לא שמענו ולא ראינו וכל יום נוהגין לבשל דגים בחלב ולאכול וגם בש"ס פ' כ"ה משמע בהדיא דלית ביה משום סכנה והוא פשוט עכ"ל הש"ך:

ה שם וכו' ע"ה הרא"ש בשם הרי"ף והרמב"ם בפ"ט מהמ"א (וכן דעת בה"ג וטור ורש"י בחומש וברטנורה וגאונים ורמב"ן ורשב"א ור"ן ורבינו ירוחם וצדה לדרך וכל בו והרא"ה וספר יראים קמ"ח והג"א מא"ז וכן נראה דעת סמ"ג וסמ"ק): ו כאוקימתא דרב אשי שם דף ק"ד: ז ב"א בתשובה:

התערובות אסרו דנעשים גוף א' וזה לא שייך כאן במין א' טמא וכן זה"ל לא שייך כאן דלא גרע משאר איסור הבלוע ואין בו משום זה"ל וגם הש"ך חולק על הב"ח ע"ש: (ד) מדרבנן. והב"ח פסק דבשר עוף בחלב הוא מן התורה וחולק עליו הש"ך ומביא ל' הרמב"ם שהאומר בשר עוף בחלב אסור מן התורה עובר בבל תוסיף: (ה) איסור. ובעט"ז כתב דמ"מ אין לאכול דגים בחלב מפני הסכנה כמ"ש בא"ח סי' קע"ג וטעות הוא שלא נזכר שם אלא דגים עם בשר אסור לאכול משום סכנה אבל דגים עם חלב לא שמענו ולא ראינו וכל יום נוהגין לבשל דגים בחלב ולאכול וגם בש"ס פ' כ"ה משמע בהדיא דלית ביה משום סכנה והוא פשוט עכ"ל הש"ך:

ביאור הגר"א

[ד] ולי"ש כו'. קי"ד א': [ה] ובשר חיה כו'. כר"ע שם דרב אשי מוקים שם ק"ד א' מתני' כוותיה ואזני שם דחה דברי רב יוסף וכן לשון גמ' קי"ג ב' גדי אפילו פרה ורחל ועתוס' שם נ"ח א' ד"ה ושון ור"ת כו' ות"י צה"ג כו' וכן התניא אגרא לחד ת"י דתוס' שם ק"ד ב': [ו] מותר כו'. שם ק"ד א' אמר לאסור מד"ס לבשל וכתב מ"מ דמפרש ל"ד אלא ליטנא דקרא נקטו ור"ל לאכול ולמד מצד או חלב טמאה אף

דיש לדחות דשאני התם שאחד מהם כבר אסור באכילה ואין לחוש שמה יאכלם לגזור עליהם משא"כ צחיה ועוף וכמו שגזרו בהעללה ע"ש וכ"מ שם קי"ו א' דקאמר אב"א עוף כו' וריה"ג אמר לבשל ש"מ דלר"ע אסור מד"ס: [ז] מדרבנן. כמ"ש רב אשי שם כנ"ל ושם קי"ו א' אב"א כו' ובכמה מקומות: [ח] ונהגו לעשות כו'. עש"ך ופרי"ח: [ט] אסור לבשל כו' ואם כו'. כמס"ל סי' ס"ו ע"פ:

נקודות הכסף

או [ט"ז] ס"ק ב' ולא דקו רבנן זיה וכו'. לא קשה מידי, דמכל מקום משום בשר בחלב כל חד בצפי נפשיה שרי, וא"כ חלב טהורה נעשה נבלה משום בשר אף על גב דהוא בשר טמאה, וכן בשר טהורה נעשה נבלה משום חלב אף על גב דהוא חלב טמאה. וכן לענין חמיכה הראויה להתכבד כהו. מיהו צב"ך ס"ק ג' העליתי גם כן כהצית יוסף, מטעמי אחרוני, ע"ש: ב' [ט"ז] ס"ק ד' ולאף כי דברי רמ"א נכונים כו'. זה אינו, כמו שכתבתי צב"ך ס"ק ו':

עובר בכל מוסק ע"ש: ה. אב"ד דגים בו. כמב הענין² ח"ל ומ"מ אין לאכול דגים בחלב מפני הסכנה כמו שנתבאר בח"ח סימן קע"ג קע"ל ובאמת נמשך אחר הבי"ש שכתב כן אבל הוא טעות כי לא נזכר שם אלא לדגים עם בשר אסור משום סכנה אבל בחלב לא שמענו ולא ראינו וכל יומא ויומא נהגינן הכי לבשל דגים בחלב ולאכול גם ד"מ השיג על הבי"ש זה וכן בספר ב"ר שבע דף ק' ושאר אחרונים השיגו עליו זה וגם בש"ס פרק כ"ג (דף ע"ו ע"ב) משמע בהדיא דלית ביה אפילו משום סכנה ע"ש והוא פשוט: ו. ונהוג לעשות חלב משקדים בו הו"א בו. כלומר וליד ל"ס דגים כ"ס ע"ש שמומר לגמרי ופ"ה א"ס כנסו בכלי אסור מפני מראית עין אכ"כ י"ס בן קשקשים שניכר

ואף באכילה אינו אסור אלא (ז) מדרבנן (ג) ה' אכל דגים והגבים אין בהם (ה) אסור אפילו מדרבנן:

הגה ו' (ח) והגו לעשות (י) חלב (י) משקדים ומינים זה בשר עוף הואל ואינו רק מדרבנן אבל בשר בהמה יש להניח אלא החלב שקדים משום מראית העין (י"ג) כמו שנתבאר לעיל סימן ק"ו לענין ד (ט"ז):

ד אסור לבשל בחלב אשה מפני מראית העין ואם נפל לתוך התבשיל בשר ואין צריך שיעור: הגה (ה) ו' ונראה לפי זה דכל שכן לאסור (ו) לבשל למתחלה בחלב

והנאה: (ג) אב"ד דגים בו. כצ"י כתוב ומ"מ אין לאכול דגים בחלב מפני הסכנה והוא ט"ס ולי"ל עם בשר כמזכיר בח"ח סי' קע"ג וכו' כד"מ שנתערב להבי"ש כאן בשר בחלב ובלבוש העמיק כמו שהוא בב"י ואינו נכון: (ד) כמו שנתבאר לעיל סימן ק"ו גבי דם. כד"מ [כס"י ס"ו] ומ"מ כלל ק"ב כתב שש"ל למד מ"מ דגים אסור לאכול בשר עוף בחלב של שקדים אכ"כ הניחו משקדים אלו משום מראית עין ודחה דבריו שאין ראיה מ"מ משום שמיניו בו אסור כרת משא"כ בבשר עוף בחלב שהוא דרבנן ואפילו בבהמה אינו אסור אלא דרך ביטול דוקא ה"לך לא חשו זה למראית עין ע"כ *ואף כי דברי רמ"א נכונים וכו' ומשפט המנהג כן מ"מ נראה שיש להניח למתחלה שקדים גם אלא בשר עוף אלא במקום

שאין לו שקדים אין לאסור בשביל זה האכילה דכל מאי דאפשר לן לתקוני מתקינן ותו דלא גרע מחלב אשה דבסמוך שחשו למראית עין אבל בא"ס אין לו שקדים אין לאסור האכילה בשביל זה כמו בחלב אשה דבסמוך וכן משמע לשון רמ"א שכתב יש להניח בו דמשמע דיעבד או שא"ל להניח לא מעבד האכילה בשביל זה: (ה) ונראה ע"פ זה בו. כד"מ השאיר דברי הרשב"א אלו בחלב בשר עוף דמ"א שנה מחלב טמאה דמומר צביטול ועדו כאן ממהלך דהא ב"ה' כתב הרשב"א בהדיא דבב"ב מותר צביטול והנאה ולא זכר שום אסור מראית עין ונלע"ד דאין זה ק"ו דנראה דלא גזרו משום מראית עין אלא במידי דבשר לאכילה כל אחד לחוד דלא דומה לבשר טהור וחלב טהור ומ"מ צביטול עם חלב שקדים ר"ח להניח שם שקדים למתחלה ובחלב אשה שג"כ מותר כל שפירש ממנה כמ"ש ב"י פ"א ע"כ אסור לבשל עם בשר משום מראית עין משא"כ בא"ס החלב טמא או בבשר טמא אין דומה לבשר בחלב של טהורים וע"כ לא גזרו שם מפני מראית עין כנלע"ד צדור אלא שאין צידי להקל במה שהחמיר רמ"א ומ"מ פשוט צעניי דלפי זה כל שכן שיש לאסור מפני מראית עין לבשל בשר עוף בחלב שגורו בו רבנן בהדיא אסור בשר וחלב ולחד תנא הוי באמת דאורייתא וכן משמע מדברי ד"מ דבשר עוף בחלב גרע טפי מטמאה בחלב ולא כמ"ש בלבוש דב"ה מותר מפני מראית עין משום דמנכרי דודאי מנינו לפעמים שנתחך בעיניו שלא מיכר ותו דהרואה לא ידע לחלק בין בשר עוף לשל בהמה ובאמת פלוגתא דתנאי היא ותו דרש"ל כתב בפ' כ"ה סי' כ"ג דבבשר עוף איכא למיחש טפי שלא יעו לומר בשר עוף בחלב שרי כ"י יוסף הגלילי ע"ל ולשון למתחלה שזכר רמ"א כאן וכן בסמוך גבי חלב ממה לענין ביטול נראה

פתחי תשובה

מייירי מהנחת הדליק' אבל נר הרזוי"ל להדליקו בידים יש לחוש למבשל כצ"ח שהטפה שסביבות השלחבת מתבשלת ואף דלענין שבת לא חשיב ביטול כשה"ג אך לענין כצ"ח אפשר דהוי ביטול. וכתב עוד אמנם נר הרזוי"ל שגאסר כנ"ל ונתערב באחרים פשוט שבת דאין כאן דבר שבמנין אלא דוקא נר חנוכה שבת לילה מונין מנין הנרות למזוהו ע"ש. ועי' (בתשובת שבו"י ח"א סי' ס'): (ז) ובשר חיה ועוף בו. . וה"ה איפכא בשר בהמה טהורה בחלב חיה טהורה אינו אסור מה"ת. תפ"מ ע"ש: (ח) מותר בביטול. . עי' בס' חומדי דניחל סי' י"ח שכ' דמותר לבשל בשר לעובד כוכבים בקדרה של חלב אינו צ"י לכל שאינו אסור רק מדרבנן לא גזרו צביטול והגהה וכו' ליכא מראית עין דמי יודע אם הוא קדירה של בשר או של חלב מ"מ יש להחמיר מדכתב רמ"א סעיף ו' לאסור לחתות וכו'. ואפשר משום דמתחלה היה חלב גמור החמירו בו קל"ט ע"ש: (ט) איסור. . עב"ט ועיין בתשובת חינוך כ"י סי' ס"א שמקיים דברי הלבוש לאסור לאכול בחלב משום דחקר אכל חכמי הרופאים דדוקא דגים המטווגים עם חמאה מותר לאכול אבל דגים המבושלים בחלב יש בו סכנת חולי לדגים מקררים מאד וגם החלב רע ומזיק לגוף ע"ש [ועיין (בתשובת ח"ס סימן ק"א) שכתב דזה אינו אמת ונאמן עליו הרמב"ם גדול הרופאים] וכ"כ הפמ"ג בשם כה"ג לדגים עם חלב יש סכנה ובחמאה ושומן הנקלט מע"ג החלב אין סכנה וע"ש דמשמע דעתו דלא עם חלב דוקא למתחלה יש ליזהר אבל דיעבד אין לאסור ועיין בתשובת דרני פו סימן מ"ב שכתב בשם הבחיי פרשת משפטים דיש סכנה גמורה בדג עם גבינה וה"ה עם חלב ולכן פסק דלא דיעבד אסור אבל בדג עם חמאה כתב דשרי כיון שכל העולם עושים כן ע"ש ונ"ל להאינדא שכל העולם מבשלים גם עם חלב שרי כיוון דקשו בה רבים כו':

(ה) בבשר. . עי' מהר"מ ש"ף בסוף חולין שכתב בכבד שר"ו לטגנו בשומן וטיגנו בחמאה וליד להקל לכבד הוי דם וגדי אסרה תורה ולא דם (עוד ליד שם דטיגון לא הוי ביטול) ועי' פמ"ג שכתב דע"ז לחוד ודאי אין לסמוך ולהקל מכה גדי ולא דם ומהר"מ ש"ף לא כתב זה רק לסניף בעלמא. ועי' בתשובת בשמים ראש ר"ס רפ"א בהגהת כס"ד שם מה שכתב על דברי מהר"מ ש"ס הנ"ל: (ו) טמאה. . עי' בדגמ"ר ס' וז"ל ובשר נבילה וכן חלב אסור לבשל בחלב מן התורה ולוקה על ביטולו אבל באכילה אין בו אסור כצ"ח וכ"ז מבוואר ברמב"ם פ"ט ממ"א דין ו' ואמנם אם הוא אסור בהנאה אינו מבוואר שם אבל בפי המשניות פ"ג דכריתות מבוואר שאינו אסור בהנאה ואף שלדברי התוס' בחולין ק"א ד"ה אסור כולל שכתבו שאסור הנאה לא מיקרי אסור מוסקף אין הכרח לדברי הרמב"ם שם מ"מ לא מנינו להתוס' בפי' שחלקו על דינו של הרמב"ם שהיכא שאינו אסור באכילה משום כצ"ח אינו אסור בהנאה ולכן הסומך ע"ז במקום הפסד לא יפסיד עכ"ל ועי' פמ"ג בפתיחה שכתב דנקטינן לאסור בהנאה מן התורה ע"ש. (ועי' בתשובת ח"ס סי' כ"ג) שגא"ל ג"כ על ענין זה והביא דברי הגאון מעיל דקה בספר כנפי יונה ר"ס פ"ו בעובדא שהאומנים עירבו חמאה בחלב לעשות מהם נרות כי היה החלב ציוקר ופשיט ליה לאוסרו בהנאה והגם כי מטעם תרבא י"ל לפי דנרות של חלב אינם עשויין מחלב הכליות והקרב לזד דמערבים בהם כמה מיני חלבים וקרומים שאין בהם כרת וא"כ שפיר איכא כצ"ח משום תערובת דהני חלבים אך עכ"פ משום נבילה איכא דהא רוב בהמות של עובדי כוכבים אינם נשחטים ואפ"ה אסרו הגאון בהנאה ע"כ דס"ל אף על גב דאסור אכילה ליכא מ"מ אסור הנאה איכא. והאריך בזה ומסיק דודאי המורה וכו' כהגאון דגמ"ר אין מזוחחים אותו אבל אי קמי ידיי אחי אוסר כהגאון כנפי יונה הג"ל וכן משמע בהרבה גדולי האחרונים. ואפ"י להדגמ"ר הוא לא

פ' כ"ה סימן ק"צ גבי חלב אשה לרפואה שרי אפילו אין צו סכנה כלל מאחר דאין צו איסור כלל אלא משום מראית העין עד כאן לשונו א"י משכמת לה בגוויי אחריי דליכא משום מראית העין וכו' מיושב מה שהניח בת"ח¹ דברי הרשב"א זתימה ע"ש

שנתכוין שיש ליזהר במקום שאין לורך גדול אבל במקום לורך רפואה אף שאין סכנה גדולה יש להחזיר ביטול בחלב זמה שאין האיסור אכילה אלא מדרבנן וכ"ש חלב טמאה או בשר טמא כנלע"ד: (ו) ומותר

טמאה או בשר טמא בחלב טהור (ד"ע) [1] ודוקא בשר זמה ח' אבל בעוף דרבנן אין לחוש:

ה' ביצים הנמצאים בעופות אם הם גמורות
ט דהיינו שיש להם חלבון וחלמון ט [יא] אע"פ
שהיא (ב) מעורה בגידים הרי זה גמורה (ו) ומותר
לאכלה בחלב י (כ) אבל אם אין לה אלא

אכן דברי הפוסקים שכתבו סתמא מותרים צנישול משמע דאפילו משום מראית העין ליכא וכך נראה דברי מהרש"ל פכ"ה וכן משמע דעת המחבר מדלל כתב בחלב זמה טמאה גופיה לאסור משום מראית העין לכך נראה לי צדור דשאיני התם כיון דעל כל פנים

שכתב רשב"א הציאו הטור סימן פ"ו זכה תרנגולת על זנבה כו' דאם היה מעורה בגידין הוי כבשר מן החי וא"ל שאני התם דיש איסור לאורייתא דמנא ליה לחלק ותימן וז"ל דמ"ש לעיל שלא נגמרו היינו שלא נגמרו כל זרען ואע"פ שיש להם חלמון וחלבון והיה ראוי

אחד מהן אסור באכילה דודאי צנישול לחודיה ליכא משום מראית העין דהא יכול להיות שמצטל ללורך רפואה או שאר דברים והאי אסור לצטל היינו לאכול וכן מ"ש המחבר בס"ה אסור לצטל ע"כ נריך נמי לפרשו לאכלס וכו"ג מלינו במקרא ומשנה דאפקיה לאכילה בלשון צנישול ע"ש ובכה"ג דוקא הוא דליכא משום מראית העין וע"כ גם לדעת הרב נריך אמה לומר כן דהא אפי' צבצר בהמה טהורה בחלב שקדים ס"ל דא"ל לנהיט אללו שקדים אלא צנישול (*) וכמ"ש בס"ק שלפני זה וא"כ תקשי היאך צישלס מתחלה יחד ודוחק גדול לומר דצשעת צישול היה מניח שקדים אלל הקדירה אלא ודאי

לאוכלן בחלב אפי' הן מעורות בגידין והטעם לפי שאין להם טעם בשר כלל אכן כשהכה עד שהפילה כל זמן שהם מעורים חשוב כבשר מן החי ולא בטעם תליא מילתא עכ"ל וכתב על זה שכל זה דוחק להלכה אלא כל זמן שמעורה בגידין חשוב כבשר לכל מילי כו' וכתב צ"ס מהר"י וכמדומה שנהגו הנשים איסור אפי' אם הקליפה החלוונה קשה לגמרי וכו' ואין להחמיר בזה אלא לכתחלה אבל צדיעבד כל זמן שנגמרה הקליפה אפי' בקרוס לכן לחוד סגי ואין עליו דין בשר כלל עכ"ל וע"ל סי' ע"ה לענין מליחה עם בשר מ"ש צ"ס רש"ל:

דצנישול לחודיה ליכא משום מראית העין והלכך הא דאסור לצטל בשר בחלב אשה היינו לאכול והלכך בשר בהמה טמאה בחלב טהורה או איפכא כיון דע"כ לאו לאכלס מצטל להו דהא עכ"פ אסורים משום בשר או חלב טמאה ליכא משום מראית העין כנ"ל וזוה אחי נמי שפיר דברי הרשב"א שהניחם הרב בת"ח זתימה אי נמי צבצר טמא ליכא למיחש למראית העין דניכר לעין שהוא בשר טמא וכן בחלב טמאה כדליתא צ"ס צעבודת כוכבים (דף ל"ה ע"ב) חלב טהור חיור טמא ירוק אבל חלב אשה וחלב שקדים לא מינכר ואסור משום מראית העין וזוה אחי נמי שפיר דברי הרשב"א ומ"מ הרבשון עיקר: ח. אב"ד בעוף דרבנן אין לחוש. נמשך לשיטתו צסעיף ג' אבל לפי מ"ש צ"ס ק' ו' אף בעוף יש לחוש והיינו דסתמו הרשב"א והמחבר ולא חלקו צין בהמה לעוף: ט. אע"פ שהיא מעורה בגידין

לזכרון בחלב אפי' הן מעורות בגידין והטעם לפי שאין להם טעם בשר כלל אכן כשהכה עד שהפילה כל זמן שהם מעורים חשוב כבשר מן החי ולא בטעם תליא מילתא עכ"ל וכתב על זה שכל זה דוחק להלכה אלא כל זמן שמעורה בגידין חשוב כבשר לכל מילי כו' וכתב צ"ס מהר"י וכמדומה שנהגו הנשים איסור אפי' אם הקליפה החלוונה קשה לגמרי וכו' ואין להחמיר בזה אלא לכתחלה אבל צדיעבד כל זמן שנגמרה הקליפה אפי' בקרוס לכן לחוד סגי ואין עליו דין בשר כלל עכ"ל וע"ל סי' ע"ה לענין מליחה עם בשר מ"ש צ"ס רש"ל:

באר היטב

מסופק מאחר דאמרינן בש"ס דמותר בבישול ובהנאה אם מותר לגמרי ולא חיישינן גבי בישול משום מראית עין אלא דוקא באכילה חיישינן לזה או דלמא מה דאמרינן בש"ס דמותר בבישול מיירי לדינא אבל מפני מראית עין חיישינן לכך גבי עוף עם חלב שקדים דלא חיישינן שמא יעבור איסור כלל לבשל בשר שור עם חלב אם לא שיטעו בתרווייהו שיסבור דהאי בשר עוף הוא בשר שור והאי חלב שקדים הוא חלב גמור דע"ז לא חיישינן כלל שיטעו בתרווייהו אם לא שיטעה ויבשל בשר עוף עם חלב גמור והנה גם לזה לא חיישינן דגם אם יעבור אינו עובר אלא על איסור דרבנן שאסרו רק משום מראית עין ויכול להיות שגם על איסור משום מראית עין לא יעבור שאפשר שמותר לגמרי בבישול כדאמרינן בש"ס דבשר עוף בחלב מותר בבישול והנאה ולכך כ' רמ"א נהגו לעשות חלב משקדים ומניחין בו בשר עוף הואיל ואינו רק מדרבנן כלומר דגם אם יעבור ויבשל בשר עוף בחלב ממש אינו אלא מדרבנן משום מראית עין ולענין דינא מותר לגמרי כדאמרינן בש"ס וכה"ג לא אשכחן דאסרי רבנן משום מראית עין ובוה מתורץ מה שהקשה הש"ך מא"ח סי' ש"ה לענין שבת. אבל לאכול ודאי ס"ל לרמ"א דאסור שמא יבא לאכול בשר עוף בחלב שהוא איסור דרבנן בפ"י וכן בשר בהמה טהורה עם חלב טמאה ס"ל ג"כ דאסור שמא יבא לבשל בשר טהורה עם חלב טהורה שהוא איסור דאורייתא וכל הסעיף מיירי בבישול דוקא וכן נמי מ"ש בסוף הסעיף בעוף דרבנן אין לחוש ה"ג מיירי בעוף דרבנן כשבא לבשלו בחלב אשה או בחלב טמאה שהוא תרתי לטיבותא אין לחוש כנ"ל ודו"ק:

(ו) משקדים. כתב הש"ך ול"ד לדם דגים ס"ס ס"ו שמותר לגמרי ואפ"ה אם כנסו בכלי אסור מפני מראית עין אא"כ יש בו קשקשים שניכר שהוא דם דגים דהתם דם גופיה אסור מדאורייתא הלכך הוראה יאמר דאכיל דם בהמה שהוא אסור מן התורה אבל בשר עוף בחלב ממש הוא מדרבנן ליכא למיחש משום מראית עין ולפ"ז צ"ל דמיירי בבישול דאל"ה אפי' בשר בהמה ליכא איסורא דאורייתא אבל מהרש"ל פסק דגם בשר עוף בחלב שקדים אסור אא"כ מניח אצלו שקדים וכן נראה עיקר דהא מצינו דאפילו במידי דרבנן חיישינן למראית עין בכמה דוכתי וכמ"ש בא"ח סי' ש"ה ולא בזוג אע"פ שהוא פקוק משום דמחזי כמאן דאזיל לשוק למכור והיינו מ"ע אע"פ שמקח וממכר בשבת אינו רק מדרבנן עכ"ל והט"ז כתב דודאי לכתחלה יש להניח שקדים אפי' אצל עוף אבל במקום שאין לו שקדים אין לאסור האכילה בשביל זה דכל מה דאפשר לתקוני מתקנינן: (ז) לבשל. והט"ז כתב שאין זה כ"ש מאחר שא' אסור בפני עצמו לא גזרו בו משום מראית עין דלא שייך אלא דוקא כשכ"א מותר בפ"ע כמו חלב שקדים עם עוף וכיוצא בזה אלא שאין בידי להקל במה שהחמיר רמ"א עכ"ל והש"ך כ' וא"ל דהא דכ' הט"ז בס"ג דמותר בבישול ובהנאה היינו מדינא אבל משום מראית עין לא מיירי שם ונ"מ בגוויי דליכא למיחש משום מראית עין כגון לרפואה וכיוצא בו. והנה נ"ל לתרץ כל הקושיות של הט"ז וש"ך שהקשו על רמ"א ומתוך כך פסקו דלא כוותיה אלא דאף בעוף יש לחוש למראית עין. ולענ"ד נראה דרמ"א איירי בכלל הסעיף בבישול לא באכילה אלא שקשה לו על הרשב"א שכ' דאסור לבשל בחלב אשה משום מראית עין ולא כ' דאסור לבשל בחלב טמאה לכתחלה והיה

פתחי תשובה

(י) חלב משקדים. עצה"ט מ"ט אכל מהרש"ל פסק כו' ועיין בני"ז מ"ע גמור אכל בביתו מותר ע"ש ומ"ט הבה"ט וט"ז כתב כו' אין שכתבתי דמ"מ אין לאסור להניח בשר עוף בחלב שקדים בלי שיניח לאסור האכילה כו' עט"ז דמשמע מדבריו דגם בבשר בהמה הדין כן: שקדים אכלו אלא אם הוא בפני הרואים כמו בסעודות גדולות לאיכא

רבי עקיבא איגר

סעיף ג (ט"ז ס"ק ז') ועתה עובר על איסור ביטול ש"ת: (ש"ך ס"ק ו') שוב בא לידו ספר בשר שבע. ועיין בספרו לידה לדרך פ' לו: (ט"ז ס"ק ז') כמו בחלב אשה. זה תמוה דהא בחלב אשה אף דיעבד אסור ואינו מותר רק בנפל לתוך תבשיל לאינו ניכר גם לפי ראייה זו יהיה מוכח דגם בבשר בהמה אין אוסרים אכילתו וכן מה ש"י הט"ז וכן משמע לשון הרמ"א ש"י יש להניח וכו' הא זה מייירי בבשר בהמה: סעיף ד (סעיף ז') והא נפל לתוך התבשיל. והא עירב במזיד בתבשיל אסור לו ולמי שנעשה כן בשבילו ע' לעיל (סי' ס"ו ב"ד סק"י א'): (שם בהג"ה) או בשר טמא. קשה לי לתסר ג"כ בשר טמאה בחלב טמאה משום מראית עין: (ש"ך ס"ק ז') אכל משום מ"ע לא מייירי. וכן מלאתי להדיא בתשובת תולדות אדם להרשב"א (סי' ר') ונ"ג סי' רנ"ז: (בא"ד) שמבטל לנודך רפואה. קשה לי דמ"מ אמאי מותר בהנאה ניחוש למראית עין וכו':

יד אפרים

(שם סעיף ג) מותרים בבטול ובהנאה. עיין בשר היטב [ס"ק ז']. ומה שכתב בשם הרדב"ז, ופרי חדש השיג עליו. ובשער המאות לרבינו הר"ח וויטאל [סוף] פרשת משפטים כתב, ראיתי מחמירין שלא לאכול הסוק"ר הנעשה מקנים מתוקים עם הבשר, לפי שהאומנים מלכנין אותו ע"י שמעריבין בו חלב עזים כנודע, ואני ראיתי למורי ז"ל שאלו אותו עם בשר ביחד, עכ"ל. וזה כדברי הרדב"ז, אלא שהרדב"ז התיר אף בלא מים, שאע"פ שאין בסוק"ר לבד ששים מותר, לפי שהחלב מתמעט ע"י האור, והסוק"ר אינו מתמעט, ועל זה השיג הפרי חדש דכיון דבתחילת ראייתה ליכא ששים נגד החלב כו'. ודבריו תמוהים, ועמד עליהם במחזיק ברכה [אות טו], והכס אחד כתב לו להגיה בחיבת אכל אם בשלו, ז"ל אפילו כו', ובמקום או אם יש במים ז"ל אכל אם יש במים כו', וכוונתו, דכמו דבאיסור לא מהני נתמעט, כלקמן סימן ז' [פרי חדש ס"ק ו'], הוא הדין בהיתר כיון דבעיניה חשיב, ולכן אף קדירה חדשה לא מהני, אכל היכא לאיכא ששים אפילו בקדירה [ש"ך] בשר מותר, דחזר כולו להיות היתר, ע"ש. ובמחזיק ברכה כתב שאין נוח לו, לאיסור שאני שמענת נפילה כבר נאסר, מה שאין כן אם נתמעט בעודו היתר, ע"ש. ולענ"ד שפיר כתב הפרי חדש לפי דברי החכם, דגם בהיתר תיכף בתחלת הרתחה הסוק"ר קולט טעם החלב, ושזב אף על פי שנתמעט החלב עצמו מכל מקום טעם החלב בסוק"ר לא פקע. וקראתי. וכתב מחזיק ברכה לדלינא אין כריך לכל זה, כי נודע דהיורות מיוחדות, ומטילין מים ביורות ומחבטל החלב, ואין להחמיר כלל, והא איכא אסרהדותא דמורינו ה"ר חיים וויטאל שהקדוש רבינו האר"י ז"ל אכל משופריא דשופרי, ע"ש: (שם) אכל גנים וחגבים אין בהם איסור. עיין בשר היטב [ס"ק ה']. ועיין כנסת הגדולה [הגב"י אות יט] לדברי הרופאים יש סכנה גם דגים עם חלב. ובמור וקליעה [אור"ח, סוף] סימן קע"ג כתב כך בשם רבינו בחיי [שמות כג, יט ד"ה וכן דעת]. ועיין בית לחם יהודה [ס"ק ג] שכתב ששמע מרופאים מומחים דוקא חלב ממש, אכל חמאה ושומן שקולטין מהחלב אין חשש. והאליה רבא באורח חיים סימן קע"ג [ס"ק טו] כתב על דברי כנסת הגדולה [דמ"ט] [דמכל מקום] לא ראיתי מקפידין בזה. ועיין בכנסת הגדולה [אור"ח סימן קעג הגב"י] שמהרי"ט רבו וכן איזה רבנים היו נוטלים בין דגים לבנינה. ומחזיק ברכה [וכאן אות ד] הסכים לטעות סופר נפל בב"י [עמוד קפ"ד ד"ה גים], ובמקום חלב ז"ל בשר. ובמדינתנו עמא דבר שמבטלים דגים עם חלב ולא הפדי כלל. ולענין ביטול דגים בכלי בשר, והא תועיל ששים, יבואר בסימן קי"ו ויד אפרים על הגה סעיף ג: [הגה (ש) ונהגו לעשות חלב משקדים. עיין בשר היטב [ס"ק ו']. ועיין כנסת הגדולה [הגב"י אות ח] שז"ל להתיר מה שנהגין בקושטאל שבסעודת שמחה אחר אכילת תבשילי בשר אוכלין אורז שנתבטל בחלב שקדים, גם נהגו לאכול עלי הגפן והכרוב ממולאים בבשר עם חלב שקדים, ע"ש. ובמחזיק ברכה [אות ו] כתב עוד היתר, כיון שאין עושין כן אלא בסעודת שמחה כגון חתונה ומילה, ומשימין אותם בקערות פארצילאן או לפחות בקערות מיוחדות ויפות שאין אוכלין בהן תבשיל, וגם נותנין עם פירות ומגלגות על השולחן, כמעט הוא ניכר במקומו ושעתו יותר מהנחת שקדים. ועלי גפנים וכרוב יש להם טעם להתיר, כיון שמכוסה המילוי, ואינו ניכר בקערה לא הבשר ולא החלב, רק בפיו הוא מרגיש, אין כאן מראית עין: סעיף ד [הגה סעיף ד] ונראה לפי זה לכל שכן לאסור לבטל. עיין בשר היטב [ס"ק ז']. ועיין מחזיק ברכה [אות ח] לפני האחרונים לא היה גוף תשובת הרשב"א, ועכשיו זכינו לדבריו, ושם בחלק ג' סימן רנ"ז מבואר כדברי הש"ך, ע"ש:

דגול מרבבה

או בשר טמאה בחלב טהורה וכו'. ובשר נבילה וכן חלב אסור לבשל בחלב מן התורה ולוקה על בישולו אבל באכילה אין בו איסור בשר בחלב וכל זה מבואר ברמב"ם פ"ט ממ"א הל' ו' ואמנם אם הוא אסור בהנאה אינו מבואר בדברי הרמב"ם אבל בפ"י המשניות במס' כריתות פרק שלישי במשנה יש אוכל אכילה אחת מבואר שם בדברי הרמב"ם שאינו אסור בהנאה ע"ש בנקודה הנפלאה שביאר שם ואף שלדברי התוס' במס' חולין דף ק"א ע"א בד"ה איסור כולל שכתבו שאיסור הנאה לא מקרי איסור מוסיף אין הכרח לדברי הנקודה הנפלאה הא מ"מ לא מצינו להתוס' בפירוש שיחלקו על דינו של הרמב"ם שהיכא שאינו אסור באכילה משום בשר בחלב אינו אסור בהנאה ולכן הסמוך על זה במקום הפסד לא יפסיד:

גליון מהרש"א

[ו] [ש"ע סעיף ג] אלא בבשר בהמה טהורה. אף שהוא נבילה או טריפה, בית היכל [ס"ק ז': [ז] [שם] ובשר חיה ועוף אפילו. ויש שחיה חמור מן עוף, סימן פ"ט [ש"ך ס"ק י"ד: [ח] [שם] מותר בבטול ובהנאה. עיין ש"ך ס"ק ו' וס"ק ז': [ט] [ש"ע סעיף ג] בהגה] הואיל ואינו רק מדרבנן. עיין פרק קמא דבילה [ט], [א] מתניתין בית שמאי אומרים אין מולכין את הסולם [משוּבָּד] לשוּבָּד כו', מה שכתוב בהר"ן שם [ד, ב ד"ה ומיהו]: סעיף ד [ו] [ש"ע סעיף ד] בחלב אשה. והוא הדין חלב זכר לאדם, ש"ך ס"ק ט"ז:

משבצות זהב

שפתי דעת

א) שאינו. עיין ט"ז פסק כן להלכה וכן ה"ק ללא כיוס של שלמה פרח כל הבשר סי' ק' ומיהו ביטול אסור כמו שכתב בראות ה' דאפילו עוף אסור משום מראית עין ומה שכתב רמ"א סעיף ד' דעוף אין לחוש היינו בחלב אשה דהוה תרי דרבנן כמו שאבאר גם והנה הים של שלמה כתב דכבש ומליחה אסור בהגאה דהא בכל איסורין כבש ומליחה אסור וכאן הוא גזירת הכתוב וכי גזרו רבנן לכולא מלתא גזרו משמע לכאורה בעוף וחיה דעשו רק הרחקה לא אסור בהגאה אמנם בסיום דבריו כתב וז"ל מודה אני בשר טמאה מותר בהגאה אף מדרבנן ללא מצינו שגזרו חז"ל משמע דחיה ועוף גזרו אף בהגאה אסור וכן מדכתב דהר"מ מתיר בהגאה ולא נראה יע"ש והר"מ בפרק ט' ממאכ"א לא הזכיר בהל' ד' רק חיה ועוף אלמא בהא נמי חולק מהרש"ל וסבור הייתי לומר שמה שכתב הר"ב כל דב"ח דאין אסור מן התורה מותר בהגאה והא מבוחר הוא בהמחבר סעיף ג' אלמא דאי מהתם הוא אמינא דווקא חיה ועוף שאין להם שורש בדאורייתא משא"כ ע"י כבש ומליחה ומכל שכן לפי מה שכתב הים של שלמה כיון דבשאר איסורין כבש ומליחה דין תורה גזרו כאן שיהא כמו שאר איסורין לזה אשמעינן הר"ב אף ע"י כבש ומליחה שרי בהגאה אלמא דגם זה אינו דהא מבוחר סי' ז"א סעיף ח' דע"י מליחה וכבישה שרי בהגאה. ודע דבשר חיה ועוף ע"י כבישה ומליחה אסורין אף דהוי גזירה לגזירה עיין פרי תואר אות י"ד ועיין ט"ז סי' ז' אות י"ב כתב כחל שפירש החלב ונכבש מעת לעת הוא גזירה לגזירה ובנקודות הכסף השיג עליו גם לאסור ועיין פרי חדש גם נומיהו הא דכתב הר"ב כל שאין אסור מן התורה מותר בהגאה דוחק לומר לדיוקא אתא הא ביטול אסור ללא ליתא לאיחלופי עיין אות ה' והמחבר סעיף ג' שכתב דבשר חיה ועוף מותר בביטול היינו מדינא ומפני מראית עין אסור לזה דוחק ומה שכתבנו דחיה ועוף ושאר איסורי דרבנן אסורין אף ע"י כבישה הוא ברור ואף ה"ט"ז בס"י ז' גם יודה לזה שהרי בס"י ז"א סעיף ז' בההיא בר גזולא המבוחר בחולין דף קי"ב דאי אין נאכל מחמת מלחו אסור וכי תימא לבשל אח"כ קאמר הא בורכא דיש אומרים כלי ז' אונן נאסר כולו אף דהוה גזירה לגזירה ועל כרחק דיש לחלק בין חלב שחוטא לכאן ואם יבואר עוד והגהות רעק"א: נ"ב אין זה בורכא ד"ל להי"מ דלכלי ז' אונן אסור היינו ג"כ לבשל אח"כ כיון דהלכלי ז' אונן בלע, כשמבשל אח"כ הוא אז דרך ביטול: והנה כלי אסור מן התורה עיין פרי חדש אות ב' וכן הלכה וע"י טיגון אף להפרי חדש גם החליט דהוה מן התורה הנה המנחת יעקב בכלל פ"ה בסולת למנחה לידד להקל וכן משמעות רש"י ותוס' סנהדרין ד' ב' ועיין מהר"מ שייך בסוף הספר הביא בכבד שרלו לטגון בשומן וטיגון בחמאה לידד ג"כ לטיגון כו' (עוד לידד גם דכבד הוה דם וגדי אסרה תורה ולא דם וז"ע) מכל הלין יש ללדד בהפסד מרובה להתיר מיני טיגון בהגאה ונאמר ללא הוה דבר תורה אמנם להקל בכבד בהגאה ע"י ביטול בחלב ודאי אין להקל מכח גדי ולא דם (דמהר"ם שייך ז"ל לא כתב אלמא לכוניף בעלמא) ועיין כרתי ופלתאי אות ב' דאנן קיי"ל יש אם למקרא אח"כ י"ל

טיגון בכלל ביטול ולא מוכח מבשר בחלב ומהא דאמר כבדא עליו בשאר אסור כחלא שרי דרבנן ותיפוק ליה לכלי דרבנן עכ"ל. והנה מה שכתב אנן קיי"ל יש אם למקרא לא הבינותי דבפרק ד' מהל' סוכה הל' ב' פסק הר"מ כרבנן דיש אם למסורת עיין פרח ב' מהל' פסולי המוקדשין אין העת האסף פה ומה שכתב מחלל דרבנן י"ל דלפי מה שכתב דם שביטולו דרבנן ע"כ כריד לומר גם דם דאורייתא ומשום הכי הולך לומר כחל דרבנן כמו שכתבנו בפתיחה ומיהו לדינא כלי אסור מן התורה וע"י טיגון כפי הגרסה לדידן דיש אם למסורת יש ללדד בהפסד מרובה להתיר בהגאה ומעוון ומבושל בחמי טבירא הנה הר"מ בפרק ט' ממאכ"א הל' ו' והמחבר לקמן סעיף ו' הביאו הוה ספיקא דין תורה וכתב המגיד משנה בירושלמי פרח הגודר מן המבושל בעיא ללא איפסוטא במעוון וחמי טבירא משמע התם דשוה למעוון והפרי חדש אות ב' כתב דנפסוטא האיבעיא במקום אחר פרק כלל גדול בירושלמי האולה והשולק והמעוון והמעוון חייב משום שבת ובהמי טבירא הוה פלוגתא ואין לוקין בשבת והוא הדין בשר בחלב זה תוכן דבריו והנה אף שאין למנות שבת לבשר בחלב דלענין שבת לאו מלאכה הוה ולענין דב"ח אפשר ביטול מיקרי או להיפוך דבשבת הוה מלאכה ובבשר בחלב לא הוה בכלל ביטול אמנם ממה שכתב המגיד משנה דנראה דחמי טבירא שוה למעוון ולכאורה לא

ידענא מנלן וזריך לומר מהא למידיעיא ההם הגודר ממבוסל מהו שיהא מותר במטוגן ומבוסל בחמי טבריא ומעושן ובחר הכי אמרינן רבנן דקיסרין מידיעיא מעושן מהו בצקר בחלב משמע דלון א' להם (ולפי דבריו הוא הדין טיגון) גם מה שכתב המ"מ דבשבת מבואר דבחמי טבריא פטור משמע דמשהו בצ"ח לשבת על זה שפיר כתב הפרי חדש דאי אחינו להכי הרי נפסטה במקום אחר ולפ"ז הוא הדין מטוגן דחייב בצקר בחלב מן התורה כמו בשבת אמנם למ"ס ועיין מה שכתבנו בש"ד (סוף ס"ק ב') וסעיף ו' במעושן: **שאלה** שלש קדירות בא' עירו לתוכה רטוב נבילה חס יד סולדת בו מכלי ראשון וא' היה כבוס בתוכה מעת לעת חלב (קדירה חדשה או אינו בן יומיו) ובישלו בה צקר בהמה וצא' גם כן כבוס מעת לעת חלב ובישלו בה צקר עוף מה משפט המאכלים ההמה:

תשובה שלש הקדירות זה פתרון לדינא קדירה א' שעירו לתוכה רטוב נבילה ובישלו בה היתר התבשיל שרי דקיי"ל עירו כדי קליפה מבשל ולא יותר עיין סי' ס"ח וק"ה ויש בתבשיל ס' נגד קליפת הכלי עיין ש"ד סי' ס"ט אות ס"ה וקל"ז סעיף א' יע"ש לצד קערה שהיא רחבה א"כ לא נאסר התבשיל די' ס' ומיהו באין הפסד מרובה י' לאסור כמו שכתב סי' ק"ה דאף כלי שני מפליט ומבליע בכולו כל שכן עירו ובהפסד מרובה הוא דקרי ומיהו אם הוא תבשיל לכול יספכנו אצל אם הוא תבשיל עב כמו טטריק"י וכיוצא שמוציא צבף אם יוציא וישאר מעט בקדירה והקדירה כל זמן שיד סולדת בו פולטת אף בלא רטוב כמבואר סי' ק"ה (סעיף ז') דדוקא מאכל אין דבר הבלוע יוצא ממנו בלא רטוב משא"כ מכלי ואם יוציא מהתבשיל צבף א"כ לא יהיה במעט תבשיל ס' נגד כל הקליפה שבקדירה (ועיין ש"ד סימן ס"ט אות ס"ד דככל הקליפה אף במקום שאין נוגע משערין) מה תקנתיה יניחנו עד שיכטנו ואח"כ יקח צבף המאכל:

הקדירה ב' שהיה כבוס חלב מעת לעת ובשלו צקר בהמה אסור בהנאה אף דבלעה הקדירה ע"י כבישה מה בכך הלא פלטה אח"כ ע"י בישול לצקר ואסור בהנאה וזה פשוט והגהות רעק"א: נ"ב אין זה פשוט ד"ל דבכבישת חלב לא בלע הכלי כיון דהיתירא בלע כמ"ס ד"מ א"ח סי' תמ"ז הובא במג"א סם סקט"ז:

הקדירה השלישית שבישלו בה צקר עוף לכאורה לאנן קיי"ל כבוס בכלי אסור בכולו לא כדי קליפה עיין ת"ח כלל פ"ה דבא"ה י' סתירה פעם כתב כבוס בכלי אין אסור כי אם כדי קליפה ופעם כתב דאוסר בכולו בכלי ואנן קיי"ל כבוס אסור בכולו בכלי והנה בסימן קל"ה בש"ד ו'אות ל"ג] (אות י"ג ט"ס) וקל"ז אות ט' אידד שם ביין נסך וכפי משמעות שאר אחרונים שם לאין אסור כ"א כדי קליפה בידוע שעמד מעת לעת וזריך לחלב בין יין נסך דרבנן לאיסור תורה:

וסבור הייתי לומר דמה שכתב א"ה בכלל ל"ז דין א' דכבוס בכלי כדי קליפה שם מייירי במולח בכלי שאינו מנוקב ודם שמלחו דרבנן מקילין ביה לומר כבוס בכלי אין אסור כ"א כדי קליפה כמו יין נסך משא"כ באיסור תורה ולפ"ז הוא הדין צקר עוף בחלב דרבנן י"ל כבוס אין אסור בכלי כ"א כדי קליפה אמנם חלילה להקל דאף באיסור דרבנן כבוס אסור בכלי הכלי ועיין מה שכתבתי בסי' ק"ה וא"כ אסור באכילה זהו הגר"א ל' בכאן:

סעיף ג

משבצות זהב

שפתי דעת

ב) מותרים בבישול. עיין ט"ז האריך ותוכן דבריו דבטמאה לא היה להם לגזור דבלא"ה אסור משום טומאה וכן הסכים הש"ך באות ג'. ומיהו מה שכתב הג"ז דרבינו אפרים מחמיר בצקר בחלב אין מדוקדק דבב"ח מן התורה חתיכה נעשה נבילה גם מה שכתב היכא דאחד אסור בפני עצמו לא שייך חתיכה נעשה נבילה הא צקר נבילה וטריפה בחלב וכדומה חתיכה נעשה נבילה כמו שכתב הרמב"ם בפרק ט' ממאכלות אסורות [הל' ו'] ועיין ב"ח וכ"כ הרשב"א בתורת הבית הארוך [ק"ה פ"א וכ"כ הבית הילל (עיין מה שכתבתי בפתיחה [ד"ה עוד לדבר]) ועיין נקודות הכסף כתב דכל אחד בפני עצמו אסור שייך חתיכה נעשה נבילה וזה כדברינו יע"ש: **יראה** לי כזית חלב שגנפ על חתיכה שיש בה נ"ט זיתי צקר ונאסרה ואח"כ נפלה החתיכה לשאר צקר ויש ס' נגד כזית חלב ולא נגד החתיכה החתיכה נשארה באיסורה בהנאה והשאר מותר בהנאה דהא לית בהו טעם חלב כלל אלא דקייבלו טעם מחתיכה איסור דנעשה נבילה תו הוא קייבלו טעם משאר איסורין ומותרים בהנאה אצל אם החלב עדיין נותן טעם בשאר אוסרת עד אלף פעמים בהנאה ואף שכבר נאסר החלב פעם א' וכבר התבאר בפתיחה וד"ה שוב ראיתו דלאיסורי הגאה שנתנו טעם למאכל מותר למכור לאין העובד כוכבים נותן יותר בשביל הבלוע אף דטעם כעיקר דבר תורה כדמוכה בע"ז (ס"ו) [ס"ה] כרי שגנפל עליו יין נסך ולקמן בסימן קל"ד סעיף י"א אף יין נסך ממש וכן להיפוך כזית צקר לנ"ט זיתי חלב ואח"כ נתערב עם חלב אחר (ובזה יש לעיין אי בעינן חוץ מדמי איסור שבו ועיין סי' ק"י דבעינן חוץ מדמי איסור בש"ד אות ב') ועיין מה שכתבתי בסי' ז"ד בש"ד אות ד':

ג) אבל. עיין ש"ך ותוכן דבריו להמחזר יפה עשה ששינה מלשון הטור וכתב דבהמה טמאה אין בו איסור אפי' מדרבנן צב"ח דחתיכה הראוי' להתבדל ללא בטיל לא הוה רק מדרבנן אין להחמיר בחלב טמאה גם לענין נעשה נבילה יראה לומר כן ומ"ס שכן משמע מרש"י הוא כמ"ס הט"ז אות ב' וע"ש ברש"י. ומ"ס דנ"מ לענין מ"ס הר"ב בסי' ז"ב סעיף ד' אפשר דקאי אלאם היה חזי החתיכה ברוטב או דקאי אלאם בלא דבשאר איסורין בהפסד מרובה סומכין לומר לאין חתיכה נעשה נבילה ובצקר בחלב אף צקר עוף בחלב דרבנן על דרך משל ליר צקר עוף עם חלב ונתערב אח"כ כריך ס' נגד הכל אף בהפס"מ וכן משמע לשון הר"ב שם ללא חילוק אלא בין ב"ח לשאר איסורין ועיין ש"ך שם אות ט"ו מ"ס על אפי רבדרי שכתב בצקר בחלב י' להחמיר כתב הש"ך דמדינא הוא וי"ל דאפי רבדרי כתב כן אצטר עוף וכדומה אפי' הכי יש להחמיר אטו ב"ח לאורייתא וס' יבואר עוד: **כתב** דכרתי ופלתתי אות ה' דנ"מ זית צקר טמא זית צקר טהורה שגנפלו לנ"ט זיתי חלב דאיסורין מבטלין זה את זה יע"ש ולי נראה אם לומר דטמא וטהור אין טעמן שוין יש ללדד בזה אצל באמת אין זה ברור והלכך בטעמא תליא מלתא וכל שנגרש טעם הצקר וודאי אסור באכילה והגהות רעק"א: נ"ב לענ"ד אף דהאמת דב' איסורים דטעמם שוה מאטרפיס לאיסור כדמשמע בש"ד סוף סי' ז"ח וכמ"ס התב"ש סי' ל"ג מ"מ הכא כיון דאם הטמאה לא נאסר משום ב"ח ממילא גם הטהור לא נעשה ב"ח כיון דאין בו שיעור וא"כ ל"ש דמאטרפי כיון דעדיין אין שם איסור על הטהור והוי לגבי איסור טומאה כאלו נפל למים עם ח"ז טהור דאף דנגרש טעם צקר מ"מ מותר ללא כמ"ס המחזר ז"ל בפתיחה הלכות תערובות דף ק"ב ע"א. אולם יש לדון דמתחילה נכנס חלב בצקר טהור ונ"י ושוב מאטרף עם הטמאה לאסור החלב דהוי ב' איסורים, אך מ"מ נ"מ בקדם וסלקו לאין הטהור אסור לחלב כיון דאין החלב יוצא ממנו להסוברים דגם ב"ח היכא דאין החלב יוצא

עמו אמרינו אין הגאסר וא"כ מלך איסורו לטהור מחמת שם צב"ח א"ל לאסור החלב ואנו דנין רק דטעם הבשר של עצמו יאסר החלב להיות צב"ח בזה קיימא הסברא הנ"ל כיון דעדיין לא הוי צב"ח א"ל לזרף עם טעם טמאה לאסור החלב ודמי לנפלו במים ודוקן ולענין הגאה יש לעיין דבאכילה אסור משום טמא ג"כ דנותן טעם וחיך אוכל יטעם אבל הגאה י"ל דרך ביסול אסרה תורה וכל שאין בצב"ח טהור כדי ליתן טעם לא נעשה צב"ח ושרי בהגאה ועיין מ"ש בצע"ר התעורבות ול"ע: ד) ובשר. עיין ש"ך דהלכה דחיה ועוף מדרבנן והולכין בספיין לקולח ובהגאה שרי ועיין מ"ש ב"ב: ה) אב"ל. עיין ש"ך ועיין מה שכתבנו צ"ל בשם כנה"ג דבחלב יש סכנה ובחמאה ובשומן

לכשל חלב עם גגים כי חמירא סכנתא מאיסורא ועיין מגן אברהם אור"ח סי' קע"ג: ד) כמו. עיין ט"ז. ומלשון תורת חטאת משמע לכאורה ללא התיר בשר עוף בחלב שקדים אלא בצונן ולא ע"י ביסול ועיין ש"ך. ומה שכתב הט"ז ללא גרע מחלב אשה לא הבינותי להתם חד דרבנן וכאן תרי דרבנן שיטעה לומר שהוא חלב ממש ואטו בשר בהמה ומה שכתב הט"ז דאין לאסור אכילה כמו בחלב אשה עיין ש"ך אות ז' דפי' לכשל היינו לאכול וי"ל דקאי אמה שכתב רמ"א בעוף דרבנן אין לחוש היינו בחלב אשה דהוא תרי דרבנן ה"ה בשר עוף בחלב שקדים אי אין לו שקדים אין לאסור בשביל זה האכילה:

הנקלט אין סכנה עיין סי' קי"ו דיש דיעות בסכנה אפילו ס' לא מהגי' ו) ונהגו. עיין ש"ך הסכים לאסור לעשות כן דבאיסור דרבנן נמי שייך מראית עין ומיהו מ"ש מה"ח משמע דבצונן מותר להניח בחלב שקדים אפילו בשר בהמה זה לשון הת"ח כלל ס"ב דין ח' יש רואים לאסור בשר עוף בחלב שקדים ולא דמי לדם שזכרת משא"כ בשר עוף דרבנן ואפילו בבהמה אין איסור כי אם בביסול ורואיה דמותר לכשל בחלב טמאה ולא חששו למראית עין ואפילו להרשב"א דאוסר לכשל בחלב אשה מ"מ היינו ביסול אבל אכילה שרי ודברי הרשב"א תמוהים דהא בטמאה לא חששו למראית עין עכ"ל הגה מה שחילק דם זכרת ואפשר ללא תקשי דם שביסול דרבנן ואפי' הכי כל זמן שלא כנסו עם הקהאים משמע אפילו ע"י ביסול אסור. ומ"ש ואפילו בבהמה אין איסור כ"א דרך ביסול לכאורה אעוף קאי וה"ק אפילו בבהמה אין איסור בצונן וא"כ בעוף לאיכא כמה דלדים לא גזרו ע"י צונן אמנם ממ"ש ואפילו להרשב"א דאוסר בחלב אשה אבל שלא ע"י ביסול שרי משמע להדיא אפילו בשר בהמה טהורה בחלב אשה ומ"ש הת"ח לחלב טמאה לא חששו למראית עין קשה הכל טעמא מאי הא דם גגים גזרו בחד דרבנן אם לא כמ"ש דם זכרת החמירו טפי ולענין דינא בסעודות גדולות וודאי ראוי להניח אכלו שקדים:

סעיף ד

ז) ונראה. עיין ש"ך ובתחלה כתב דהמחבר בסעיף ג' מיירי לרפואה או בגוונא דליכא למיחש למראית עין דמינכרי ובה מיושב מה שחמה הת"ח על הרשב"א דאוסר בחלב אשה והא שרי לכשל בחלב טמאה דהתם מיירי לרפואה או דמינכרי. אכן קשה אמאי נקט חלב אשה ולא נקיט טמאה היכא דאין לרפואה לאסור משום מראית עין ע"כ כתב

ה) ונראה. עיין ט"ז העלה דאין לזוז מפסק רמ"א לאסור לכשל משום מראית עין והוא הדין בשר עוף ולפעמים לא מינכר וכן משמע מרמ"א שכתב דעוף דרבנן אין לחוש משום דהוי תרי דרבנן וקאי על חלב טמאה הא בחלב טהורה אסור:

הש"ך דלהמחבר האי אסור לכשל לאכול הוא ובסעיף ה' דכתב המחבר אם אין גמורות אסור לכשלם ע"כ לאכול לכשל כתב בסעיף ג' דשרי עיין אות י"א וכן ממרוות לשונן שכתב בסעיף ה' אסור לכשלם אבל אם אכלם בפני עצמו מותר לאכול גבינה משמע לכשל היינו אכילה וומיהו י"ל דבסעיף ג' כתב דמדינא שרי ואח"כ בסעיף ד' כתב דמראית עין אסור וה"ה חלב וכו' עם בשר עוף ומשום הכי בסעיף ה' כתב לאסור לכשל אלא דבינה מנכר(א) ובה מתורץ הקושיא של הת"ח דטמאה דאין ראוי לאכילה בביסול ליכא מ"ע משא"כ לכשל ולאכול בחלב אשה באכילה שייך מראית עין אמנם מ"ש דלהר"ב ז"ל כן הלשון מגומגם דלהר"ב וודאי אסור ביסול ממש בחלב טמאה שהרי הר"ב אומר כן לאסור לכשל בחלב טמאה והיינו ביסול דאין ראוי לאכילה משום טמאה ולפי דברי הש"ך יהיו דברי הר"ב סותרין דלעיל כתב דבשר בהמה אין להתיר אלא א"כ הניח שקדים והיינו ע"י ביסול דבצונן משמע בת"ח דשרי אף בבהמה ואיך ביסול מתחלה דדוחק שהניח אכל קדירה שקדים וע"כ מותר בביסול א"כ איך כתב הר"ב לכשל בחלב טמאה אסור וע"כ כריך לדחוק דמניח בשפת הקדירה שקדים. ומיהו המחבר דנקיט חלב אשה ה"ה דהוא מאי למנקט בשר עוף דבאכילה הוא לאסור. ואולי סובר כלבוש דחיה ועוף מינכר יע"ש: ה) אב"ל. עיין ש"ך זה להר"ב דמתיר עוף בחלב שקדים ה"ה בחלב אשה אבל לפי מה שהעלה הש"ך אות ו' דאפילו בדרבנן שייך מראית עין אסור אף עוף דרבנן אפילו בחלב אשה לאכול כמו בחלב שקדים לאסור:

חכמת אדם

כלל מ

אבל בשר טהור בחלב טמא או בשר טמא בחלב טהור מותרים בבישול ובהנאה ואפילו לענין אכילה לא גזרו בהם חז"ל איסור של בשר וחלב דכיון שהם אסורים בלאו הכי משום טמא לא גזרו (ונפקא מינה דלא אמרינן חתיכה נעשית נבילה וגם לא הוי חתיכה הראויה להתכבד עיין ש"ך ס"ק ג') וכן בשר חיה ועוף אפילו בחלב טהור מותר בבישול והנאה ומכל מקום בזה גזרו חכמים שאסור באכילה דשמא יטעה ויאמר מאי שנא בשר חיה ועוף או בשר בהמה אבל דגים וחגבים אין בהם שום איסור אפילו מדרבנן. והרוצה לאכול בשר אפילו של עוף עם חלב שקדים צריך שיניח שקדים בתוך החלב משום מראית עין דאף על פי דעוף בחלב אינו אלא מדרבנן מכל מקום גם באיסור דרבנן גזרו משום מראית עין (ס"ק ו):

ד אף על גב דמותר לאכול חלב אשה כדלעיל כלל ל"ז מכל מקום אסור לבשל בשר בחלב אשה כדי לאכול משום מראית עין ומכל מקום אם נפל חלב אשה לתוך התבשיל בטל ואין צריך שיעור אבל אם רוצה לבשל שלא לצורך אכילה אלא שצריך להניח על מכתו וכיוצא בו וכן אם צריך לבשל בשר טהור בחלב טמא או בשר טמא בחלב טהורה לרפואה אפילו לחולה שאין בו סכנה מותר כיון דאינו מבשל לאכילה ליכא משום מראית עין (ס"ק ז') אבל שלא לרפואה כגון שמבשל להאכיל לעכו"ם אסור מפני מראית העין בין בטמא ובין בעוף בחלב (ט"ז וש"ך):

א כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו ג' פעמים וקיבלו חז"ל (חולין דף קט"ו ב) אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בישול ועוד קיבלו דאף על גב דכתיב גדי לאו דוקא אלא הוא הדין כל בשר בהמה טהורה אסור אלא שדיבר הכתוב בהוה שכן היה דרכם לבשל גדיים בחלב. והוציא הכתוב איסור אכילה בלשון בישול ללמד דאינו אסור מן התורה באכילה אלא אם כן דרך בישול אבל אם נבלע בו על ידי שנכבש בשר בחלב מעת לעת או שנמלחו יחד מותר מן התורה אלא מדרבנן אסור בכל ענין (סימן פ"ז) אבל צלי וטיגון הוא כבישול ואסור מן התורה (פרי חדש):

ב ולפיכך בשר וחלב שנאסר על ידי בישול צריך לזרוק לבית הכסא ואסור ליתנו לעכו"ם או אפילו לכלב שאינו שלו אבל הקדירה מותר להשתמש בו פירות ודברים יבשים ולהחם בו מים לחוף ראשו דבזה אינו נהנה מן האיסור (סימן צ"ד) אבל אם אינו אסור אלא מדרבנן כגון בשר עוף בחלב או אפילו בשר בהמה על ידי כבישה ומליחה מותר בהנאה דעל הנאה לא גזרו (ש"ך ס"ק ב):

ג מדכתיב ג' פעמים גדי קיבלו חז"ל (חולין דף קי"ג א) דאתי למעוטי חיה ועוף ובהמה טמאה. ודוקא בחלב טהור דומיא דגדי בחלב אמו שהוא טהור בחלב טהור.

ערוך השולחן

סימן פ"ז

(סעיפים א – י"ח)

שהסריח ונתבטל מאוכל אדם נ"ל דחייב [כ"מ מרמב"ם פי"ד הל' י"א ואף שלא סיים זה בהדיא לא חש להאריך ע"ש ודו"ק] אבל התהוות הבשר בחלב צריך בלא פגם כמ"ש בסעיף ל"ג:

סעיף ד ומניין למדנו שבשר בחלב אסור בהנאה כך קבלו חז"ל נאמר לא תבשל גדי בחלב אמו ג' פעמים במשפטים ובכי תשא ובראה אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בישול [קט"ו ב] וכתבו הטור והש"ע דלכן כתבה התורה לאכילה בלשון בישול לומר שאינו אסור מן התורה אלא דרך בישול ולא במליחה ולא בכבוש ואף ע"פ שבכל האיסורים הוה כבוש כמבושל מ"מ בבשר בחלב לא אסרה תורה רק דרך בישול בלבד אבל מדרבנן אסור בכל ענין ואפילו לאכול שניהם יחד בלא מליחה וכבישה אסור מדרבנן ולא עוד אלא שצריך להמתין בין אכילת בשר לחלב כמו שיתבאר בסי' פ"ט:

סעיף ה ודע דטעם זה דרק דרך בישול אסרה תורה איתא בגמ' [ק"ח א] ע"ש ולכן כתב התורה בלשון בישול ולא בלשון אכילה כמ"ש הטור והש"ע ולפ"ז יש להבין במה שאמרו חז"ל [פסחים כ"ה א] טעם אחר שלא כתבה בלשון אכילה לומר שלוקין עליהן אפילו שלא כדרך הנאתן כמ"ש בסעיף ג' והם כסותרים זה את זה דמנלן למידרש שני דינים משינוי זה ויותר מזה תמוהים דברי הרמב"ם בפ"ט דין ב' וז"ל לא שתק הכתוב מלאסור האכילה אלא מפני שאסור הבישול כלומר ואפילו בישולו אסור ואין צריך לומר אכילתו כמו ששתק מלאסור הבת מאחר שאסר בת הבת עכ"ל וזהו מדברי המדרש כמ"ש המ"מ ע"ש ולא כדברי הגמ' [לח"מ]:

סעיף ו אמנם לענ"ד נראה דא"ש הכל דהנה תלתא קראי כתיבי בלשון בישול וחד קרא הוא לגופיה לבישול ממש כפשטיה וחד קרא לאיסור אכילה וחד לאיסור הנאה ולמה שינתה התורה בשניהם וכתבה לשון בישול ולזה דרשינן מקרא דאתי לאכילה ולא כתבה בלשון אכילה לומר לך שלוקין עליו אפילו שלא כדרך הנאת אכילה וקרא דאתי להנאה ששינתה אותו ללשון בישול ולא כתבה לא תהנה ללמדנו דרך בישול לבד אסרה תורה והרמ"ם ז"ל משמענו

סעיף א איסור בשר בחלב מפורש בתורה דכתיב לא תבשל גדי בחלב אמו ותרגם אונקלוס לא תיכלון בשר בחלב וגדי לאו דווקא דה"ה שור שה ועז דגדי הוא כולל ולד השור ולד השה ולד העז עד שיפרוט לך גדי עזים כדכתיב וישלח יהודה את גדי העזים וכן ואת עורות גדיי העזים דפרטה דווקא עזים אבל בכמה מקומות שנאמר גדי סתם אף שור ושה בכלל [גמ' קי"ג ב] ובחלב אמו לאו דווקא דלא שנא בחלב אמו ולא שנא בחלב אחרת אלא שדיבר הכתוב בהוה שבשעה שהוא קטן אז אמו מינקת אותו ויש לה חלב [פרישה] וק"ו הדברים דאם אסרה תורה לבשל הבשר עם החלב שהיו ביחד מאם אחת וינק מהחלב ק"ו לחלב אחר שלא היו ביחד כלל [ע' גמ' קי"ד א] ואין זה מגדרי ק"ו שנאמר בזה אין עונשין מן הדין דזהו רק גילוי מילתא בעלמא ויותר מגילוי מילתא [ועמ"ש בסוף סעיף ו' ודו"ק]:

סעיף ב משונה איסור בשר בחלב מכל האיסורים בשני דברים דרובי איסורי תורה מותרים בהנאה לבד ערלה וכלאי הכרם ובשר בחלב אסור בהנאה וכל איסורי תורה אין האיסור רק באכילתם בלבד או איסורי הנאה גם בהנאתם אבל לא בבישולם ובשר בחלב אסור גם בבישול בלבד בלא אכילה וגם בלא הנאה ורק מלקות אין חייבים אלא על אכילה ועל הבישול ולא בהנאה לשיטת הרמב"ם שבארנו בסי' צ"ה סעיף ל"ו ובארנו שם הטעם ע"ש ויש מרבותינו שמשמע מדבריהם שחולקים בזה וס"ל דגם על איסור הנאה לוקין [עי' מל"מ פ"ה מה' יסודי התורה הל' ח' שהאריך בזה ועי' פר"ח א"ח סי' תמ"ג ועי' פרמ"ג בפתיחתו לה' בשר בחלב]:

סעיף ג ועוד יש בה חומר מכל איסורי אכילה דכל איסורי אכילה אין לוקין עליהן אלא כדרך הנאתן מפני שלאו שלהן כתוב בלשון אכילה משמע דרך אכילה אבל בשר בחלב לוקין אף שלא כדרך הנאתן ובארנו זה לעיל בסי' פ"ה ע"ש וכך אמרו חז"ל [פסחים כ"ה א] דלפיכך לא כתיב בבשר בחלב לשון אכילה לומר שלוקין עליהן אפילו שלא כדרך הנאתן ולכן אפילו אם עירב דבר מר לתוך קדרה של בשר בחלב ואכלו חייב וכן אם אכל הבשר בחלב אחר

ענין אחר דהנה יש לשאול דהן אמת דכולהו אתו לדרשא מיהו עכ"פ איפה מבואר בתורה להדיא איסור אכילה לזה אומר דאכילה נכללה ממש בלשון בישול דכיון דאפילו בישולו אסור כ"ש אכילתו והוה כאלו כתיב בהדיא לא תבשל גדי בחלב אמו לאוכלה דעל מה מבשלין אם לא לאכול רק לשון אכילה מפורש לא היה ביכולת לכתוב מפני הדרשות שבארנו וזהו שמדמה לבת דכיון דמפורש בת הבת הוה כמפורש בת דא"א לבת הבת בלא בת וכמו כן אכילה ובישול ענין אחד הוא והוה כאלו כתבה אכילה מפורש וק"ו הדברים דאם כל האיסורים שמותרים בבישול אסורים באכילה ק"ו לבשר בחלב שאסור בבישול דאסור באכילה ואין זה מגדרי ק"ו אלא גילוי מילתא בעלמא ועוד כיון שיש לאו בפ"ע על איסור אכילה אפילו אם היה זה מגדר ק"ו שפיר מלקינן על אכילתו [עי' לח"מ ולכן אף לרבא בסנהדרין ע"ו א דדריש לבתו מג"ש ולא מצד דגילוי מילתא בעלמא הוא א"ש ג"כ ודו"ק]:

סעיף ז וכיון שאסור בהנאה אסור גם ליתנו לכלבים אלא ישליכנו למקום הטינופת ואף אם שרפו אפרו אסור וכמ"ש הרמב"ם ריש פ"ט וז"ל בשר בחלב אסור לבשלו ואסור לאכלו מן התורה ואסור בהנאה וקוברין אותו ואפרו אסור כאפר כל הנקברין [משנה שלהי תמורה] ומי שיבשל משניהם כזית כאחד לוקה שנאמר לא תבשל גדי בחלב אמו וכן האוכל כזית משניהם מהבשר והחלב שנתבשלו כאחד לוקה ואף על פי שלא בשל עכ"ל כלומר אף על פי שלא בישל בעצמו אלא אחרים בישלוהו:

סעיף ח וכל בשר בחלב שאיסורו הוא מדרבנן מותר בהנאה כגון בשר בחלב שע"י מליחה וע"י כבישה וכן בישול בשר עוף בחלב או בשר חיה שיתבאר דאיסורו הוא מדרבנן מותר בהנאה וכן בבישול שכן כתב הרמב"ם שם בדין ד' וז"ל וכן בשר חיה ועוף בין בחלב חיה בין בחלב בהמה אינו אסור באכילה מן התורה לפיכך מותר לבשלו ומותר בהנאה ואסור באכילה מדברי סופרים כדי שלא יפשעו העם ויבואו לידי איסור בשר בחלב של תורה וכו' עכ"ל וכ"כ רבינו הב"י בסעיף ב' וז"ל ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה מותר בבישול ובהנאה ואף באכילה אינו אסור אלא מדרבנן עכ"ל וכ"כ הטור וז"ל ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה אינו אלא מדרבנן ומותר בבישול ובהנאה עכ"ל וגם רבינו הרמ"א בסעיף א' שכתב וז"ל כל בשר בחלב שאינו אסור מן התורה מותר בהנאה עכ"ל וכוונתו לבשר בחלב

שע"י מליחה או כבוש דכמו שבשר חיה ועוף בחלב מותר בהנאה מפני שהן מדרבנן ומותרים אפילו כשנתבשלו יחד כמו כן בשר בהמה בחלב ע"י מליחה או כבישה או שארי איסורי דרבנן שיתבאר בס"ל זה מותרין בהנאה וזהו כוונתו להוסיף על דברי הטור והש"ע:

סעיף ט ויש מהגדולים שאומרים דגם באיסור בשר בחלב דרבנן אסור בהנאה דעשאום כשל תורה [ב"ח ויש"ש סי' ק'] ויש רוצים לומר דבשר חיה ועוף אסור מן התורה [שם] אבל גדולי האחרונים דחו דבריהם שאין לנו לזוז מדברי הרמב"ם וטור וש"ע [ט"ז סק"א וש"ך סק"ב וסק"ד ותמיהני על הפרמ"ג במ"ז סק"א ובש"ד סק"ב שיש לאסור בבישול מפני מראית עין ע"ש מנ"ל לחדש דבר נגד אבות העולם וכוודאי דכל בשר בחלב דרבנן מותר בבישול ובהנאה]:

סעיף י טיגון בשר בחמאה על המחבת יש מחלוקת בין הגדולים אם הוא דאורייתא או דרבנן ונ"מ אם מותר בהנאה ובבישול כלומר אם מותר לישראל לטגן בשר בחמאה בעד כותי ולקבל ריוח מזה ודבר זה מצוי מאד בהאכסניות די"א דהוה כבישול שהרי אפילו הוא צלי אש בלבד כמו צליית קרבן הפסח כתיב ויבשלו הפסח [דה"י ב' לה, יג] כ"ש טיגון אבל דעת רש"י ותוס' [סנהדרין ד' ב] דטיגון אינו בישול ע"ש וצ"ל דזה שהפסוק קרא לצליית הפסח בישול לדרשא אתי כמו שדרשו בספרי ס"פ ראה דכתיב גבי פסח ובשלת ואכלת ע"ש או דקאי על החגיגה שעם הפסח ולכן י"א דטיגון אינו בכלל בישול ומותר בהנאה [פמ"ג במ"ז סק"א בשם מנ"י] ובהפסד מרובה יש לסמוך על זה [שם] ואין להביא ראיה להיתר מריש פ"ו דנדריים הנודר מן המבושל מותר בצלי חזא דטיגון עדיף מצלי ועוד דשם הטעם משום דהולכים אחר לשון בני אדם כמבואר שם בגמ' אבל בלשון תורה מבואר שם בירושלמי דצלי בכלל בישול ומביא ראיה מן ויבשלו הפסח ע"ש וא"כ כ"ש טיגון וכן להיפך אין להביא ראיה לאיסור מירושלמי שבת [פ"ז ה"ב] דבשבת חייב על צלי וטיגון כמו בבישול דמה ענין שבת לזה דאטו בשבת כתיב בישול בתורה והם אב מלאכה כמו בישול או דהוה תולדה דבישול וג"כ חייב בשבת שהרי בשבת אפילו המתין אבר חייב משום מבשל כמבואר שם:

סעיף יא וכיון דרש"י ותוס' ס"ל דטיגון אינו בכלל בישול לענין בשר בחלב ודאי כן הוא והאוסרים שהקשו הרי מן התורה טיגון וצלי בכלל בישול נ"ל דאפשר לומר דאפילו אם כן הוא בכל הדברים מ"מ

בבשר בחלב אינו כן דכיון דהתורה אמרה לא תבשל גדי בחלב אמו ובחלב לא משכחת לה לא צלי ולא טיגון דאם יטגן בשר בחלב הרי אינו זה טיגון אלא בישול כמובן ונהי דבחמאה משכחת לה טיגון מ"מ כיון דבחלב לא משכחת לה והתורה אמרה בחלב אמו ממילא דטיגון אינו בכלל זה וכ"ש צלי וכן נלע"ד עיקר לדינא ומ"מ מחוייב הישראל להרחיק א"ע שהוא בעצמו לא יטגן זה ויצוה לכותי לטגן [דבזה ליכא גם חשש מראית עין שהבאנו מקודם בשם הפרמ"ג ועמ"ש בסעיף ט']:

סעיף יב אין בשר בחלב נוהג אלא בבשר בהמה טהורה עם חלב בהמה טהורה אפילו הבשר היא טרפה או נבילה וכן החלב אבל בשר בהמה טמאה בחלב טהורה או בשר טהורה בחלב טמאה וכ"ש כששניהם טמאים אין איסור בשר בחלב נוהג בהם לענין בישול והנאה ומותר לבשול וליהנות מהם ולזה נאמר גדי בחלב אמו כלומר טהורה וכתב הרמב"ם שם [פ"ט הל' ו'] המבשל בשר מתה או חלב וכיוצא בהן בחלב לוקה על בישולו ואינו לוקה על אכילתו משום בשר בחלב שאין איסור בשר בחלב חל על איסור נבילה או איסור חלב שאין כאן לא איסור כולל ולא איסור מוסיף ולא יאסור בת אחת עכ"ל וכן אינו אסור בהנאה [בפי' המשניות פ"ג דכריתות] ולא מקרי הנאה איסור מוסיף שנאמר דבאמת יהיה אסור בהנאה דכבר בארנו בסי' פ"ה סעיף ל"ו דבאיסורי מאכלות אין איסור הנאה באותן שיש בהן איסורי הנאה דבר בפ"ע והאכילה הוא חלק מחלקי הנאה ולכן אין בהנאה חיוב מלקות וממילא שאין זה איסור מוסיף ומותר בהנאה ורק בהקדש דאיסור הנאה בה הוא ענין בפ"ע שפיר הוה הנאה איסור מוסיף [וזהו תורף כוונתו שם ודו"ק] וי"א דגם בהקדש לא הוה איסור הנאה איסור מוסיף וחז"ל שקראו לה איסור מוסיף [שם י"ד ב] לא דווקא אלא כלומר איסור חמור [תוס' חולין ק"א א ד"ה איסור] ולמה לא מקרי איסור בישול איסור מוסיף ונאמר כיון דאתוסף בחתיכה זו איסור בישול ילקה גם על אכילתו כבכל איסור מוסיף יראה לי משום דקודם הבישול א"א לחייבו על אכילתו משום בשר בחלב שהרי רק דרך בישול אסרה תורה ואחר שנתבשל כבר עבר האיסור של הבישול ואין בו עוד איסור בישול ואיך נאמר שילקה עתה על אכילתו מפני שיש בה איסור מוסיף הלא כבר עבר איסור זה [וכן צ"ל בגמ' קי"ג ב ע"ש] או אפשר לומר כיון דעל הבשר עצמו בלא צירוף החלב אין בו איסור בישול א"א

להוסיף על זה הבשר נבילה או על החלב איסור אכילה מטעם בשר בחלב שהרי בהבשר לבדו אין בו איסור מוסיף ולא דמי לכל איסור מוסיף שהמוסיף הוא על חתיכה זו בעצמה בלא צירוף דבר אחר וממילא דגם על הנאה י"ל טעם זה וצ"ע [לפמ"ש אין קפידא בנרות שמערבין בהם חמאה ועי' י"א סעיף ו' ודו"ק]:

סעיף יג ולשון הטור בזה טרחו בו המפרשים שכתב ואינו נוהג אלא בטהורה וכו' אבל בשר טהורה בחלב טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה אינו אלא מדרבנן ומותר בבישול ובהנאה עכ"ל דמשמע מלשונו דגם טהורה בטמאה או טמאה בטהורה אסרו מדרבנן באכילה כמו בבשר חיה ועוף ותימה דבשלמה בבשר חיה ועוף שבישלו בחלב טהורה דמן התורה מותרין שפיר גזרו רבנן על אכילתן אבל טמאה וטהורה דאסורין מן התורה למה הוצרכו רבנן לגזור על אכילתן ובודאי דכוונתו רק על בשר חיה ועוף בחלב וא"כ אין לשונו מדוקדק [ב"י] וי"א דכוונת הטור הוא שגם באלו גזרו מדרבנן ונ"מ לענין חתיכה נעשית נבילה דלהרבה פוסקים לא אמרינן זה רק בבשר בחלב ולא בשאר איסורים לזה קמ"ל דטמאה בטהורה אמרינן ג"כ חתיכה נעשית נבילה [ב"ח ודרישה] ורבים דחו דבר זה דודאי לא שייך איסור בשר בחלב בזה כיון דמן התורה אסור למה להם לחכמים לגזור בזה לאיזה ענין שהוא [ט"ז סק"ב וש"ך סק"ג ופר"ח וכרו"פ] ולדידן דקיי"ל בכל האיסורים חתיכה נעשית נבילה כמ"ש בסי' צ"ב אין נ"מ כלל בזה:

סעיף יד ולי נראה דדבר גדול השמיענו הטור בזה ונ"מ לדינא כמו שיתבאר ולא מטעם בשר בחלב דודאי אין בזה שום איסור בשר בחלב גם מדרבנן אלא טעמא אחרינא אית ביה דהנה יש להקשות על הגמ' והפוסקים שהתירו לבשל וליהנות בבשר טמאה בחלב טהורה או להיפך ומשמע דמותר למכור לכותי והא קיי"ל לקמן בסי' קי"ז דדבר האסור באכילה מן התורה אסור להשתכר בו במכירה לכותי לאכול ולהרבה פוסקים הוי איסור תורה כמו שיתבאר שם ודוחק לומר דמיירי בנזדמנו דזה לא שייך על טמאה אלא בציידי ע"ש וצ"ל כיון דבכאן אחד מהן טהור הבשר או החלב עיקר כוונתו על הטהור והטמא הוה כנזדמן לו דשרי אך קשה הא גם הטהור נאסר ע"י בישול עם הטמא ע"י נתינת טעם אמנם הטור ביאר לקמן סי' צ"ח דנותן טעם מין בשאינו מינו לשיטת רש"י הוא דרבנן ולשאר פוסקים אף שהוא מן

לתורה אין לוקין עליו עד שיהיה כזית בכדי אכילת פרס ע"ש ואינו ג"כ לענין זה חמור מאיסור דרבנן דשרי להשתכר בו כמבואר שם ולכן הש"ס והפוסקים לא התירו בבישול ובהנאה רק כשאחד מהם טהור אבל בשר טמאה בחלב טמאה אסור בבישול והנאה מטעם איסור עשיית סחורה ולכן דקדק הטור לכתוב על שניהם שאינו אלא דרבנן וכונתו על בשר עוף בחלב איסור אכילתו מדרבנן ועל טמאה בטהורה איסור מכירתו מדרבנן ולכן מותר בבישול ובהנאה כלומר למכרו לכותי ולהשתכר בזה [כנלע"ד]:

סעיף יז אסור לבשל בחלב אשה מפני מראית העין ואם נפל לתוך התבשיל בטל וא"צ שיעור כ"כ הרשב"א וכתב רבינו הרמ"א בסעיף ד' ונראה לפ"ז דכ"ש דאסור לבשל לכתחלה בחלב טמאה או בשר טמא בחלב טהור ודווקא בשר בהמה אבל בעוף דרבנן אין לחוש עכ"ל ויש חולקים בזה דדווקא בדבר המותר לאכול חשו למראית עין אבל לא בדבר שאסור באכילה [ט"ז וש"ך] ועוד דאיך אפשר לאסור דבר שחכמי הש"ס התירו להדיא ודוחק לומר דזהו במקום דליכא מראית עין שהרי קי"ל דכל שאסרו מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור הגם שיש לחלק מ"מ לא מסתבר לומר כן וגם דוחק לומר דהמשנה והגמ' לא מיירו באיסור מראית העין [עי' ש"ך סק"ז] והרשב"א עצמו בתשו' כתב דטמאה מותר לבשל אך שקשה להקל מאחר שיצא מפי רבינו הרמ"א וצ"ע ופשוט דלרפואה אין כאן חשש כלל:

סעיף יח שאלו להרדב"ז ז"ל [ח"ג סי' תר"ו] על מה שנהגו ליתן בתוך הצוקע"ר בזמן שמבשלים אותו חלב של בהמה טהורה תרי למאה אם מותר לאכול עם בשר והשיב דאין כאן בית מיחוש שהרי נותנים כפלים מים והרי נתבטל במים ובצוקע"ר ולא שייך בזה לומר אין מבטלין איסור לכתחלה שהרי בשעה שמבטלו אינו איסור והאיסור אינו אלא בשעה שאוכלו עם בשר ואז כבר נתבטל ועוד שהחלב האור שואבו ושורפו [עי' פר"ח סק"ז ואין דבריו מובנים ועי' י"א להג"ר זלמן מרגליות שהקדוש האריז"ל היה אוכל זה הצוקע"ר עם בשר עוד כתב שם בשם כנה"ג שבקושט' בסעודת מצוה אוכלין אחר בשר אורז שנתבשל בחלב שקדים וכרוב ממולא בבשר עם חלב שקדים וכיון שהחלב שקדים מכוסה ואין ניכר להדיא אין כאן מראית עין]:

התורה אין לוקין עליו עד שיהיה כזית בכדי אכילת פרס ע"ש ואינו ג"כ לענין זה חמור מאיסור דרבנן דשרי להשתכר בו כמבואר שם ולכן הש"ס והפוסקים לא התירו בבישול ובהנאה רק כשאחד מהם טהור אבל בשר טמאה בחלב טמאה אסור בבישול והנאה מטעם איסור עשיית סחורה ולכן דקדק הטור לכתוב על שניהם שאינו אלא דרבנן וכונתו על בשר עוף בחלב איסור אכילתו מדרבנן ועל טמאה בטהורה איסור מכירתו מדרבנן ולכן מותר בבישול ובהנאה כלומר למכרו לכותי ולהשתכר בזה [כנלע"ד]:

סעיף טו כבר נתבאר דבשר חיה ועוף מותר מן התורה ומדרבנן אסור לאכול ולכן מותרים בבישול ובהנאה וכן הכריעו גדולי אחרונים ודלא כיש שרוצים להחמיר בזה וכן הדין בבשר בהמה עם חלב חיה אבל בשר דגים וחגבים אין בהם איסור אכילה בחלב אפילו מדרבנן ופשיטא שיכול לבשל דגים עם חלב ולאכול וכן המנהג פשוט בכל תפוצות ישראל ודע שטעות נפל בספרו הגדול של רבינו ב"י שכתב שאין לאכול דגים בחלב מפני הסכנה כמבואר בא"ח סי' קע"ג ושם מבואר על בשר בחלב שיש סכנה וכבר השיגו רבינו הרמ"א בספרו דרכי משה ויש שרוצים לקיים זה ואמרו שמצאו בספרי הרופאים שיש סכנה בדגים בחלב ואינו כן דרבנן בחיי כתב בפ' משפטים שהסכנה הוא בדגים עם גבינה ומזה נופל צרעת על האדם ע"ש ולא בדגים בחלב ועוד דאם כדבריהם למה לא קבע זה בש"ע ועוד דכל העולם אוכלים זה ונחשב למאכל חשוב ולכן לית מאן דחש להא מילתא ויכולים לאכול בלי שום קפידא חלילה [עי' תוס' סוף פרק קמא דמועד קטן]:

סעיף טז וכתב רבינו הרמ"א בסעיף ג' דנהגו לעשות חלב משקדים ומניחים בה בשר עוף הואיל ואינו רק מדרבנן אבל בשר בהמה יש להניח אצל החלב שקדים משום מראית העין כמ"ש לעיל סי' ס"ז לענין דם עכ"ל ויש שהקשו עליו דמצינו שגם באיסורי דרבנן חששו למראית עין באיסורי שבת [שבת נ"ד א] ולי נראה דמאיסורי שבת אין ללמוד דכבר כתב הרמב"ן ז"ל דכל איסורי שבת דרבנן הוה כדאורייתא וראיה שהרי מצינו בנביאים איסור מקח וממכר בנחמיה ע"ש ועוד אפשר לומר פשוט דודאי אין דרך